

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ 88^{ον}

6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ Φυλλάδιον 3ον

Ἐπὶ τῆς καταστάσεως
Ἐξωτερικὴ ἐβδομάς
Ἐσωτερικὴ ἐβδομάς
Οἰκονομολογικὴ ἐβδομάς
Κ. Β. Δεμερτζή: Δηλώσεις ἐπὶ τῆς καταστάσεως
J. MURPHY: Ὁ Φασισμὸς ἐν Ἰταλίᾳ
Δρ. Πεντίδης: Αἱ Καρναὶ τῆς Κορσικῆς
Κ. Κουρτίδου: Ὁρφεὺς
Π. Ε. Γαρουφαλιά: Βιομηχανικὴ πολιτικὴ
Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς σύνταξιν ἱστ. βρίας τῆς Αἰγύπτου

ΑΘΗΝΑΙ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» 75
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς)	£ 1
» ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολλάρια 5

Ἐξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγέλων ἰδιαιτέραι
συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπι-
ταγὴς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ
παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν
Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΠΕΝΤΕ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΑΥΛΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΛΟΣΧΕΡΩΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ

ΔΡ. 15,000,000

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Τηλ. 8-26.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ & ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

ἐν Χαλκίδι, Θεσσαλονίκῃ καὶ Βόλῳ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις Ἑσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ

Καταθέσεις εἰς πρώτην ζήτησιν

6 %

Διὰ τρίμηνον προθεσμίαν

7 %

Διὰ μεγαλυτέρας προθεσμίας ὑψηλότεροι τόκοι.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8 %

ἐλεύθερον πάσης φορολογίας.

Αἱ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ Εἰς τοὺς ΣΥΝΑΛΑΣΣΟΜΕΝΟΥΣ

ΕΤΟΣ Β'.

6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 88ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής:
ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

4 Ἰουνίου 1926

Ἡ ἐκ μέρους τοῦ κ. Λεων. Παρασκευοπούλου κατόρθωσις τῆς ἐντολῆς πρὸς σχηματισμὸν Κυβερνήσεως ἀνγγέλθη καθ' ἣν ὥραν τὸ πρῶτον γούμενον τεῦχος τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐξετυπώτο, ὥστε νὰ καθίστατο ἀδύνατος τεχνικῶς, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀρθροῦ ἡμῶν δι' οὗ τὸσον αὐστηρῶς ἐκρίνετο ἡ ἀποστολὴ τοῦ πρώην Ἀρχιστρατήγου. Σήμερον ὡς καλῆς πίστεως διερμηνεῖς τῶν ἀντιλήψεων τοῦ ὁμόφρονος κόσμου, εἰμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ὁ κ. Λεων. Παρασκευοπούλος διὰ τῆς καταθέσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως, ἀπέδειξεν ὅτι αἱ προθέσεις ὑφ' αἷς διενέετο κατερχόμενος εἰς Ἑλλάδα ἦσαν ἀπολύτως εἰλικρινεῖς καὶ ὅτι ἐνεφορεῖτο ἐκ τῆς ἀποφάσεως νὰ συντελέσῃ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς χώρας εἰς τὴν πολιτικὴν ὁμολότητα.

Δὲν πταίμεν ἡμεῖς ἂν ἡ δυσπιστία συνοδεύει πᾶσαν ἐκδήλωσιν νομιμοφροσύνης τῶν ἀντιπάλων ἡμῶν, ἂν ἡ δυσπιστία ἡμῶν πρὸς πᾶσαν ὑπόσχεσιν, πρὸς πᾶσαν δήλωσιν περὶ εἰλικρινῶν προθέσεων αὐτῶν πρὸς εἴσοδον τῆς Χώρας εἰς τὴν νομιμότητα κατέστη ἐπιβεβλημένη.

Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1922 ὑποσχέθη ὅτι θὰ ἔσωζεν τὴν Θράκην. Καὶ τὴν παρέδωκεν ἡ ἰδίᾳ εἰς τοὺς Τούρκους. Ὑποσχέθη νὰ παραμείνῃ ὑπεράνω τῶν κομμάτων. Καὶ ἔγινε κομματάρχης τοῦ Βενιζελισμοῦ. Ὑποσχέθη δι' ἐπιστήμου διαγγέλματος τὴν παραπομπὴν τῶν πολιτικῶν εἰς Εἰδικὸν Δικαστήριον. Καὶ ἀντὶ τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου παρέπεμψε αὐτοὺς εἰς τὸ Στρατοδικεῖον τῶν κ. κ. Ὁθωναίου, Γρηγοριάδου, Ζουρίδου καὶ Γεωργιάδου, τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν εἰς θάνατον καὶ ἐτοφένισεν ὅτι τίμιον καὶ ἐκλεκτὸν εἶχεν ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος. Ὑποσχέθη ἐλευθερίαν καὶ ἀνοθεύτους ἐκλογάς. Καὶ εἰς τὰς παραμονὰς αὐτῶν ἐτρο-

παπίει τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ὅλην δὲ τὴν Χώραν διέτρεχον ἀξιώματικοὶ τῆς Ἐπανάστασεως τρομοκρατοῦντες τὸν λαόν. Ἐδόθη ὑπόσχεσις περὶ ἐλευθερίας διεξαγωγῆς τοῦ δημοψηφίσματος περὶ Βασιλείας ἢ Δημοκρατίας. Καὶ ὅλοι ἐνθυμούμεθα ὑπὸ ποίας συνθήκας διεξήχθη τὸ δημοψήφισμα ἐκεῖνο. Ἐδόθησαν ὑποσχέσεις τοῦλάχιστον χιλιάδας, περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀποτάκτων ἀξιώματικῶν τοῦ στρατοῦ. Καὶ οἱ ἀπώτακτοι εὕρισκοντο μέχρι σήμερον ἀκμῇ ἐκτὸς τοῦ στρατεύματος. Ἐδόθη ὑπόσχεσις περὶ διεκπεραίωσης ἐκλογῶν Γερουσίας, αἵτινες μάλιστα καὶ προσκηρύχθησαν. Καὶ ἀνεβλήθησαν αὗται τέσσαρας ἡμέρας πρὸ τῆς καθορισθείσης χρονολογίας. Ἐδόθη ὑπόσχεσις περὶ ἀμερολήπτου διεξαγωγῆς τῆς Προεδρικῆς ἐκλογῆς. Καὶ πάντες ἐνθυμούμεθα κατὰ ποῖον τρόπον διεξήχθη ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἐξαναγκάσασα ὅλον τὸν πολιτικὸν κόσμον εἰς ἀποχήν.

Ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1925 ὁπότε ὁ κ. Πάγκαλος κατέλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ ὑπόσχεσις περὶ «ταχείας διενεργείας ἐλευθερῶν ἐκλογῶν, ἰδανικῶν ἐκλογῶν, γνησίων ἐκλογῶν, ἀνοθεύτων ἐκλογῶν» ἐπαναλαμβάνεται τοῦλάχιστον δεκάκις κατὰ εἰκοσιτετράωρον. Καὶ αἱ ἐκλογαὶ παραπέμπονται ἀπὸ τοῦ ἔαρος εἰς τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τοῦ θέρους εἰς τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα.

Δυσπιστοῦμεν καὶ θὰ δυσπιστοῦμεν ἐφ' ὅρου ζωῆς εἰς τὰς ὑποσχέσεις περὶ ἐκπληρώσεως τῶν θελήσεων τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, ὅταν αἱ ὑποσχέσεις αὗται «σερβίρονται» ἀπὸ ἐκείνους αἵτινες αἰδέεσθαι ἀπέβλεψαν μετ' εἰλικρινείας πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Καὶ ἡ δυσπιστία αὕτη θὰ μᾶς παρακολουθεῖ πάντοτε ἐφ' ὅσον αἱ μετὰ τυμπανοκρουσιῶν παραχόμεναι παγγυλαὶ ὑποσχέσεις παραμένουν ἀνεκπλήρωτοι.

Μ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ὡς ἄμεσος συνέπεια τῆς προσφάτου ἀγγλοϊταλικῆς συνεννόησεως καὶ τοῦ μετ' αὐτὴν λαβόντος χώραν ὑπὸ τόσον πανηγυρικός συνθήκας ταξιδίου τοῦ Ἰταλοῦ Δικτάτορος εἰς Κυρηναίαν ὡς καὶ τῶν ἐπιμόνων καὶ ζωηροτάτων φημῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπικολούθησαν περὶ ἐνδεχομένων ἐπιχειρήσεων τῆς Ἰταλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀναμφισβητήτως ἡ ἀναγγελλομένη συμφωνία Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας διὰ τὸ Μοσσοῦλκόν ζήτημα, τὸ ὅποιον πρὸς στιγμὴν ἠπέλυνε σοβαρῶς νὰ διαταράξῃ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου. Αἱ τελευταῖαι ἐκ Λονδίνου πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ὁμιλῶν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Τσάμπερλαιν ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Τουρκίας διὰ τὸ ζήτημα τῆς Μοσσοῦλης διεξήχθησαν ὑπὸ πνεῦμα λίαν φιλικόν καὶ ὅτι πρόκειται θετικῶς νὰ καταλήξουν εἰς συμφωνίαν διὰ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται πλήρης διευθέτησις τοῦ ὅλου ζητήματος. Εἶναι περιττὸν ἤδη νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὰς δηλώσεις ταύτας δέον ν' ἀποδοθῇ μεγίστη σημασία δεδομένου ὅτι ἀποτελεῖ ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν περὶ τῶν διεξαγομένων διαπραγματεύσεων.

Ἀνάλογοι πληροφορίες ἐξ Ἀγκύρας ἀναφέρουν ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ ἐκεῖ ἄφικτος ἀντιπροσώπων τοῦ κρατιδίου τοῦ Ἰράκ, οἱ ἁπλοῖ μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Ἀγγέλων ἀντιπροσώπων θὰ ὑπογράψουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν συμφωνίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαγραφὴν τῶν συνόρων τοῦ Ἰράκ, ἀγγλικῆς πηγῆς πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ἡ Τουρκία ἐδέχθη τὴν λεγομένην «γραμμὴν τῶν Βρυξελλῶν». Ἐπίσης ἐδέχθη τὴν σύναψιν Ἑγγυητικῆς Συνθήκης μετὰ τοῦ Ἰράκ, δεκαετοῦς διάρκειας, ὡς καὶ τὴν ἀπόληψιν ποσοστοῦ 10 0/0 ἐκ τῶν προσόδων τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ πετρελαϊκῶν πηγῶν, αἵτινες θὰ περιέλθουν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Ἰράκ συνέπεια τοῦ νέου διακανονισμοῦ τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς. Ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπελθούσης ἀγγλοτουρκικῆς συμφωνίας δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐπελθούσα μεγίστη ψυχρότης σχέσεων μετὰ τὴν Τουρκίαν καὶ Σοβιετικῆς Ρωσίας.

Τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τῶν πολεμικῶν χρεῶν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἀγγλίαν συζητεῖται ἤδη ἐν Λονδίνῳ, ἀρ-

ξαμένων τῶν σχετικῶν διαπραγματεύσεων. Τὰ ἑλληνικὰ χρεῖα προέρχονται, ὡς γνωστόν, ἐκ πολεμικοῦ ὕλικου χορηγηθέντος παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Τοῦ ὕλικου τούτου τὴν ἀξίαν πρόκειται νὰ καταβάλλωμεν ἤδη, πάντοτε ὅμως ἐντὸς τοῦ μέτρου τῆς πρὸς ἡμᾶς καταβολῆς τῶν γερμανικῶν ἐπανορθώσεων.

Προκειμένου περὶ τῶν διεξαγομένων ἐν Ἀθήναις ἑλληνοτουρκικῶν διαπραγματεύσεων ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ροῦφος ἐδήλωσεν ὅτι αὐταὶ ἔχουν προχωρήσει σημαντικῶς καὶ ἐξετάζονται ἤδη οἰκονομικοὶ συνδυασμοὶ ἀπαιτοῦντες ὠρισμένας διασαφίσεις. Ἰσως παραστῇ ἀνάγκη νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγκυραν ὁ Σουκρὴ βέης πρὸς καθορισμὸν ζητημάτων τινῶν, δεδομένου ὅτι ἡ συμφωνία, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ὑπογραφῇ πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται τελείως εἰς τὴν πραγματικὴν κατάστασιν διὰ νὰ εἶναι ἐφαρμόσιμος καὶ διὰ νὰ δύναται αἱ δύο κυβερνήσεις νὰ ἐκπληροῦν ἀκωλύτως τὰς ἀναλαμβάνονμεν ὑποχρεώσεις. Ὡσαύτως ὁ κ. Ροῦφος ἐτόνισεν ὅτι αἱ φήμει περὶ διακοπῆς τῶν διαπραγματεύσεων, λόγῳ τῆς ἐνδεχομένης ἀναχωρήσεως τοῦ Σουκρὴ βέη εἶναι ἀνακριβεῖς, οὐδεμία δὲ πίστις δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς αὐτάς.

Ἐν Γαλλίᾳ ἡ κυβερνήσις Μπριὰν ἐκέρδισε νέαν νίκην. Ἐπωφελοῦμενος τῆς δημιουργηθείσης εὐνοϊκῆς ἀτμοσφαιρᾶς μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ μαροκινικοῦ πολέμου ὁ κ. Μπριὰν ἐπροκάλεσε ψήφοφορίαν ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος, ἥτις ἀπέβη θριαμβευτικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ. Σχετικαὶ δηλώσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ραούλ Περέ ἀναφέρουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ ἐν κοινῇ συνεργασίᾳ θὰ ἐντείνουν τὰς δυνάμεις τῶν διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ γαλλικοῦ κράτους. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς διευθετήσεως τοῦ μαροκινικοῦ ζητήματος διὰ τῆς πλήρους ὑποταγῆς τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῆς ἐπελθούσης βελτιώσεως εἰς τὴν τιμὴν τοῦ γαλλικοῦ νομίσματος διὰ νὰ προστεθῇ καὶ νέον στοιχεῖον εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Κυβερνήσεως Μπριὰν, ἡ ὑπογραφή συνθήκης μετὰ τὴν Γαλλίαν καὶ Τουρκίαν διακανονισμοῦ τὰ σύνορα τῆς Συρίας. Τηλεγραφικαὶ πληροφορίες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀναφέρουν ὅτι ἡ

Γαλλία καὶ ἡ Τουρκία ὑπέγραψαν συνθήκην ἀγαθῆς γειτονίας εἰς τὰ συριακὰ σύνορα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Συρίας ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν τηλεγραφήματα ἐκ Βηρυτοῦ ἀναφέρουν, ὅτι κατὰ τὴν κατάληψιν τῶν κήπων τῆς Δαμασκού τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ἐφόρουν πολυαριθμούς γυφταντάρτας καὶ τὸ στρατοδικεῖον κατεδίκασεν ἐρήμην εἰς θάνατον τοὺς ἀρχηγούς τῶν Δρούσων ἐπαναστατῶν. Ὁ ἀφικθεὶς εἰς Μασσαλίαν Ὑπάτος Ἀρμοστής τῆς Γαλλίας ἐν Συρίᾳ κ. Δὲ Ζουβενὲλ ἐν συνεντεύξει πρὸς τὸ Πρακτορεῖον Χαβᾶς ἐδήλωσεν, ὅτι δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπολύτως βεβαία ἡ συνολικὴ ὑποταγὴ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς περιοχῆς Δζέμπελ. Ἐν Συρίᾳ ἀπομένει ἤδη πρὸς ἐπίλυσιν τὸ ζήτημα τῆς διοικητικῆς ὁργανώσεως τῆς χώρας τὸ ὅποιον βεβαίως δὲν εἶναι εὐχερές.

Ἡ ἐν Σερβίᾳ κατάστασις παραμένει σκοτεινὴ. Ἐπανελθὼν ἐκ Βελιγραδίου ὁ κ. Νίντσιτς συνδιελέχθη διὰ μακρῶν μετὰ

τοῦ κ. Πάσιτς, κυρίου τῆς καταστάσεως εἰσέτι, παρὰ πᾶσαν ἀνατρεπτικὴν προσπάθειαν τῶν Κροατῶν. Λέγεται ὅτι ὁ κ. Νίντσιτς πρόκειται ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Ρώμην πρὸς διεξαγωγὴν διαπραγματεύσεων διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἰταλοσερβικοῦ συμμαχικοῦ συμφώνου. Ὡς γνωστόν, ἡ Ἰταλία δὲν δέχεται τὴν ὑπογραφὴν τριμεροῦς συμφώνου μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Σερβίας. Προστίθεται ἡ πληροφορία ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον μεταξὺ Γαλλίας καὶ Σερβίας νὰ ὑπογραφῇ συνθήκη σοβαρωτέρας πολιτικῆς σημασίας καὶ οὐχὶ ἀπλοῦν σύμφωνον.

Πληροφορίαι γερμανικῆς πηγῆς ἀναφέρουν, ὅτι Πρόεδρος τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας ἐξελέγη ὁ καθηγητὴς τῆς χημείας Μοσίν, ὑπερτερήσας τοῦ κόμητος Μπρίνσκυ κατὰ πολλὰς ψήφους. Ἐν τούτοις ἡ κατάσταση ἐν Πολωνίᾳ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰσέτι ὡς εἰσελθούσα εἰς ὁδὸν ὁμαλότητος.

PROBUS

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ προσπάθεια, ἡ διὰ τῆς ἀναθέσεως τῆς προεδρίας τῆς κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Παρασκευόπουλον γενομένη, ἵνα ἡ χώρα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁμαλὴν πολιτικὴν ὁδόν, ἐναντιῶσιν ἀμέσως, λόγῳ τῆς ἐπελθούσης ἀσυνφωνίας μετὰ τὸν μετακληθέντος ἐκ Παρισίων ὑποψηφίου πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Παγκάλου.

Κατὰ τὰς δοθείσας πληροφορίας, ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐκ τῶν γενομένων ἐρευνῶν ἐν Ἀθήναις ἐπέσθη δι, ἀναλαμβάνων τὴν πρωθυπουργίαν, «οὐδεμίαν» ἐπρόκειτο πράγματι νὰ ἔχῃ πρωτοβουλίαν ἢ ἐλευθερίαν κινήσεως. Ἐπίσης ἀντελήφθη δι δὲν ἐπρόκειτο νὰ σχηματίσῃ ὑπερσοσιακὴν κυβερνήσιν, ἀλλὰ ἁπλῶς νὰ πληρώσῃ μίαν θέσιν «πρώτον ὑπουργόν», προσαρμόζομενος εἰς τὴν «κατάστασιν» καὶ διατηρῶν, κατὰ συνέπειαν, στενὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν παραγόντων αὐτῆς. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα θὰ μετεῖχον εἰς τὴν ἐξαγγελθείσαν ὑπερσοσιακὴν κυβερνήσιν.

Ἐκ τῶν ἀναφρομένων ἀνωτέρω δυσχερειῶν καὶ ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς μελέτης τῆς καταστάσεως, ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἀντελαμβάνεται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων τοῦ περὶ ἐνεργ-

γείας ἐλευθέρων ἐκλογῶν, δημοσιεύσεως τοῦ καταστατικοῦ χάριτος τῆς χώρας καὶ ἐλευθεροτυπίας, δὲν παρείχοντο εἰς αὐτὸν ἐπαρκεῖς ἐξασφαλίσεις, ἐφόσον σχετικαὶ ἀντιδράσεις εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῶν τοῦτων ἤρξαντο σημειοῦμεν ἀπὸ τῆς ἐνδοξείας τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐντολῆς τοῦ.

Ἐκ μέρους τῶν ἀντιδρασάντων ἀνεφάρτετο συγκεκριμένως ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν δι δὲν θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ δημοσιεύσις τοῦ Συντάγματος τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπεὶ τοῦ ὁποίου εἶχε κηρυχθῇ ὁ κ. Παρασκευόπουλος, ἀφοῦ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀφαιρῆται ἀπὸ τῶν προέδρων τῆς Δημοκρατίας πλείστας ἐξουσίας, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἰδίας τοῦ θέσεως, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τῆς δημοκρατικῆς φρουρᾶς.

Οἷται, ματαιωθείσης τῆς ἀναλήψεως τῆς πρωθυπουργίας, ὁ κ. Παρασκευόπουλος προέβη εἰς τὴν ἐξῆς ἀνακοίνωσιν:

«Μετὰ τὴν ἐπικοινωνίαν με τοὺς πολιτικούς παραγόντας τῆς χώρας καὶ μελέτην τῆς καταστάσεως ἐν γένει, ἐσχημάτισα τὴν γνώμην, ὅτι προκειμένου νὰ ἐνεργηθοῦν προσεχῶς ἐκλογαὶ δὲν παρίσταται ἀνάγκη ἄμεσος σχηματισμοῦ ὑπερσοσιακῆς κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι διὰ τῆς τηρουμένης πολιτικῆς τῆς ὑπὸ τὸν κ. πρόεδρον κυβερνήσεως ἡ κατάσταση θὰ ἐξελιχθῇ ἀσφαλῶς

πρός την ομαλότητα, ήτις είναι γενικός πόθος πάντων. Ὁ παρ' ἐμοῦ σχηματισμός ἐν τῷ μεταξὺ δι' ἀναγκαστικὴν διάσπασιν κυβερνήσεως πῦθ' αὖς νὰ ἐπιφέρει μᾶλλον ἀνωμαλίαν εἰς τὴν οὐαλῶς ἐξελισσομένην κατάστασιν.

»Δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διαπνέονται ἀναμφιβόλως ὑπὸ εἰλικρινῶν διαθέσεων πρὸς καθοδήγησιν τῆς χώρας εἰς πλήρη κοινοβουλευτικὴν οὐαλότητα. Πιστεύω ὅτι ἡ βραχεία ἐνταῦθα διαμονή μου καὶ ἐπικοινωνία μετ' ὅλων τῶν δρώντων παραγόντων τοῦ τόπου δὲν ὑπῆρξεν ἄμειρος τινος ὠφελείας.

Ὁ κ. Πάγκαλος εὐθύς μετὰ τὸν κ. Παρασκευόπουλον ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς:

»Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Παρασκευόπουλου σχετικῶς μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐντολῆς ἀποτελεῖ ὑπερόχον πολιτικὸν διδάγμα, καταδεικνύον, ὅτι ἡ ἀρχὴ δὲν εἶναι σκοπὸς τῶν δημοσίων ἀνδρῶν, ἀλλ' ἀπλοῦν μέσον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους.

Ὁ κ. Πάγκαλος ἐξηδήλωσεν ἐπίσης τὴν πεποίθησιν, ὅτι «ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐξυπηρέτησέ σπουδαίως τὸν ἀγῶνα πρὸς αἰσιωτέραν ἐξέλιξιν τῆς καὶ νῦν ἄριστα ἐξελισσομένης καταστάσεως».

Μετὰ τὰς ἀνακοινώσεις ταύτας, ὁ ἐκ Παρισίων κληθεὶς τέως ἀρχιστράτηγος ἐδήλωσεν, ὅτι ἰδιώτης πλέον ἀναχωρεῖ μετὰ δεκάήμερον εἰς Γαλλίαν, ἐλπίζων ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ διεξαχθῶν ἐντὸς δύο μηνῶν, καὶ τὰς δεδαιώσεις τοῦ κ. Παγκάλου, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν, ὅτι τὰς θεωρεῖ εἰλικρινεῖς.

Προκληθεὶς ὁ κ. Παρασκευόπουλος, ὅπως ἐκδέσῃ λεπτομερέστερον τοὺς λόγους τῆς καταθέσεως τῆς ἐντολῆς καὶ τὰς ἐπὶ τῆς καταστάσεως γνώμας του, εἶπε:

»Ἡδὴ εἶμαι ἀπλοῦς ἰδιώτης καὶ συνεπῶς δὲν δύναμαι νὰ ὁμιλῶ ἐγκύρως ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Ὅ,τι δύναμαι νὰ ἐξάρα μόνον, εἶναι αἱ εἰλικρινεῖς διαθέσεις, ἥφ' ὧν ἐμφοροῦνται ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἡγῆται διὰ τὴν ταχεῖαν ἐπαναφορὰν τῆς χώρας εἰς πλήρη κοινοβουλευτικὴν οὐαλότητα.

Ὁ κ. Παρασκευόπουλος προσέθεσεν ὅτι ἡ ἀναγορή ἐπισημάνει εἰς Παρισίους, μετὰ τινος ἡμέρας, ἀφ' οὗ προηγουμένως τακτοποιήσῃ ἰδιωτικὰς τινὰς ὑποθέσεις του καὶ συλλέξῃ ἔγγραφα τινὰ, ἀπαραίτητα διὰ τὰ ἀπονημιονεὺς αὐτοῦ.

Ἐσυντηθεὶς σκεπτικῶς, ὁ κ. Παρασκευόπουλος ἐτόνισεν ὅτι ἐξακολουθεῖ παραμένων φίλος τοῦ κ. Παγκάλου, ὥς καὶ πρότερον.

Δίαν χαρακτηριστικὰ τῶν κρατούντων

σκέψεων μεταξὺ τῶν ἰδυνόντων εἶναι καὶ αἱ ἀκόλουθοι δηλώσεις τοῦ κ. Παγκάλου πρὸς τὸν ἀντιστοίχον τοῦ παρισίου «Χρόνον», αἵτινες ἔχουν ὡς ἑξῆς:

»Ὁ κ. Παρασκευόπουλος, ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἀντελήφθη ἐκ τῶν συνομιλιῶν, τὰς ὁποίας ἔσχε μετ' ἐμοῦ, ὅς καὶ μετὰ πλείστων τῶν ἐδῶ φίλων του ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ διενεργηθῶν προσεχῶς, κατὰ συνέπειαν οὐδεμίας ὑπῆρχεν ἄμεσος ἀνάγκη σχηματισμοῦ ὑπηρεσιακῆς κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ὁ βίος θὰ ἦτο κατὰ φυσικὴν συνέπειαν βραχύς.

»Ἡ κατάστασις πραγματικῶς ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἀντὶ τὸν εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα τῆς Πολιτείας, ἀφ' οὗ ὁ ἐλληνικὸς λαὸς μοι ἔδωκεν ἀναμφισβητήτως ὅλας τὰς ἐξουσίας. Ἡ ψήφος του εἶχε τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐννοεῖ νὰ εἶμαι ἐγὼ ὁ ρυθμιστής, ὅστις ὀφείλει διὰ τῶν μέσων, τὰ ὁποία θὰ κρίνῃ ὡς λυσιτελέστερα, νὰ ὁδηγήσῃ τὴν χώραν εἰς ὁμαλὸν κοινοβουλευτικὸν βίον. Τὴν ἐξουσίαν ταύτην, τὴν ὁποίαν ὁ ἐλληνικὸς λαὸς μοι ἐνεπιστεύθη, οὐδὲν δικαίωμα ἔχω νὰ τὴν μεταβιβάσω εἰς ἄλλον. Δὲν ὀφείλω παρὰ νὰ τὴν ἐπαναδῶσω εἰς αὐτόν, προκηρύσσων γενικὰς ἐκλογάς, ὅταν ἐπιστῇ ἡ πρὸς τοῦτο κατάλληλος στιγμή.

»Εἰάν καλέσω τινὰ εἰς τὴν προεδρίαν τῆς κυβερνήσεως, ἔχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι οὗτος δέον νὰ εἶναι μέχρ' ὅσον ἐκλογῶν ὅχι πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως—διότι πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως εἶμαι ἐγὼ—ἀλλ' εἰς βραχὺ ὅσον συνεργάτης, ὁ ὁποῖος θὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον μου καὶ θὰ με ἀνακουφίσῃ εἰς τὰς διοικητικὰς ἀσχολίας μᾶς ἐπιμύχθου ἐργασίας μου.

»Ὡς ἔπεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, κατ' οὐδὲν ἀνατρεφόμενον θὰ δεχθῶ ἐκ μέρους τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως, τὸν ὁποῖον θὰ ἐκλέξῃ, ὅσους προερχομένους ἐξ αὐτοῦ ἢ τῶν φίλων του.

»Ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως μου, ἐὰν διορίσω τοιοῦτον, θὰ με βοηθήσῃ ὅπως παρασκευάσω τὰς γενικὰς ἐκλογάς, αἱ ὁποῖαι θὰ δώσω καὶ πάλιν τὸν λόγον εἰς τὸν ἐλληνικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος διὰ μεγίστης πλειοψηφίας με περιέβαλε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του τὴν 4ην καὶ 11ην παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου.

Ἐν Κερκύρα εὐρισκόμενος ὁ κ. Πάγκαλος ἀφῆκε νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἀπῆλθον νὰ ἀναθέσῃ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Παρασκευόπουλον, με σχετικὰς ἐκατέρωθεν ὑποχωρήσεις.

Ἡ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κ. Παγκάλου εἰς Κέρκυραν διαταχθεῖσα σύλληψις

καὶ ἀπέλασις στρατιωτικῶν τινῶν, ὡς ἀντιδρῶντων κατὰ τῆς καταστάσεως, εἶναι σαφὲς δείγμα τῆς κρατούσης ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας. Κατὰ τὰς δοθείσας πληροφορίες, ὁ διευθυντὴς τοῦ δικαστικοῦ τμήματος τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ κ. Μπουφίδης, μεταβὰς εἰς τὸ Κυβερνεῖον, ἐγένετο δεκτικὸς εἰς συνεργασίαν παρὰ τῷ κ. Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας. Ἀκολούθως ὁ κ. Μπουφίδης, κατελθὼν εἰς τὸ Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν, παρέμεινεν ἐπὶ πολὺν συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ φρουράρχου ὑποστρατήγου κ. Παλαιολόγου. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κ. Μπουφίδου, ὁ κ. Παλαιολόγος ἐκάλεσεν εἰς τὸ Φρουραρχεῖον τοὺς κ. κ. Στανιανόπουλον ὑποστράτηγον, Μαμουρῆν, συνταγματάρχην πυροβολικοῦ, Ἀχιλ. Πρωτοσύγγελλον, συνταγματάρχην πεζικοῦ, καὶ Ἀναγνώστου, συνταγματάρχην πεζικοῦ, διατάξας αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἔδαφος τῶν Ἀθηνῶν ἐντὸς 24 ὥρῶν, ἐκλέγοντες ἄλλον τόπον διαμονῆς. Ἐπίσης διετάχθησαν νὰ ἀπέλθωσι τῶν Ἀθηνῶν ἑτεροὶ 5 ταγματάρχαι, διότι εὐρίσκοντο εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ κ. Κονδύλη.

Ἡ εἰς Λοιδίον μετάδοσις τοῦ κ. Βενιζέλου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς διαφόρους συζητήσεις. Κατὰ τινὰς πληροφορίες, ὁ κ. Βενιζέλος ἐτηλεγράφησεν ἐκ Λοιδίου πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ὅτι ἐπιστρέφει εἰς Παρίσι, διότι ἡρόθησαν αἱ προϋποθέσεις, ὅφ' ἃς ἐδέχθη τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς διαχείρισιν τοῦ ζητήματος τῶν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν χρεῶν.

Οἱ περὶ τὴν κυβέρνησιν φρονῶν, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀρχηγίας τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἐκ μέρους τοῦ κ. Βενιζέλου ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν τῆς νομιμότητος τοῦ ἐν Ἑλλάδι καθεστῶτος.

Συνεπῶς, κατὰ τοὺς κυβερνητικοὺς κύκλους, ἡ παραίτησις τοῦ κ. Βενιζέλου δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα, οὔτε μειοῖ τὴν θέσιν τῆς λοιπῆς ἀντιπροσωπείας, ὁ δὲ κ.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤ. κ. ΔΕΜΕΡΤΖΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ὁ κ. Κ. Δεμερτζής, ὁμιλῶν πρὸς τὴν «Νέαν Ἠμέραν» ἐπὶ τῆς καταθέσεως τῆς ἐντολῆς ἐκ μέρους τοῦ κ. Παρασκευόπουλου εἶπε τὰ ἑξῆς:

»Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τοὺς εἰδικούς λόγους οἱ ὁποῖοι προεκάλεσαν τὴν κατάθεσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ κ. Παρασκευόπουλου, ἀλλ' εἶνε προφανές ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ ὅπως σχηματίζῃ Κυβέρνησιν εἶναι πολὺν βαθύτεροι καὶ οὐσιωδέστεροι ἐκείνων τοὺς ὁποῖους

Πάγκαλος ἐδήλωσεν ὅτι, δοθείσης τῆς ἐξηγήσεως ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος παρεκλήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀντιπροσωπείαν ἐν Λοιδίῳ, οὐδεμία μεταβολὴ ἐπέρχεται καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία παραμένει, ὡς ἔχει.

Τὴν 24ην Μαΐου ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Πολιτικῆς Ἀναγεννήσεως. Ἐξελέγησαν μέλη τῆς διοικήσεως ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἔτος 1926—1927 οἱ κ. κ. Κ. Βάλβης, Κ. Βερεσιόπουλος, Π. Γαρουφαλιάς, Π. Γουνταράκης, Κ. Κυριακόπουλος, Γ. Παμπούκας καὶ Χρ. Χρησιουλάκης.

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» μετ' ἰδιαίτερας συμπάθειας καὶ ἐκτιμήσεως ἀποδέχονσα εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην δογάνωσιν, ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ συμβολή, ἥν ἡ «Πολιτικὴ Ἀναγέννησις» θέλει προσφέρει εἰς τὴν πολιτικὴν μας ἀνακάτασιν καὶ ἐξέλιξιν, θὰ ἀποτελέσῃ ἀναμφιβόλως τίτλους εὐγενεῖς ὁπὲρ τῆς δράσεως τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν μελῶν.

Ἰδιαίτερος ἡ «Νέα Ἐποχὴ» ἐκφράζει τὰ συγκαταθέσθαι τῆς εἰς τὸν ἐκλεγέντα μέλος τῆς Διοικήσεως Ἐπιτροπῆς καὶ Γεν. Γραμματέα τῆς «Πολιτικῆς Ἀναγεννήσεως» κ. Πέτρον Γαρουφαλιάν, ὅστις, ἐξ ἄλλου, συγκαταλέγεται καὶ μετὰ τὸν ἐπιτελεῖ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν μας.

Ποδὲς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεως, δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ «Πολιτικὴ Ἀναγέννησις», ἀποτελούμενη ἐκ νέων ἐπιστημόνων καθαρῶς ἀντιβενιζελικῆς ιδεολογίας, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν «Νέαν Πολιτικὴν Ἐνωσιν», ἥτις, ὡς γνωστὸν, ἀσπασίζεται ἐκ μίγματος ἀντιθέτων πολιτικῶν δοξαστῶν.

Ἡ ἀπογεννητικὴ ἐφημερίς «Ἐοῖα», παρθεῖσα πρὸ ἡμερῶν, καὶ πάλιν, ἐπανέλαβε τὴν ἐκδοσὴν τῆς ἀναπληροῦσα ὅπως αἰσθῇ τὴν ἑλλειψιν εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀναγνωστῶν τῆς.

προέβαλεν ὁ στρατηγὸς διὰ τοῦ ἀνακωνθέντος του. Δὲν χρειάζεται ἄλλως τε πολὺ μαντική δύναμις διὰ νὰ τοὺς μαντεύσῃ τις. Ὁ κ. Πάγκαλος διὰ τῶν ἡμερησίων δογάνων του καὶ διὰ τῶν δηλώσεών του ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὸν κ. Παρασκευόπουλον ἀνεύθυνον ὑπάλληλόν του. Ὁ στρατηγὸς διὰ τῶν ἐν Παρισίοις δηλώσεών του ἠγόρεσε νὰ γίνῃ ὑπεύθυνος κυβερνήτης. Τόσον οὐσιαστικαὶ διαφοραὶ καταλήγουν πάντοτε εἰς διαφωνίας...

Με ἐρωτᾶτε ἂν ἡ ἄρνησις τοῦ κ. Παρασκευοπούλου μεταβάλλει τὴν κατάστασιν. Δι' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἠλπίσαν ὅτι ἡ παρέμβασις τοῦ κ. Παρασκευοπούλου θὰ συνέτεινεν εἰς κάπως ὁμαλωτέραν ἐξέλιξιν, δι, ἐκείνους οἱ ὅποιοι σοβαρῶς ἐπίστευσαν ὅτι ὁ κ. Πάγκαλος ἐσκέφθη καὶ πρὸς στιγμὴν ν' ἀποβάλῃ τὰς δικτατορικὰς του τάσεις, ἡ κατάστασις δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ φαίνεται χειροτέρα σήμερον. Ἀλλ' οὐσιαστικῶς, διὰ τὸν ψυχραῖον παρατηρητὴν, ἡ κατάστασις παραμένει ἡ αὐτή, ἡ ὁποία ἦτο καὶ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ κ. Παρασκευοπούλου εἰς Ἀθήνας. Ὁ κ. Πάγκαλος ἀφ' ἧς στιγμῆς περιβλήθη τὸ προεδρικὸν ἀξίωμα ὠφείλε νὰ κάμῃ ἀρχὴν τοῦλάχιστον εἰσόδου εἰς τὴν ὁμαλότητα, ἀφοῦ ἀπολαμβάνει τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ στρατοῦ καί, ὡς ἰσχυρίζεται, τῆς παμνημονίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι Πρόεδρος καὶ Πρωθυπουργός, δηλαδή ὑπεύθυνος καὶ ἀνεύθυνος, ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὸν στρατιωτικὸν νόμον, νὰ κλείῃ τὰς ἐφημερίδας καὶ νὰ περιορίζῃ τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀναβάλῃ ἐπ' ἀόριστον τὰς ἐκλογάς, νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ ἐλέγχεται, ἐξακολουθεῖ ἐν ἄλλοις λόγοις ἐκεῖνο τὸ ὅτι ὁ μόνος του εἶπε «νὰ κερᾷ ὁ ἴδιος καὶ νὰ πίνῃ»...

Ὡστε βλέπετε ὅτι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν θεωρῶ ὅτι ἐχειροτέρευσε ἡ κατάστασις, διότι θεωρῶ ταύτην πολιτικῶς κακίαν, κακίστην, καὶ πρότερον ἀλλ' ἰδίως ἀφ' ἧς ὁ κ. Πάγκαλος ἀνῆλθεν εἰς τὸ προεδρικὸν ἀξίωμα διὰ τῆς παμνημονίας, ὡς λέγει, τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἐνῶ ἦτο τόσο φυσικόν, μετὰ τοιαύτην ἐκλογὴν νὰ παραχωρήσῃ τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας, νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν προεδρίαν καὶ νὰ κάμῃ ἀμέσως ἐκλογάς...

Δυστυχῶς βλέπετε ὅτι οὔτε ὁ κ. Παρασκευόπουλος κατώρθωσε νὰ τὸν μετατείσῃ καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς καλλίτερον δρόμον...

— Ποία ὑπῆρξεν ἡ στάσις τοῦ πολιτικοῦ κόμμου ἀπέναντι τοῦ κ. Παρασκευοπούλου καὶ ἰδίως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀναγνώσεως τοῦ κ. Παγκάλου ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀντελήφθητε ὅτι ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν δύο παρατάξεων προσεπάθησε νὰ ἐνισχύσῃ τὸν κ. Παρασκευόπουλον, τὸν ἀληθῶς ὁμηθέντα ἐξ ἀγαθωτάτων προαιρέσεων, εἰς τὰς προσπάθειάς του πρὸς ἐξέγερσιν ὁμαλῆς διεξόδου.

Εἰς τὸν κ. Παρασκευόπουλον ὅλοι ὑπεσχέθησαν ἀμέριστον συνδρομὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐξησφάλιζεν ἀληθῶς ἐλεύθερον πολιτικὸν βίον. Ὁ κ. Παρασκευόπουλος, ὡς εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω, πρὸς οὐδένα ἐξ ἡμῶν ἔθεσε ζήτημα ἀναγνώσεως τοῦ κ. Παγκάλου ὡς Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Εἶναι δὲ εὐτύχημα ὅτι ὁ στρατηγὸς δὲν ἔθιξε τοιοῦτον ζήτημα. Διότι τὰ πολιτικὰ

κόμματα δὲν δικαιῶνται—καὶ ἐν τούτῳ ἐκφέρω ἐντελὸς προσωπικὴν γνώμην—νὰ κάμουν συμβιβαστικὰς ἀναγνώσεις ἢ νὰ ἀρνῶνται ἐκ κομματικῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν προτέρων πᾶσαν ἀναγνώσιν ἢ ὁποία θὰ ἐπεβάλλετο ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀνάγκης καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους ἐν ἐλεύθερῳ πολιτικῷ βίῳ. Καὶ ὁφείλω, ὡς ἀρχηγὸς κόμματος ἀνήκοντος εἰς τὴν ἀντιβενεζελικὴν παρατάξιν, νὰ διακηρύξω πόσον εὐθεῖα καὶ πολιτικῶς ἀμεμπτος ὑπῆρξεν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ στάσις τῶν βενεζελικῶν κομμάτων εἰς τὰ ὁποῖα ὁ μετὰ τοῦ κ. Παγκάλου καὶ τῆς ὅλης «καταστάσεως» συμβιβασμὸς θὰ ἦτο πολὺ εὐχερέστερος.

— Πῶς κρίνετε τὴν ὅλην πολιτικὴν κατάστασιν σήμερον;

— Ἡ κατάστασις εἶναι ὁμολογουμένως δυσχερής. Ὁ κ. Πάγκαλος ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του καὶ ὁ δρόμος του εἶναι γνωστὸς καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Ἡ μόνη ἀσφάλεια καὶ ἡ μόνη ἐγγύησις διὰ καλλίτερον μέλλον εἶναι τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς χώρας, τὰ ὁποῖα, ἀντὶ ν' ἀλληλομισῶνται σήμερον, τείνουν, ὅλα, παραλλήλως καὶ ἐν ἀλληλεγγύῃ εἰς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐλευθέρου πολιτικοῦ μέλλοντος, τοῦ τόσο ἀναγκαίου διὰ τὸν τόπον. Μάλιστα, τὰ πολιτικὰ κόμματα, τὰ κατασκευασθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Παγκάλου καὶ τῆς «καταστάσεως». Μάλιστα, τὰ πολιτικὰ κόμματα, τὰ καταπροδοθέντα ὑπὸ ἐλαχίστων, εὐτυχῶς, ὁπαδῶν των, οἱ ὅποιοι, εὐθυνόμενοι καὶ αὐτοὶ διὰ τὸ παρελθὸν τοῦ μίσους καὶ τῶν ἀκροτήτων, ἔγιναν σήμερον δοῦλοι τοῦ κ. Παγκάλου διὰ νὰ ἀνέλθουν εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα. Τὰ πολιτικὰ κόμματα, τὰ ὁποῖα σήμερον δὲν χωρίζει πλέον τὸ μῖσος τοῦ παρελθόντος καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διὰ παντὸς μέσου ἐξαφανίσεως τῶν ἀντιθέτων, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἀντιτίθενται μόνον κομματικῶς, διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ ἕκαστος τούτων τὰς ἀρχάς του ἐν ἐλευθέρῳ πολιτεύματι. Μάλιστα, ἡ μόνη ἐγγύησις τοῦ τόπου εἶναι τὰ πολιτικὰ κόμματα αὐτοῦ. Ἄς οὐσπεριωθοῦν περίξ τῆς δικτατορίας ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἠρνήθησαν τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν καὶ ἄς φέρουν τὸν τόπον διὰ τῆς δικτατορίας εἰς τὴν ὁμαλότητα...

Τὰ πολιτικὰ κόμματα οὐδὲν ἔχουν νὰ χάσουν ἐκ τούτου, ἀπ' ἐναντίας ἔχουν νὰ κερδίσουν, διότι ἐγκαθαρίζονται ἐκ τῶν δολίων καὶ ἀχρήστων στοιχείων. Τὰ πολιτικὰ κόμματα θὰ νικήσουν ἀσφαλῶς. Διότι ἀντιπροσωπεύουν σήμερον, ἐν ἐπαφῇ ἐπὶ τῶν μεγάλων ζητημάτων τῆς χώρας, τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν. Ἐνῶ ἡ δικτατορία ἀντιπροσωπεύει τὴν πολιτικὴν δουλείαν. Ἡ δουλεία, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, οὐδέποτε διαρκεῖ πολὺ. Ὁταν δὲ σπάσουν τὰ δεσμὰ αὐτῆς, εἶμαι βέβαιος

ὅτι τὰ πολιτικὰ κόμματα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ περιέλθῃ ἡ ἐξουσία, δὲν θὰ θελήσωσι νὰ ἐκδικηθῶσι καὶ νὰ παραλύσωσι τὸ Κράτος ἢ νὰ λύσωσι προσωπικὰ ζητήματα, ἀλλὰ, τὰ μὲν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, τὰ δὲ ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει, θὰ παγιώσουν ὀρι-

στικῶς, ἐπὶ τέλους, καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ τὸ δυστυχὲς αὐτὸ Κράτος καὶ τοιοῦτοτρόπως θὰ θάψωσι τελεσιδικίως πᾶσαν ἀπόπειραν εἰς τὸ μέλλον πρὸς ἰδρύσιν ἐξουσίας μὴ ἀπορροῦσης ἐκ τῆς ἐλευθερίας θελήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ ἐντύπωσις ἐκ τῶν ἀμερικανικῶν πιστώσεων, ἀρξαμένη νὰ ἐξαπνίζεται ἐν τῇ χρηματιστηριακῇ μας ἀγορᾷ, παρεχώρησε τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς πνεῦμα δυσπιστίας, ἐκδηλωθὲν καταφανῶς ἐν τῇ κινήσει τοῦ ξένου συναλλαγματός.

Ἡ ἀνατιμητικὴ τάσις τῆς συναλλαγματικῆς μας ἀγορᾶς μετ' ἀλλεπαλλήλους διακυμάνσεις κατώρθωσε νὰ ὠθήσῃ τὴν τιμὴν τῆς λίρας εἰς ἐπίπεδα ἀνώτερα τῶν 390 δρχ.

Εἰς τὴν δημιουργίαν τοιοῦτου πνεύματος δυσπιστίας δύο τινα συνετέλεσαν: α) ἡ ἑλλειψις νεωτέρων εἰδήσεων, ἥτοι θεωρεῖται, παρὰ τὰς ἀντιθέτους δηλώσεις τοῦ κ. Παγκάλου, ὡς σημείον λίαν ἀνησυχητικὸν διὰ τὴν τύχην τῶν πιστώσεων καὶ β) ὁ τρόπος τῆς ἀναγγελίας τῆς εἰδήσεως, ἥτις ἐκτοξευθεῖσα μίαν πρωίαν ἀπὸ τῶν στηλῶν μιᾶς καὶ μόνης πρωινῆς ἐφημερίδος, δικαίως ἐδημιούργησε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ὁπισθεν αὐτῆς κρύπτεται κερδοσκοπικὴ μᾶλλον ἐκμετάλλεσις ὀρισμένης χρηματιστηριακῆς ὁμάδος ἢ σοβαρὰ ἀνχηγελία τετελεσμένου γεγονότος.

Ἡ ἀγορὰ τῶν χρεωγράφων ἐσημείωσε κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἀπραξίαν καὶ ἐπιφυλακτικότητα, ἐπηρεασθεῖσα προφανῶς ἀπὸ τὴν κρατήσαν κατὰστασιν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἀγορᾷ.

Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἡ χρηματιστηριακὴ μας ἀγορὰ διέρχεται κατ' αὐτὰς περιόδον νευρικότητος καὶ ἐξαιρετικῆς εὐαισθησίας, ἥτις ὁμολογουμένως οὐδὲν τὸ καλὸν διὰ τὴν πολυμνήν οικονομικὴν μας γαλήνην καὶ σταθερότητα προσιωνίζει.

Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν ἀμερικανικῶν πιστώσεων ὁ κ. Πάγκαλος ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἑλλειψις νεωτέρων εἰδήσεων οὐδαμῶς δέον νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ματαίωσις τοῦ ὅλου ζητήματος, οὐτινος ἡ λύσις ἀναμένεται ταχέως.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέρωμεν οἱ ἑλληνικοὶ χρηματιστηριακοὶ κύκλοι ὡς ἐκ τῆς ἐπιτεινομένης δυσπιστίας τῶν ἡξάντο ἐκδηλοῦντες τὴν τοιαύτην ἐπιφυλακτικότητά των ἐπιδρῶντες ἀνατιμητικῶς ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ ξένου συναλλαγματός. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Νέας Ἐποχῆς» παραθέτομεν κατωτέρω σχετικὴν εἰδησιν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Ἀτλαντίδα» τῆς

Νέας Ὑόρκης.

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, 8 Μαρτίου. (TRIPUNE).— Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Μέλλον συνειργάσθη σήμερον μετὰ τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων Ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας συζητήσας μετ' αὐτῆς τὰς ἐνεργείας εἰς ἃς πρέπει νὰ προβῇ ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πληρωμὴν τοῦ πρὸς τὴν Ἀμερικανὴν χρέους τῆς. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὠμίησε κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἐξέθεσε λεπτομερῶς τὴν κατὰστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὸ χρέος τοῦτο, ὑπερὶ μέχρι σήμερον ἡ Ἑλλάς δὲν ἐνόμισεν ὅτι ἦλθε ὁ καιρὸς νὰ διακανονίσῃ. Εἶναι τὸ μόνον παραμένον ἐκκρεμὲς ἐξωτερικὸν χρέος, ἐξαιρουμένου τοῦ τῆς Ρωσίας.

Τὰ χορηγηθέντα ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα χρήματα ἵνα χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀνασύνταξιν τῆς χώρας ἀνέρχονται εἰς 15 ἑκατομύρια δολλάρια περίπου. Κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς Ἑλλάδος, ἡ σχετικὴ συμφωνία ὥριζεν ὅπως δοθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα 48,000,000 δολλάρια. Ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις λαμβάνει τὴν ἀποφιν ὅτι μέχρις οὗ τῇ καταβληθῶσι καὶ τὰ 33 ἑκατομύρια δὲν θὰ προβῇ εἰς τὸν διακανονισμόν τοῦ χρέους.

Ὁ ὑπουργὸς κ. Μέλλον ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ πρακτέου. Ὡς εἶπε, δὲν κατήρτισεν ἀκόμη σχέδιον ἐνεργείας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ὠρίσθη ὑποεπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν γερουσιαστῶν Σμούτ, Ρήδ καὶ Τζόνς τῆς Οὐάσιγκτωνς ἵνα μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Διὰ Διάταγματος ὁρίζεται ὅτι τὸ μισθωματῶν βοσκησίων ἐκτάσεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 17 πλάσιον τῶν ἐτῶν 1914—1915.

Ὡς γνωστὸν τὸ Ἐνοικιοστάσιον βοσκῶν ἀρθρὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ κτηνοτροφικοῦ ἔτους οὐδεμίαν σχετικὴν περιεῖχε διάταξιν, καταληφθεῖσης πλήρης ἐλευθερίας ἐν τῇ συμβάσει μεταξὺ τῶν διαφόρων συμβαλλομένων.

Ἡδὴ περὶ τὴν λήξιν τοῦ κτηνοτροφικοῦ ἔτους δημοσιεύεται Διάταγμα ρυθμίζον ἀναδρομικῶς τὰς ἐλευθέρως συναρθεῖσας μισθωτικὰς σχέσεις καὶ ἐπιβάλλον τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὑπερμέτρως καταβληθέντων μισθωμάτων.

Ἡ Τράπεζα Παύλου συγχωνευθεῖσα μετὰ ομάδος Μακεδόνων κεφαλαιούχων πρόκειται νὰ μετανομασθῇ εἰς Τράπεζαν Μακεδονίας ἀντὶ τὴν οὐσία τὰ κεφάλαια αὐτῆς κατὰ 15 περίπου εκατομμ. δραχμῶν.

Κατόπιν τούτου νέα σύνθεσις συνετελέσθη ἐν τῇ Διευθύνσει τῆς Τραπεζῆς Παύλου. Καταργηθεῖσας τῆς Γεν. Διευθύνσεως ὁ μὲν μέχρι τοῦδε Γεν. Διευθυντὴς κ. Κ. Παύλου ἐξελέγη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ δὲ ἀποχωρήσας ἰδρυτὴς κ. Εὐάγγ. Παπαναστασίου ἐπανήλθεν ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Τραπεζῆς, ἀνατεθείσης αὐτῷ τῆς διευθύνσεως

αὐτῆς ὡς ἐντεταλμένου καὶ διοικούντος συμβούλου.

Ἡ τοιαύτη οικονομικὴ ἐπίσχυσις τῆς Τραπεζῆς Παύλου διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῆς μετὰ τῆς ομάδος τῶν Μακεδόνων κεφαλαιούχων καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς Διευθύνσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς εἰς τὸν γνωστὸν διὰ τὴν ἱκανότητά του καὶ τὸ δημιουργικόν του πνεῦμα γ. Παπαναστασίου, παρέχει πλήρη τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐξέλιξις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἐν λόγῳ Τραπεζῆς θέλει εἶναι ταχεῖα ἐπ' ἀγαθῷ τῆς οικονομικῆς προόδου τῆς Μακεδονίας, ἥς τὰ συμφέροντα ἰδιαιτέρως θέλει ἐξυπηρετήσῃ. Π. Ε. Γ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία «Γράμματα» προκηρύσσει διαγωνισμόν μετὰ τῶν Ἑλλήνων λογίων πρὸς σύνταξιν Ἱστορίας τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

Α') Θὰ προκηρυθῇ βραχυτάτη εἰσαγωγή τῆς Φαραωνικῆς γεωγραφίας τῆς χώρας. Ἡ πολιτικὴ ἱστορία ταύτης ἀπὸ τοῦ Μενέσ μέχρις Ἀλεξάνδρου θὰ εἴναι σύντομος. Παραλλήλως πρὸς ταύτην ἡ ἐκθεσις τοῦ φαραωνικοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ γίνῃ οὐσιαστικὴ καὶ σαφής. Ἐπίσης συντόμως θὰ ἐκτεθῇ εἰς τὰς μεγάλας τῆς γραμμῆς ἡ πολιτικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ Ἀμρὸς μέχρι τοῦ Μωχ. Ἀλλ. Ὁ συγγραφεὺς πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ ἰδιαιτέρως εἰς τὰ ἐξῆς κεφάλαια: Εἰς τὰς σχέσεις τῶν Αἰγυπτίων μετὰ τῶν ξένων λαῶν καὶ ἰδίως τῶν Αἰγυπτίων πρὸ τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου. Εἰς τὴν ἑλληνιστικὴν περίοδον ἀπὸ τούτου μέχρις Ἀμρὸς. Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τελευταίον εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς χώρας ἀπὸ τοῦ Μωχ. Ἀλλ. μέχρι σήμερον καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἑλληνικῶν Κοινοτήτων.

Ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου διετυπώθησαν διάφοροι γνώμαι μετὰ τῶν κορυφαίων ἐρευνητῶν τῆς αἰγυπτιακῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀκμασάντων πολιτισμῶν, ὁ συγγραφεὺς θὰ ἀναγράφῃ τὴν κατ' αὐτὸν πιθανώτεραν, παραλείπων πάσας τὰς ἄλλας. Βιβλιογραφικὸς πίναξ ἐν τέλει θὰ συνιστᾷ ὡς τῆ γὰς δ' ἐκάστην ἱστορικὴν περίοδον ἡ ἥπιον, μόνον τὰ κλασικώτερα.

Ὁ συγγραφεὺς θὰ ὑποδείξῃ εἰς πίνακα τοῦ κατόλου τῶν εἰκόνων ὅσας θεωρεῖ ἀναγκαῖας πρὸς κατανόησιν τοῦ κειμένου.

Β') Τὸ ὅλον σύγγραμμα δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 τυπογραφικὰ, ἢτοι τὰς 240 σελίδας.

Ἡ γλῶσσά του πρέπει νὰ εἴναι ἀπλὴ καὶ ὁμαλὴ. Τὰ χειρόγραφα εὐανάγνωστα καὶ γραμμένα ἐπὶ τῆς ἐτέρας σελίδος τῶν φύλλων, πρέπει νὰ παραδίδωσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν «Γραμμάτων» τὸ βραδύτατον τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου 1926.

Θὰ ἰρισθῇ ἑλλανόδικος ἐπιτροπὴ ἐκ 3 ἢ 4 ὁμογενῶν λογίων ἀναμφισβητήτου κύρους καὶ ἐπιστημονικῆς χρηστότητος, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ δηλωθῶσι διὰ τῶν ἐφημερίδων τὴν κατάλληλον στιγμήν. Ἡ κρίσις θὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὸ ἐντευκτήριον τῶν «Γραμμάτων». Τὸ βραβευθησόμενον ἔργον θὰ λάβῃ γέρας λίρας 30, τὸ δὲ ἐπαινεθησόμενον 10 λίρας. Τὸ χειρόγραφον τοῦ βραβευθησόμενου θὰ εἴναι κτῆμα τῶν «Γραμμάτων», ἅπαντα ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκδώσιν τὸ ἔργον ἐντὸς ἐνὸς ἔτους. Ὁ συγγραφεὺς θὰ λάβῃ 50 ἀντίτυπα διὰ νὰ τὰ διανεμῇ μετὰ τῶν φίλων του, καὶ εἰς τὰς Βιβλιοθήκας.

Τὸ χειρόγραφον θὰ συνοδεύηται ὑπὸ φακέλου κλειστοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ ἀναγράφεται ἡ ἑξῶθεν ρητὴν τι τὸ ἴδιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ χειρογράφου, ἐντὸς δὲ τοῦ φακέλου τὸ ἑνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ συγγραφέως. Τὰ χειρόγραφα τῶν μὴ βραβευθησόμενων θὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῇ αἰτίσει των.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΡΓΑΣ

Διευθυντὴς τῶν «Γραμμάτων»

Ἡ «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ», ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὁ κ. Στέφανος Πάργας, διευθυντὴς τῆς Ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας «Γράμματα» ἀνεγνωρίσθη παρὰ τῆς διευθύνσεως τῆς «Νέας Ἐποχῆς» γενικὸς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ἐν Αἰγύπτῳ, μετὰ πάντα τὰ ἐκ τοῦ τίτλου τούτου ἀπορρέοντα δικαιώματα ἢτοι ἐγγραφῆς συνδρομῶν, εἰσπράξεως συνδρομῶν, καὶ γενικῆς δημοσιογραφικῆς ἐκπροσωπήσεως.

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

[Εἰς σοβαρὰν μηνιαίαν ἀμερικανικὴν ἐπιθεώρησιν ἐδημοσιεύθη πρὸ τινος ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ Ἀγγλου δημοσιογράφου κ. JAMES MURPHY. Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» δημοσιεύει αὐτὸ ἐν ἐλευθερᾷ μεταφράσει, χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ υἱοθετήσῃ ὅσα ἐν αὐτῷ περιγράφονται.]

I

Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἦλθα εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἵνα παρακολουθῶ τὰς τύχας τοῦ φασισμοῦ, εὐρισκόμενον τότε εἰς τὸ ζενίθ τῆς δημοτικότητος καὶ τῆς δυνάμεως του. Ἡ Ἰταλία ἐσκίρτα ἀπὸ νέας ἐλπίδας καὶ ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὴν φασιστικὴν κίνησιν. Ἡ πίστις αὕτη ἔφθανε σχεδὸν εἰς προεξόφλησιν μιᾶς νέας ἐποχῆς εἰρήνης καὶ εὐμερίας, ἣν ὁ Φασισμὸς ἔμελλε νὰ ἐγγύσῃ εἰς τὴν χώραν. Πανταχοῦ ἔπαλλαν ἡ ἐμπύριζαν ἡ ἐσφύριζαν τὴν GIOVINEZZA. Καὶ ὁ ἦχος τῶν τροχῶν τῶν βαγониῶν τοῦ σιδηροδρόμου ἀκόμη ἐφαίνετο ἐπαναλαμβάνων τοὺς θριαμβευτικὰς τόνους τοῦ φασιστικοῦ ὕμνου κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ Μοδάνης εἰς Τουρίνον, Γένοβαν, Πίζαν καὶ Ρώμην. Ἡ μυστηριώδης ἐπενέργεια τῆς ὁμαδικῆς ψυχολογίας ἔκαμε καὶ ἐμὲ αὐτὸν νὰ αἰσθανθῶ τὴν αὐτὴν συγκίνησιν, ὅταν ἐπέρασα τὰς Ἀλπεῖς καὶ ἔφθασα εἰς τὴν χώραν τοῦ ἡλίου. Ὅταν εἰσῆλθα εἰς τὴν Αἰωνίαν Πόλιν, εὐρήκα ὅλους τοὺς παλαιούς μου φίλους γεμάτους ἀπὸ πίστιν καὶ πεποίθησιν εἰς τὰ πεπραγμένα τοῦ νέου καθεστώτος. Ὁ Φασισμὸς ἦτον ὁ ἥλιος τοῦ πολιτικοῦ μέλλοντος τῆς Ἰταλίας. Πιστὴ εἰς τὰς ιστορικὰς τῆς παραδόσεις, ἡ Ἰταλία εἶχε σπεύσει εἰς βοήθειαν τῆς Εὐρώπης εἰς στιγμὰς ἀγωνίας καὶ καταστροφῆς. Καὶ ἀνεκάλυπτεν εἰς τὸν φασισμόν ἕνα νέον πολιτικὸν σύστημα, διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἐλύετο τὸ μέγα πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐσύγκριε τὰ μυαλὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης μετὰ τὴν ἀναρχίαν.

Ἡπατήθη. Δὲν ὑπάρχει θλιβερότερα καὶ ἀδυσώστερα σελὶς ἐν τῇ νεωτέρᾳ τῆς Εὐρώπης ἱστορίᾳ. Καμμία κυβέρνησις, κατὰ τοὺς προστάτους αὐτοὺς χρόνους, δὲν εἶχε τὴν λαμπρὰν εὐκαιρίαν, ἣν εἶχεν ἡ κυβέρνησις τοῦ κ. Μουσσολίνι. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1922 εἶχε μαζὺ του τὸ σύνολον τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ καὶ τὴν πραγματικὴν συμπαθειαν τῶν γειτόνων του. Ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν μεγάλων συνταγματικῶν ἰταλικῶν κομμάτων — φιλελεύθεροι, λαϊκοί, δημοκρατικοί — συμμετέσχον τοῦ ὑπουργείου του. Ὁ τύπος τῶν κομμάτων τούτων τὸν ὑπεστήριξε μετὰ εὐθύτητα καὶ ζῆλον. Διὰ

σημαί πολιτικοί, ὡς ὁ Τζολίττι καὶ ὁ Σαλάνδρα καὶ ὁ Ὁρλάνδο, τοῦ παρεῖχον τὴν συνδρομὴν τῆς πολιτικῆς τῶν δεξιότητος καὶ πείρας. Τὸ Βατικανὸν ἐξαπέστειλεν ἐντολὰς πρὸς τοὺς ἐπισκόπους ἀνὰ τὴν χώραν, ἵνα βοηθήσουν τὴν νέαν κυβέρνησιν. Καὶ αὐτοὶ οἱ σοσιαλισταὶ δὲν παρενέβαλλον ἐμπόδια, διότι ἀρχηγοί, ὡς ὁ Τουράτι καὶ ὁ Τρεβες καὶ ὁ Ντ' Ἀραγκόνα ρητῶς ἐδήλωσαν, ὅτι θὰ ἀφήσουν εἰς τὸν φασισμόν εὐκρινῶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἀνορθωτικὸν πρόγραμμα αὐτοῦ.

Ποία ὅμως εἶναι σήμερον ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων; Οὐτε εἰς πλέον μὴ φασίστας πολιτικὸς συνεργάζεται μετὰ τὸν Μουσσολίνι. Καὶ οἱ φιλελεύθεροι καὶ οἱ λαϊκοὶ καὶ οἱ δημοκρατικοὶ ἀπεχώρησαν τῆς κυβερνήσεως, ὁ δὲ Τζολίττι, ὁ Σαλάνδρα κλπ. μετέστησαν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Οἱ ὑπηρεσιακοὶ ὑπουργοί, ὅπως ὁ στρατηγὸς Ντιὰζ καὶ ὁ στρατηγὸς DI GIORGIO καὶ ὁ ναύαρχος Ταῶν ντὶ Ρεβέλ, ἀπεχώρησαν καὶ αὐτοί. Ὅλα αἱ σοβαραὶ ἐφημερίδες ἔπαυσαν νὰ τὸν ὑποστηρίζουν καὶ μένουν μόνον ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸν φασισμόν, καὶ λαμβάνουν ἐπιδόματα ἀπὸ αὐτόν. Ὁ Μουσσολίνι εἶναι τώρα πρωθυπουργός, ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ναυτικῶν, τῆς Ἀεροπορίας κλπ. Καὶ τοῦτο ὅχι διότι ποθεῖ νὰ κρατῇ ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπουργεῖα εἰς τὰ χεῖρά του, ἀλλὰ κυρίως διότι κάθε ἄνθρωπος, ἔχων ἱκανότητά τινα καὶ ἱσχύην, δὲν δέχεται νὰ μετασχη τοῦ φασιστικοῦ ὑπουργείου. Καὶ ὅταν ὅχι μόνον σοβαροὶ ἐπιδόματα, ἀλλὰ καὶ ἀξιοματικοί, νομίμως διορισμένοι, ἐγκαταλείπουν τὰς θέσεις των εἰς τὸ πλοῖον καὶ σπεύδουν εἰς τὰς λέμβους, ἀφίνοντες εἰς τὴν γέφυραν μόνον τοὺς αὐτοδιορισθέντας πλοίαρχους, καὶ οἱ οὗτοι οὐδὲν σάπιο ὑπάρχει εἰς τὰς μεθόδους, μετὰ τὰς ὁποίας κυβερνᾶται τὸ πολιτικὸν σκάφος. Αὕτη εἶναι ἡ ὁλοφάνερη καὶ καταπλησσοῦσα φάσις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας.

Πῶς ἔφθασαν ἐκεῖ τὰ πράγματα; Ποία εἶναι τὰ αἷμα αἰτία; Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα δύναμαι νὰ δώσω τώρα εὐθείαν καὶ πληρεστέραν ἀπάντησιν, εὐκολώτερον παρὰ ἐάν διέμενα ἀκόμη ἐν Ἰταλίᾳ, ἣν ἀφῆκα ἐν συνοδείᾳ διαφόρων πολιτικῶν ἐξορίστων.

II

Εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν κακώδηλην πολιτικὴν, ποὺ ἠκολούθησεν ὁ Μουσσολίνι συνεχῶς ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1923. Τὸ πρόβλημα

ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ψυχοπαθείας παρὰ εἰς τὴν πολιτικὴν. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν θὰ τὸ συζητήσω. Ἐν τούτοις ἐξιστοῶ ἐν τοῖς ἐπομένοις τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ὅπως ἐξευλίχθησαν. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς κυβερνήσεως τοῦ ὁ Μουσσολίνι ἐξήγησε μὲν καὶ ἔλαβε νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἀλλ' ἐφαίνετο ἀρεσκόμενος εἰς τὴν ιδέαν, ὅτι ὁ ἰταλικὸς λαὸς ἔπρεπε νὰ κυβερνᾶται κατὰ τοὺς νομίμους συνταγματικὸς τύπους. Κατὰ τὴν ἀνοιξὶν ὅμως τοῦ 1923 ὁ Δικτάτωρ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς παλαιὰς του ιδέας περὶ βίας, καὶ ἀπεδέχθη τὴν συνεργασίαν ἀθλίων τινῶν δορυφόρων, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτο πρότερον συνεταιρισμένοι ἐν Μιλάνῳ. Ἡ μεταστροφή αὕτη κατεφάνη εἰς τὴν ὀργανωμένην ἐπίθεσιν τῆς 29 Μαΐου 1923 ἐναντίον τοῦ πρώην φασιστοῦ βουλευτοῦ Μισούρη, ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς λόγου, ὃν εἶχεν ἐκφωνήσει οὗτος κατὰ τῶν φασιστικῶν μεθόδων καὶ διὰ τὸν ὅποιον ὁ Μουσσολίνι τὸν ἠπέλιψε τότε, ὅτι θὰ ἐτιμωρεῖτο. Ὁ Μισούρη ἐδήλωσεν εἰς τὸ «Πόπολο» τῆς 21 Δεκεμβρίου 1924, ὅτι ὁ Μουσσολίνι εἶχε δώσει διατάγας διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν, καὶ οὐδεὶς διέψευσεν ἔκτοτε τὰς διαβεβαιώσεις ἐκείνας τοῦ Μισούρη. Τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ ἀποτελεῖ πιθανῶς τὴν πρώτην ἐπίσημον ἐνέργειαν τῆς Τσέκας, ἐν τῇ ἐπισήμῳ αὐτῆς λειτουργίᾳ ὡς κανονικοῦ κυβερνητικοῦ ὁργάνου. Οὐδέποτε θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν παρουσίαν ἐν Ἰταλίᾳ κατὰστασιν, ἂν τοιαῦτα ἐπεισόδια, ὅσα αἱ ἐπιδέσεις κατὰ τοῦ Μισούρη, τοῦ Ἀμέντολα, τοῦ Φόρνι κλπ., ἀποδίδωμεν ἀπλῶς εἰς τὸ γενικὸν πνεῦμα βίας, τὸ χαρακτηρίζον τὸν φασισμόν ὡς κίνησιν λαϊκὴν, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του.

Τὰ ἐπεισόδια ταῦτα, καὶ ἄλλα σκοτεινότερα ἐγκλήματα, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσω κατωτέρω, δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν καὶ συνάφειαν μὲ τὸν φασισμόν, ὡς λαϊκὴν κίνησιν. Ὑπάρχουν ἄφθονοι ἀποδείξεις, πείθουσιν ὅτι αὐτὰ εἶναι ἐπίσημοι πράξεις τῆς ἐπισήμου Τσέκας. Καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σποραδικὰς ἐκρήξεις βιαιοτήτων, ποὺ ἐμφανίζονται ἐκασταχοῦ, ἔνεκα τοπικῶν πρὸ πάντων ἐχθροπαθειῶν ἢ ἀντιθέσεως τοπικῶν προσωπικῶν συμφερόντων.

Διὰ τὸν θέλοντα τιμῶς νὰ μελετήσῃ τὸ φασιστικὸν καθεστὼς, εἶναι ἀναγκαῖα ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας τῆς ἰδρύσεως καὶ τῆς λειτουργίας τῆς Τσέκας. Τὰ κατὰ τὴν ἰδρύσιν καὶ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς ἐκτίθενται εἰς μίαν ἐκθεσιν τοῦ Σινιόρ Φίντσι, ὑφυπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν. Τὸ ἔγγραφο τοῦτο συνετάχθη ἀμέσως μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ματεότι, διότι τότε ἐφοβήθη ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο ὁ ἀποδιοπομπαῖος τράγος· κατέθεσε δὲ αὐτὸ ἐνώπιον τριῶν αὐτοπτῶν διακεκριμένων

προσώπων, συνδεομένων μὲ τοὺς ἀρχηγούς τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ ὅλη ἱστορία ἐκτίθεται κατὰ τρόπον αὐθεντικὸν εἰς κατηγορητήριον ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ DE BONO, τὸ ἀπαγγελλθὲν ἐνώπιον τῆς Γερουσίας ὡς δικαστηρίου, ὑπὸ τοῦ Δόκτορος Δονάτι, διευθυντοῦ τοῦ λαϊκοῦ ὁργάνου «Ὁ Λαὸς». Τὸ ἔγγραφο τοῦτο εἶναι σπουδαῖον καὶ διαφωτιστικώτατον. Ἐχει δὲ τὸ σχετικὸν μέρος ὡς ἔπεται:

«Ἡ ἐγκληματικὴ ἔνωσις, ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Τσέκα, συνδέει διὰ συμφωνίας κοινῆς δράσεως τοὺς ἀνωτάτους ὁδηγοὺς τοῦ φασισμοῦ (Ρόσσι, Μαρινέλλι κλπ.), τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος δολοφόνους (Ντούμνι, Βόλπι κλπ.) καὶ τοὺς ἀνεπισήμους συνεργοὺς (Κορριέρε Ἰταλιάνο, Φιλίπελλι κλπ.). Τὸ ἀρχηγεῖον τῆς εὐρίσκειται ἐντὸς ἐνὸς κυβερνητικοῦ οἰκοδομήματος, τοῦ Βιμινάλ, ὅπου καὶ ὁ γεροῦσιαστής Ντὲ Μπόνο ἔχει ἐγκαταστήσει τὸ διπλοῦν ἀρχηγεῖόν του, ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ ὡς ἀρχηγῶν τῆς ἐθελοντικῆς φρουρᾶς (Μιλίτσια)». «Ἡ Τσέκα ὑφίστατο πρότερον ἐν ἐμβρυῶδὲι καταστάσει, ἀλλὰ διωργανώθη ἔπειτα, μὲ τακτικὴν διοίκησιν αὐτοτελῇ ἐν μᾶ συνεργασίᾳ, ἥτις ἔλαβε χώραν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν κατοικίαν τοῦ πρωθυπουργοῦ, εἰς τὴν Βία Ραζέλα, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ντὲ Μπόνου. Ἡ συνεργασία αὕτη ἐκτίθεται εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ Φίντσι, τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς τοὺς διακεκριμένους κυρίους Σίφ Τζορτζίνι, Κομεντατόρε Γουλιέλμον Ἐμμάνουελ, διευθυντὴν τοῦ ἐν Ρώμῃ γραφείου τοῦ Κοριέρε ντὲ λά Σέρα, καὶ τὸν δημοσιογράφον Κάρολον Συλβέστρι, οἵτινες δύνανται νὰ μαρτυρήσουν περὶ αὐτῆς, ἂν καὶ προκίνηται ἡ ὑπαρξὶς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τὴν κατάθεσιν, ἣν οἱ εἰρημένοι κύριοι ἔδωκαν ἡδὴ ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως, ἐπεβεβαιώθη δὲ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Φίντσι εἰς πρόσφατον συνομιλίαν του μὲ τὸν Συλβέστρι. Ἡ Τσέκα λοιπὸν εἶναι κανονικὸν ὄργανον τοῦ φασιστικοῦ κόμματος καὶ τῆς φασιστικῆς κυβερνήσεως.

»Ὡς θὰ ἴδωμεν, εἰς τὴν Τσέκαν ἀνετέθη διπλοῦν ἔργον: 1) νὰ κατασκοπεύῃ μετὰ προσοχῆς ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ τὰ πρόσωπα, τὰ ἀντίθετα πρὸς τὸν φασισμόν, ἐπίσης δὲ τοὺς δυσπρεσβεμένους φασιστὰς ἢ τοὺς φανερώς διαφωνοῦντας. 2) νὰ ἐκμηδενίσῃ τοὺς ἐπικινδύνους ἀντιπάλους τοῦ φασισμοῦ διὰ βιαιοπραγίῶν μεθοδικῶν(α), τῶν δραστῶν ἐχόντων πλήρως ἐξη-

(α) BASTONATURA IN STILE εἶναι ἡ τεχνικὴ φράσις ἣν μεταχειρίζεται ὁ φασισμὸς καὶ συνίσταται εἰς εἰδικούς ραβδισμούς, διὰ τοὺς ὁποίους προπονοῦνται ἐξέπληκτες ὄργανα ἐπὶ ἀνδρεκέλων. Ὡς ὄργανον χρησιμοποιεῖται εἰδικὴ ράβδος, βαρυτέρα εἰς τὸ ἐν ἄκρον καὶ εὐκαμπτος. Τὰ κυττώματα καταφέρονται εἰς τὸ χέτω

σφαλισμένην τὴν ἀτιμωρησίαν αὐτῶν.

»Ἡ ἐκτελεστικὴ ἀρχὴ τῆς Τσέκας εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Γενικὴν Διοίκησιν τῆς ἐθελοντικῆς ἐθνοφρουρᾶς. Αὕτη ἐστρατολόγει τοὺς μισθωτοὺς δολοφόνους, παρῆχε τὰ ὕλικά καὶ χρηματικὰ μέσα, προετοίμαζε τὰ σχέδια, συνέλεγε πληροφορίας, ἐμερίμνα—διὰ μέσου τοῦ γραφείου τύπου τοῦ πρωθυπουργοῦ (Καίσαρος Ρώση)—διὰ τὴν κατασκευὴν κοινῆς γνώμης, καὶ διηυθύνει, συνεννοουμένη μὲ τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχάς, τὰ τῆς ἀτιμωρησίας τῶν ἐνόχων.

»Ἡ Τσέκα ἐθεωρεῖτο ὡς ὄργανον ἀπαραίτητον διὰ τὴν κυβέρνησιν, καθὰ ὁ Φίντσι ἐκθέτει εἰς τὸ ὑπόμνημά του ἐκεῖνο. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην τῆς Τσέκας ὀφείλονται αἱ γνωσταὶ βιαιοπραγίαι ἐναντίον τῶν βουλευτῶν Ματσολάνι, Μισούρη, Μπουφόνι, Ἀμέντολα, Φόρνι, Τσιριάνι, Μπεργάμινι, Νίτσι καὶ τοῦ δημοσιογράφου Τζανίνι. Ἐπίσης αἱ δολοφονίαι τοῦ ἱερέως Τζοβάνι ἐν Ἀργέντι, τοῦ ἐργατικοῦ Ἀντωνίου Πιτσινι, σοσιαλιστικοῦ ὑπαρχηφίου εἰς τὴν περιφέρειαν Ρέτζιο Ἐμίλια, καὶ τοῦ Ἰακώβου Ματεότι.

III

Ἡ μαρτυρία αὕτη τοῦ Φίντσι ἐπεβεβαιώθη διὰ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Ρόσση καὶ τοῦ Φιλίπελλι, δι' ἐνόρκων ὁμολογιῶν, δημοσιευθεισῶν ἀπὸ πολλοὺς τέως φασιστὰς, διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ στρατηγοῦ Μπάλμπο, τῆς συχετικῆς μὲ τὴν δολοφονίαν τοῦ Μιντσόνι, ἥτις παρουσιάσθη εἰς τὸ Δικαστήριον τὸ 1924, καὶ δι' ἄλλων μαρτυριῶν γενόμενων ἐνώπιον τοῦ εἰσαγγελέως κατὰ τὴν ὑπόθεσιν δολοφονίας Ματεότι. Ἀλλὰ καὶ το Δικαστήριον τῆς Γερουσίας, μολοντὶ ἔκρινεν ὅτι ὁ Δρ Δονάτι δὲν ἀπέδειξεν ἐπαρκῶς τὴν συνεισφοράν τοῦ Ντὲ Μπόνου εἰς τὴν δολοφονίαν Ματεότι, ὅχι μόνον δὲν ἠρνήθη τὴν κυρίαν βάσιν τῆς κατηγορίας τοῦ Δονάτι, ἀλλὰ καὶ παρεδέχθη τὴν ὑπαρξὶν τῆς Τσέκας, ὁμίλησαν ἐν τῇ ἀποφάσει περὶ «τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ὀργανώθη ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τοῦ φασισμοῦ».

Ἐξετέθησαν κῆτος ἐν ἐκτάσει τὰ τῆς Τσέκας, διότι παρέχει αὕτη τὴν κλεῖδα τῆς ὅλης σημερινῆς ἐν Ἰταλίᾳ καταστάσεως, ἥτις ἔθεσε κατὰ μέρος πᾶσαν συνταγματικὴν ἐγγύησιν. Ὅταν τὸ ὅλον ζήτημα τῆς Τσέκας καὶ τῶν ἐγκλημάτων αὐτῆς ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 3 Ἰανουαρίου 1925, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ μέλους τοῦ προσώπου, μὲ σκοπὸν τὴν θρασυαίαν τῆς σιαγόνος καὶ τὴν ἐπὶ μῆνας ἀσθένειαν τοῦ κυττωθέντος. Προσοχὴ καταβάλλεται νὰ μὴ θρασυθῇ τὸ κράνιον καὶ ἐπέλθῃ θάνατος, ἰδιαίτερος δὲ ὅταν πρόκειται περὶ προσώπων πολιτικῶν, οἷος ὁ Ἀμέντολα, διότι ἡ δολοφονία καὶ ἄλλου βουλευτοῦ, κατόπιν τῆς τοῦ Ματεότι, θὰ συνεπήγετο καταστροφὴν τοῦ φασισμοῦ.

Ρόσση, ὁ Μουσσολίνι εἶπεν:

«Διακηρύττω ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ, ὅτι ἀναλαμβάνω τὴν ἠθικὴν, πολιτικὴν καὶ ἱστορικὴν εὐθύνην διὰ πάντα τὰ γινόμενα». Ἐνεκα τούτου ἀπεχώρησαν τῆς κυβερνήσεως ὅλα τὰ μὴ φασιστικὰ μέλη, μετέστησαν δὲ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν ὁ Σαλάνδρα, ὁ Τζιολίτι, ὁ Ὁρλάνδο, καὶ παρητήθη ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, καίτοι φασίστας, μὴ δυνάμενοι, πάντες οὗτοι οἱ πολιτικοί, νὰ συνεργάζωνται μὲ κυβέρνησιν, ἡ ὁποία φανερώς ἐπεδοκίμαζε μίαν ἐγκληματικὴν ὀργάνωσιν ὡς κανονικὸν ὄργανον δημοσίας διοικήσεως.

Δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ παρενθέσω ἐνταῦθα ἱστορικά τινα γεγονότα, ἐξ ὧν θὰ ἐννοήσῃ τις πῶς τοιοῦτο καθεστὼς εἶναι ἀνεκτὸν ἀπὸ βασιλέα, ὀκισθέντα νὰ τηρήσῃ τὸ ἰταλικὸν Σύνταγμα. Καθ' ἣν ὥραν ἀποδοκιμάζουν τὸ σύστημα τόσο πολιτικοὶ ἄνδρες, ὁ βασιλεὺς τοῦναντίον εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐπέδειξεν εὐνοίαν καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν Μουσσολίνι. Θέλω ἐπαναλάβει τὴν ἐξηγήσιν τοῦ πράγματος, ὅπως οἱ ἰταλικοὶ πολιτικοὶ κύκλοι τὴν δίδουν. Τὰ γεγονότα, ἅπανα θὰ ἐκθέσω, εἶναι ἀκριβέστατα, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ διακινδυνεύσω ἐκθέτων προσωπικὴν μου γνώμην, ὡς πρὸς τὸ ἂν τὰ γεγονότα ταῦτα δικαιολογοῦν ἢ ὄχι τὴν στάσιν τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ τοῦ 1'.

»Ὡς ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς «ἐπὶ τὴν Ρώμην πορείας», ἥτις ἐξομοιώθη ἀπὸ φασιστὰς προπαγανδιστὰς μὲ τὴν κατὰ τῆς Μόσχας πορείαν τοῦ Ναπολέοντος. Αὐτὸς ὁ Μουσσολίνι εἰς δημόσιον λόγον τοῦ ὁμίλησε περὶ τριῶν χιλιάδων θυμάτων, ἀποθανόντων κατὰ τὴν πορείαν ἐκείνην. Ἐξηκριβώθη ἐν τούτοις ἱστορικῶς, ὅτι ἔνας νέος, ἀποθανὼν ἀπὸ τὴν κόπωσιν τῆς πορείας, ὑπῆρξεν ἡ μοναδικὴ ἀπώλεια τῆς μεγάλης φασιστικῆς ἀναβάσεως. Ἡ φασιστικὴ προπαγάνδα ὁμίλει πολλάκις περὶ τριακοσίων χιλιάδων ἐνόχων μελανοχιτῶνων ἐτοιμῶν πρὸς μάχην, καίτοι περιορίζει εἰς πενήντα χιλιάδας τοὺς βαδισάντας κατὰ τῆς Ρώμης. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὀκτὼ χιλιάδες περίπου ἐφθασαν εἰς τὴν Ρώμην, κακῶς ὀπλισμένοι καὶ ἄνευ ἐφοδιοπομπτῶν, συνεκιντρώθησαν δὲ εἰς τὸ παρὰ τὴν Ρώμην Μοντεροτόντο. Ὁ στρατηγὸς Μπαντόλιο, ἀρχηγὸς τῆς ἡπηρεσίας πληροφοριῶν τοῦ στρατοῦ, διεβεβαίωσε τὴν τότε κυβέρνησιν, ὅτι θὰ διεσκόρπειν ὅλον τὸ σῶμα ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν μὲ ἓνα μόνον σύνταγμα στρατιωτῶν. Τὴν 27 Ὀκτωβρίου ὁ βασιλεὺς συνεβούλευσε τὴν κυβέρνησιν νὰ κηρύξῃ τὸν στρατιωτικὸν νόμον καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ τὸ σχετικὸν διάταγμα. Τὴν ἐπομένην ἐγγωστοποιήθη τοῦτο ἀνὰ τὴν χώραν καὶ οἱ κατὰ τόπους φασισταὶ ἤρχισαν νὰ διαλύονται, ὅπως αἱ λιπαροὶ

κηλίδες υπό τὸν θερμὸν σίδηρον. Πανικὸς ἐνέσκηψεν εἰς τὸ Μοντεροτόντο, μήπως τὸ ὑπάρχον σχέδιον ἦθελεν ἀποτύχει.

Διότι ὑπῆρχεν ἐν σχέδιον, δυνάμει τοῦ ὁποίου οἱ μελανοχίτωνες ἐλάμβαναν τὴν ἐγγύησιν, ὅτι ἦθελον εἰσελθεῖ ἀνενοχλήτως εἰς τὴν Αἰωνίαν πόλιν. Εἰς συνάντησιν, λαβοῦσαν χώραν ἐν Φλωρεντία ὀλίγον χρόνον πρῶν, φασιστῶν ἀντιπροσώπων, ὀλίγων στρατιωτικῶν διοικητῶν καὶ μελῶν τινῶν τοῦ ὑπερβαλίστου ἐθνικοῦ κόμματος, ἀπεφασίσθη πράγματι νὰ γείνη ἡ ἐπὶ τὴν Ρώμην πορεία. Ἡ ἀρχηγία τῆς προσεφέρθη εἰς τὸν Ντ' Ἀννούντσιο, ὅστις ὅμως ἠρνήθη. Κατόπιν προσεφέρθη εἰς τὸν στρατηγὸν Πεπίνον Γαριβάλτην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἠρνήθη. Τοιοῦτοτρόπως οἱ φασισταὶ ἔμειναν ἀνευ ὁδηγοῦ ἀνεγνωρισμένης ἀξίας ἢ γοήτρου. Εἰς τὴν συνάντησιν ἐκείνην τῆς Φλωρεντίας εἶχε συμφωνηθῇ ὅτι, ἐὰν ἡ κυβέρνησις ἐκείνη τὸν στρατὸν ἐναντίον τῶν μελανοχιτῶν καὶ ἐπικυλοῦνται σύρραξις, ὁ Δουῆς τῆς Ἀόστης ἦθελεν ἐπέμβει ἀμέσως, ἐπεὶ δὲ εἶναι ἐκτάκτως δημοφιλὴς καὶ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς κύκλους, εἰς τὴν ἐπέμβασίν του ἦθελον, ὑποχωρήσει ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Συνέπεια ὅμως αὐτῆς θὰ ἦτο ἡ παραίτησις τοῦ Βασιλέως καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ Δουκὸς τῆς Ἀόστης ὡς ἀντιβασιλέως. Πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ ἀνομολογηθῇ, ὅτι ὅλη αὕτη ἡ συνεννόησις ἐξηγοῦτο καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα περιστάσιμα.

Ἡ μεγάλη συγκέντρωσις τῶν φασιστῶν ἔλαβε χώραν ἐν Νεαπόλει τὴν 24 Ὀκτωβρίου. Ὁ Δουῆς δὲ τῆς Ἀόστης ἀπεσφύρη εἰς τὸ Σπολέτο, ὁποῦθεν δι' αὐτοκινήτου εὐκόλως ἠδύνατο νὰ μεταβῇ εἰς Ρώμην. Ὅταν οἱ φασισταὶ συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ θέατρον Σάν Κάρολο τῆς Νεαπόλεως, ἔλαβαν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα ἐκ Ρώμης: «VENEZIA. LA PAPA È PRONTA, LE MENSE SONO IMBANDITE. NON AVRETE CHE A SEDEROI A FAVOLA» (Ἐλθετε. Τὸ φαγι εἶναι ἔτοιμο. Τὸ τραπέζι στρωμένον. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ καθήσεται στὸ τραπέζι). Ἐπὶ τὴν Ρώμην πορεία. Ἀλλ' ὁ Μουσσολίνι ἐταξείδευσε πρὸς τὸ Μιλάνον καὶ ἐκεῖ ἀνέμενε τὴν ἐξέλιξιν τῆς τύχης τοῦ ἀγώνος.

Ὅταν ὁ πρωθυπουργὸς Φάκκα μετέβη παρὰ τῷ Βασιλεῖ, τὴν προίαν τῆς 28 Ὀκτωβρίου, ἵνα λάβῃ τὴν ὑπογραφὴν του εἰς τὸ κηρύσσειον τῶν στρατιωτικῶν νόμων διάταγμα, ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ Γ' ἠρνήθη νὰ ὑπογράψῃ. Τί ἄρα γε συνέβη κατὰ τὴν νύκτα τῆς 27—28 Ὀκτωβρίου, ὥστε νὰ μεταβάλῃ γνώμην ὁ Βασιλεὺς; Ὅμας ὑπερβαλιστῶν—ἐθνικοφρόνων τὸν ἐπισκέψθη εἰς τὴν οἰκογενειακὴν του διαμονήν, εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ρώμης, κατὰ τὰς πρωινὰς ὥρας τῆς 28 Ὀκτωβρίου. Τοῦ εἶπαν ὅτι ὁ Δουῆς τῆς Ἀόστης ἐ-

ρίσκειτο εἰς τὸ Σπολέτο μετ' ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἐνόπλιους φασίστας καὶ ἐσκόπευε νὰ ἀρπάσῃ τὸν θρόνον, διεκήρυξαν δὲ συγχρόνως ὅτι ὁ στρατὸς δὲν θὰ ὑπήκουεν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, ἐγὼ τὸ ἀληθὲς ἦτο ὅτι ὁ Δουῆς δὲν εἶχε διόλου φασίστας εἰς τὸ Σπολέτο. Ὁ Βασιλεὺς ὅμως τὸ ἐπίστευσε καὶ προσέβη εἰς τὴν ἀρνήσιν τῆς υπογραφῆς τοῦ διατάγματος τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου. Ἦρχισεν ἔπειτα διαπραγματεύσεις μετ' ὁ Μουσσολίνι διὰ μέσου τοῦ νομάρχου Μιλάνου, προσφέροντος εἰς αὐτὸν τὴν πρωθυπουργίαν, ἣν ὁ Μουσσολίνι ἔδραξε τὴν εὐκαιρίαν νὰ δεχθῇ. Ὁ Βασιλεὺς ἐδημιούργει τὸν Μουσσολίνι καὶ ὁ Μουσσολίνι ἔσφηε τὸν Βασιλέα. Τώρα λέγεται ὅτι, συνεπεία τῆς ἀρχικῆς ταύτης συμφωνίας, ὁ Βασιλεὺς κρατεῖ τὸν Μουσσολίνι εἰς τὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἐν μέρει μόνον ἀκριβής. Θὰ ἴδωμεν ὅτι ὑπάρχουν ἄλλαι τινὲς δυνάμεις ἐπενεργοῦσαι, ὀλιγώτερον μὲν συμπτωματικαί, ἀλλὰ περισσότερον οὐσιώδεις.

IV

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς Τσέκας. Ἡ κατασκοπεία εἶναι ὁ μᾶλλον ἐκτεταμένος κλάδος τῆς ὁργανώσεως αὐτῆς. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1925 ἀπεστάλησαν κατάσκοποι διὰ νὰ ἐπιτηροῦν εἰς ὅλον τὸ κράτος, καὶ τὰς ἐπαρχιακὰς καὶ κοινοτικὰς διοικήσεις, καὶ νὰ ἀναφέρουν τὰς γνώμας τῶν ὑπαλλήλων. Ἐὰν δυστυχῆς τις ὑπάλληλος ἦθελεν ἐκφράσει ἰδέας δυσαρεστοὺς διὰ τὸν φασισμόν, μετατίθεται ἀμέσως εἰς μεμαρτυρούμενα μέρη. Ἐὰν εἶναι οἰκογενειαρχὴς, καταστρέφεται ἀπὸ τὴν μετὰθεσιν, λαμβανομένης ὑπ' ὅψιν τῆς γλισχρῶν μισθοδοσίας του. Καὶ ἐπεὶ τὸ μέτρον δὲν εἶναι πάντοτε δραστηζόν, ἐψηφίσθη νόμος, ἐπιτρέπων τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων, ὅσοι δὲν ὑποστηρίζουν ἐνθέρμως τὸν φασισμόν. Δὲν ἐξαίρουται οὔτε οἱ δικασταί.

Ἡ κατασκοπεία εἰσῆλθον καὶ εἰς τὰς τραπέζας καὶ τὰς μεγάλας ἐταιρείας. Ἐὰν ἐμπορικὸς τις οἶκος δὲν προστατεύεται ἀπὸ τὸν φασισμόν, ἐπιβάλλεται ἀθεμίτως εἰς τὰς τραπέζας νὰ μὴ τοῦ παρέχουν χρηματικὰς διευκολύνσεις. Καὶ αἱ τραπέζαι δὲν δύνανται νὰ δυστροπήσουν. Διότι, κατὰ τὰ διατάγματα, τὰ ἰσχύοντα ἀφ' ἧς ὁ Σινιὸρ Βόλπι ἔγεινεν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, αἱ τραπέζαι εὐρίσκονται κυριολεκτικῶς ὑποχείριτοι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλλουν καθημερινὰς ἀναφορὰς εἰς αὐτὸ περὶ τῶν πράξεων, αἱ διενεργούν.

Λογοκρισία λειτουργεῖ αὐθαίρετως εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, εἴτε Ἰταλὸς εἶναι τις εἴτε ξένος, καὶ πρὸ πάντων ἐὰν ἀναμνησθῇ κατὰ τοῦ φασισμοῦ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ἢ τὴν πολιτικὴν. Ὡς πρὸς αὐτὸ, ὁμιλῶ ἐξ ἰδίας πείρας, διότι ἡ ἀλληλογρα-

φία μου κατεσχέθη καὶ τσέκια ἀποσταλέντα εἰς ἐμὲ πρὸς πληρωμὴν ἐργασίας δημοσιευθείσης εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατεσχέθησαν. Ἐξηκοσίωσα τὸ πρᾶγμα καὶ δι' ἄλλης μεθόδου. Ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἀνεχώρησα ἐξ Ἰταλίας, ἀπέστειλα διαφόρους ἐπιστολὰς καὶ δὲν ἐπεδόθησαν, διότι ἐμνημόνευα εἰς αὐτὰς ἀνύπαρκτα ἄρθρα δημοσιευθέντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Εἰς τὴν διοίκησιν τῆς δικαιοσύνης ἡ Γοῆκα παῖζει σπουδαῖον ρόλον. Ἡ δὲ ἀστυνομία ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ διαταγὰς ἀπὸ τῆς Τσέκας. Εἰς ἰδιωτικὰς κατοικίας ἐπιχειροῦνται παράνομοι ἔρευναι καὶ φιλήσυχαι πολῖται, μηδὲν τὸ παράνομον διαπράξαντες, συλλαμβάνονται αὐθαίρετως. Κατὰ τὸν Ἰούνιον 1925, ὁ κόμης Σφόρτσα συνελήφθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Μάσας, διότι εἰς τὸ ἰδιωτικόν του παρεκκλήσιον ἐτέλεσε μνημόσυνον ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς δολοφονίας τοῦ Ματεότι. Καὶ μένει ἀκόμη (Νοέμβριος 1925) εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μετ' ἄλλων κακούργων, χωρὶς οὐδεμίαν κατηγορίαν νὰ ἔχη ἀπαγγελθῇ κατ' αὐτοῦ. Ὁ καθηγητὴς Σαλβέμινι συνελήφθη κατὰ τὸ θέρος 1925 καὶ ἐφυλακίσθη, διότι εὐρέθησαν ἀντιφασιστικὰ βιβλία εἰς τὴν οἰκίαν του. Προσωπικὴ ἐλευθερία δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ πᾶς τις δύνата ἀνευ κατηγορίας νὰ ριφθῇ εἰς τὰς φυλακὰς καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἐπὶ μῆνας, ἔπειτα δὲ νὰ ἀπολυθῇ χωρὶς οὔτε κἂν ἐξηγήσεις ἐξ ἀβρότῃτος τυπικῆς νὰ τοῦ δοθῶν. Οὔτε ἐπανόρθωσις νομικὴ ὑπάρχει, οὔτε ὑπεράσπισις νόμιμος. Καὶ διὰ τοῦτο, μεταξὺ ἄλλων, μέγας ἀριθμὸς μὴ φασιστῶν Ἰταλῶν συνέχονται ἀπὸ δειλίαν.

Τὸ ἴδιον σύστημα κρατεῖ καὶ εἰς τὰ δικαστήρια. Ὅταν ἐκδικάζεται ἡ ὑπόθεσις φασιστοῦ τινος, ἐνοπλοὶ τοῦ φασιστικοῦ σώματος παρεύσονται εἰς τὸ δικαστήριον, ἐκφοβίζοντες τοὺς μάρτυρας καὶ τοὺς εἰσαγγελεῖς. Εἰς μάτην διαμαρτύρονται οἱ δικηγορικὸι σύλλογοι κατὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ταύτης καταργήσεως τῆς δικαιοσύνης.

Ἐνδέχεται τὴν νῦν νὰ ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης, πῶς συμβαίνει τοιοῦτο καθεστὼς νὰ εἶναι ἀνεκτὸν ἀπὸ λαὸν πεπολιτισμένον, μεταξὺ δλωντῶν ἐνδοπαϊκῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα ἐθυσίασαν χρεῖμα, αἷμα καὶ δάκρυα διὰ νὰ διασώσουν τὰς ἐλευθερίας των ἀπὸ τὴν ἀπειλουμένην ὑποδούλωσιν, ἡ ὁποία βέβαια δὲν θὰ ἦτο περισσότερον ἀφόρητος ἀπὸ τὴν τοῦ φασισμοῦ. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἰς πολλὰ μέρη, καὶ ἐγὼ μόνον ὀλίγα σχετικὰ θὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα.

Κατὰ πρῶτον ὑπάρχει μία ἀρνητικὴ ὅψις τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ἐρωτήματος. Τῆς Ἰταλίας ἡ πολιτικὴ ἀνεξαρτησία εἶναι μετὰ τὸν πόλεμον ἀπόλυτος—ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε. Ἡ Αἰστωρία κατε-

στράφη. Ἐὰν ἡ Αἰστωρία ἦτο ὅπως πρῶν, ἐὰν ὑφίστατο ἀκόμη ἡ Ἀψβούργιος Αὐτοκρατορία, ὁ φασισμὸς θὰ ἦτο ἀδύνατος ἐν Ἰταλίᾳ. Ἀπὸ τὴν Γαλλίαν δὲν ὑπάρχει κίνδυνος. Μολονότι ἐν περιπῶν ἑκατομμύριον Ἰταλῶν ζοῦν ἐν Γαλλίᾳ, πολλοὶ τῶν ὁποίων εἶναι πολιτικοὶ πρόσφυγες, φευγοντες τὴν φασιστικὴν καταπίεσιν, ἐν ταῦτοις αὐτοὶ ἀορίστως μόνον φλυαροῦσι λέγοντες, ὅτι θὰ στρατολογήσων ἐθελοντὰς καὶ θὰ διέλθων τὰς Ἀλπεῖς διὰ νὰ ἐλευθερώσων τὴν γενέθλιον ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸν τύραννον, ὅπως παλαιότερον τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ἐβοήθησαν εἰς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τὸν ξένον ζυγόν. Ἐνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς διασήμου οἰκογενείας Γαριβάλδη εὐρίσκεται πάλιν ἐν Γαλλίᾳ, καὶ μία μεγάλη ὁργάνωσις γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ὁ λεγεὼν τοῦ Γαριβάλδη» ἀνθεὶ ἦδη εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν γῆν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Ἀλλ' οἱ καιροὶ ἥλλαξαν. Ἡ Εὐρώπη, εἶναι κατὰκοπος ἐκ τοῦ πολέμου. Τὰ ξένα κράτη εἶναι διατεθειμένα νὰ ἀνεχθῶν καὶ κάποιαν ἀγριότητα τοῦ Μουσσολίνι, διότι φοβοῦνται νὰ προκαλέσων ζητήματα διεθνή κατὰ τὴν ἐπικίνδυναν.

Ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ὁμως ἐξάρτησιν τῆς Ἰταλίας τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαιότερον. Ἡ Ἰταλία δὲν ἔχει οὔτε ἄνθρακα οὔτε σίδηρον διὰ τὰς βιομηχανίας της. Ἀλλ' οὔτε ἐπαρκεῖς τροφὰς παραγάγει πρὸς διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ της. Ἡ εἰσαγωγή της εἶναι μεγάλη, τὸ δ' ἔλλειμμα μεταξὺ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἀνέρχεται περίπου εἰς 300.000.000 δολλάρια. Ἐχει συνεπῶς ἀνάγκην ἐξωτερικῶν πιστώσεων, δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ τύχῃ τοιαύτης εἰσροῆς διαρκούς, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαύει τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς εὐμενείας τῶν λαῶν, μετ' ὧν συναλλάσσεται. Ἐπὶ πλέον ἀφοῦ ἡ ἐκ τῶν κυρίων ἐξωτερικῶν πόρων πλούτου εἶναι οἱ Ἰταλοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον οἱ πολῖται οἱ Ἰταλοὶ νὰ εἶναι εὐμενῶς δεκτοὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ τοὺς λόγους ταύτους οἱ φασισταὶ καταβάλλουν πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως διατηρήσων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνην καὶ εὐμένειαν, ἰδίως παρὰ τῷ τραπέζικῳ καὶ τῷ μεγαλειποικικῷ κόσμῳ. Καὶ διοργάνωσαν συστηματικὴν προπαγάνδαν διὰ νὰ πείσουν τοὺς πάντας, ὅτι ὑπὸ τὸ φασιστικὸν καθεστὼς ἐβεβλήθη σταθερὸς ἡ δημοσιονομικὴ καὶ οἰκονομικὴ θέσις τῆς Ἰταλίας. Καὶ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸ κοινὸν ἕνα πομπηλογοισμὸν, ὅστις πόρρω ἀπέχει τῆς ἀληθοῦς οἰκονομικῆς καταστάσεως. Δὲν θὰ ἀπαύουν τοιοῦτοτρόπως, ἐὰν δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποδείξω ὅσα λέγω. Λαμβάνον τὸν πομπηλογοισμὸν τοῦ Ντὲ Στέφανι διὰ τὸ ἔτος 1923-1924. Διὰ τὸ ἔτος αὐτὸ εὐρίσκω ὅτι ὑπὸ ἐν μόνον κεφάλαιον ἐγένετο μία δαπάνη 14 δισεκατομμυρίων λιρετῶν (700 ἐκ.

δολλαρίων), τῆς ὁποίας οὐδὲ εἰς ὀβολὸς ἀνεγράφη εἰς τὰς δαπάνας τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐνῶς ἡ δαπάνη αὕτη ἐπὶ σήμερον ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ 'Επισημῇ 'Εφημερίδι τοῦ Κράτους τῆς 27 'Ιουνίου 1924 σελὶς 16. Ἀναγράφεται εἰς τοὺς ταμειακοὺς λογαριασμοὺς, ἀλλ' ἐπιμελῶς ἀπεκρύβη ἀπὸ τὸν δημοσιευθέντα προϋπολογισμόν. Τὸ δὲ ποσὸν ἐκεῖνο, ἥρκει, μόνον αὐτό, διὰ τὰ ἀπορροφήσῃ τὸ ὅλον ἐκ φορολογίας ἔσοδον τοῦ ἔτους ἐκείνου.

Ὁ πρῶτος προϋπολογισμὸς λοιπὸν τοῦ Ντὲ Στέφανι εἶχε πραγματικὸν ἔλλειμμα πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνο τῶν προκατόχων του, καὶ ἐὰν εἰς μόνην τὴν μνημονευθεῖσαν δαπάνην περιορισθῶμεν καὶ ἀφήσωμεν κατὰ μέρος ἄλλα χρήματα τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου. Ἐπὶ τῇ σκοπῇ τοῦ νὰ παραμείνουν ἐν τῇ σκότειν ὅλα τὰ τοιαῦτα ζητήματα, φημιώμεται ὁ τύπος, οἱ δὲ ξένοι δημοσιογράφοι κατασκοπεύονται καὶ καταδιώκονται, ἐκ φόβου μήπως ἐξηγνῶσιν τὴν ἀληθὴν κατάστασιν τῶν οικονομικῶν τῆς 'Ιταλίας. Διὰ τοιούτων μέσων καὶ διὰ δαπάνης μεγάλων ποσῶν πρὸς ἐξωτερικὴν παροπαγάνδαν, ὁ φασισμὸς νομίζει ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς οικονομικὴ καὶ δημοσιονομικὴ κατάστασις τῆς 'Ιταλίας θὰ γένην γνωστὴ εἰς τοὺς ξένους τραπεζίτας καὶ τοὺς ξένους βιομηχάνους.

V

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἀρνητικὴν ὕψιν τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ζητήματος πρὸς δὲ τὴν θετικὴν, δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν τὰ ἑξῆς: Τίνες εἶναι αἱ σταθεραὶ καὶ διαρκεῖς δυνάμεις αἱ ἱστανταὶ ἀπὸ τὸν φασισμόν; Πρέπει, βέβαια, νὰ εἶναι ὁμάδες ἰσχυρῶν καὶ καλῶς θεμελιωμένων συμφερόντων, τῶν ὁποίων τὴν πολιτικὴν καὶ τὰ θηρηματικά ὑπηρετεῖ ὁ φασισμός. Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλή. Εἶναι ἡ μοναρχία καὶ ἡ πλουτοκρατία.

Ἄς ἴδωμεν πρῶτον τὰ κατὰ τὴν μοναρχίαν. Ἐξήγησα ἤδη διατὶ ὁ Βασιλεὺς προσωπικῶς ἐννοεῖ τὸν Μουσολίνι. Ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ δυναστεία τάξις, μετὰ τοὺς φεουδάρχας τῆς καὶ τοὺς ἐκμεταλλεὺς τῆς, εἶναι εὖνους. Αὕτη δὲν πρέπει νὰ συγχύζεται μετὰ τὴν ἀριστοκρατίαν εἶναι τιμῆμα αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ἀριστοκρατία εἶναι κλάσις εὐρύτερη κατὰ πολὺ. Τὸ αὐλικὸν κόμμα δὲν αἰσθάνεται βέβαια αἰσθήματα ἀδελφικῆς φιλίας πρὸς τὴν χριστιανικὴν καὶ τὴν βίαν τοῦ φασισμού, ἀλλ' ὑπὸ τὴν φασιστικὴν τρομοκρατίαν προσπαθεῖ νὰ μεταβάλῃ τὸ 'Ιταλικὸν Σύνταγμα καὶ τὸ πολίτευμα κατὰ τρόπον μὴ παρουσιάζοντα πλέον τὴν δημοκρατικὴν σφραγίδα τοῦ Ριζορτζίμεντο (τῆς ἀναγεννήσεως), τὴν ὅλην δημοκρατικὴν ἡγῆσιν ἀλλ' ἐμφανίζοντα σύστημα ἀνάλογον πρὸς τὸ προπολεμικὸν φασιστικὸν καθεστῶς, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ

αὐλικὸν κόμμα θὰ κατεῖχε θέσιν ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν τῶν πρῶτων Προσύνερος. Θὰ ἀπετέλει δηλαδὴ μίαν προνομιοῦχον κυβερνῶσαν κλάσιν περιχαρᾶς ἐκείνην ὡς πρὸς τὸ Στέμμα. Τὸ αὐλικὸν τοῦτο κόμμα ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον Μουσολίνι ὑπὸ τῶν ἐθνικιστῶν ἱμπεριαλιστῶν ὑπουργῶν Φεντερτσόνι καὶ Ρόκο τῆς Δικαιοσύνης. Ἐξ αὐτῶν προήλθον πολλοὶ ἐκ τῶν τελευταίων νόμων, οἵτινες δεσμεύουν τὸν τύπον, καταδικάζουν τὴν ἰδρυσὶν συλλόγων, οἷος τῶν 'Ελευθεροκτόνων, καὶ θέτουν τὴν ὑπαλληλίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ κρατοῦσα ἰδέα εἶναι ἡ δημιουργία μεγάλης κρατικῆς καὶ κοινοτικῆς ὑπαλληλίας, ἥτις θὰ εἶναι ὁ πιστὸς φρουρὸς τῆς μοναρχίας καὶ ἡ προνομιοῦχος τάξις—εἰς κάθε ὑπηρεσίαν, εἰς κάθε κλάδον, εἰς κάθε ἐδραν διδασκαλίας, σχολείων, λυκείων, πανεπιστημίων καὶ εἰς κάθε κοινότητα ἐκ τῶν 9200, εἰς τὰς ὁποίας πολιτικῶς ἔχει συγκεντρωθῇ ὁ ἰταλικὸς λαός. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν τὸ αὐλικὸν κόμμα ἐννοεῖ νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὸν κεντρικὸν ἔλεγχον ὅλας τὰς κατωτέρας δυνάμεις, ὅσαι σχηματίζονται καὶ διευθύνουν τὴν δημοσίαν γνῶμην. Πρὸς τοῦτο ἐργάζεται ἡ Τάξις, ὅταν δὲ τὸ ἄχαρι τοῦτο ἔργον τῆς ὑποδουλώσεως τελειώσῃ, αὐτὴ θὰ τεθῇ κατὰ μέρος, ἀπαράλλακτα ὅπως ἕνας νικητὴς στρατηγὸς ἀποπέμπει τοὺς κατὰσχόλους του, εὐθὺς ὡς ὁ ἡττηθεὶς ἐχθρὸς παραδίδωσιν τὰ ὅπλα.

Ἡ πλουτοκρατία ἐξ ἄλλου συνεργάζεται στενῶς μετὰ τὸ αὐλικὸν κόμμα, ὑποστηρίζουσα τὴν φασιστικὴν δύναμιν κατὰ τὴν μεταβατικὴν ταύτην περιόδον. Ἡ κεφαλαιοκρατία ἐν 'Ιταλίᾳ ἔχει ἱδιάζοντά τινα χαρακτηριστὰ καὶ ἱδιάζουσιν σύνθεσιν. Δὲν ὑπάρχει κλάσις πλουσίων. Ὁ λαὸς δὲν ἐπενδύει τὰ χρήματά του κατ' εὐθείαν εἰς τίτλους ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων—ἀλλὰ τὰ καταθέτει εἰς τὰς τραπεζάς, αἱ ὁποῖαι ἐξ ἄλλου χρηματοδοτοῦν καὶ ἐξουσιάζουν τοὺς βιομηχανικοὺς καὶ ἐμπορικοὺς οργανισμούς. Αὐτὸ εἶναι ὁ γενικὸς κανὼν μετὰ τινάς, φινικά, ἐξαίρεσεις. Ἐν 'Ιταλίᾳ λοιπὸν ὑπάρχει μία ἰδιότυπος παρασιτικὴ πλουτοκρατία. Δὲν εἶναι μὲν πολὺ ἰσχυρὸς ὥστε νὰ σχηματίσῃ τάξιν ἰδίαν, ἀλλ' ἀπαρτίζει μίαν ἰσχυροτάτην κλίαν, ἕνα πολὺ δυνατὸν κύκλον. Χρηματοδοτεῖ τὸ φασιστικὸν κόμμα καὶ τὸν φασιστικὸν τύπον, λαμβάνουσα ὡς ἀντάλλαγμα προνόμια, δι' ὧν ἰσχυροποιεῖται ἡ θέσις τῆς. Ἡ φορολογικὴ, ἐπὶ παραδείγματι, πολιτικὴ τοῦ φασισμού ἠλάφρωσεν οὐσιωδῶς τὰ φορολογικὰ βάρη τῶν πλουσίων τάξεων καὶ τὰ μετέφερεν ἐπὶ τοῦ προλεταριάτου. Τὰ τρώφια φορολογουμένων ἤδη μέχρι καὶ τῆς πατάτας ἢ τοῦ λαχάνου, ποὺ συλλέγεται εἰς τὸ χωράφι, ἢ τὸν κῆπον τοῦ

πτωχοῦ. Τὰ κληρονομικὰ τέλη κατηργήθησαν καθὼς καὶ οἱ φόροι τῶν κερδῶν μεγάλων ὁργανισμῶν. Κρατικαὶ παραχωρήσεις καὶ μονοπώλια καὶ δημόσια συμβάσεις παρέχονται εἰς ὁμάδας τραπεζικάς, ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ. Φυσικὰ ἡ περίοδος αὕτη εἶναι μεταβατικὴ. Ὅταν οἱ τραπεζικοὶ κύκλοι ὑποδουλώσουν τὸ Κράτος, μετὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ ὁποίου θὰ συνδέονται στενῶς τὰ συμφέροντά των, θὰ ἀποβλέψουν εἰς κυβερνήτας ἰκανωτέρους καὶ οικονομικωτέρους ἢ οἱ φασίσται. Ὅταν δὲ ἐπιστῇ ἡ ὥρα αὕτη, θὰ σημάνῃ ἡ κατάρρευσις τοῦ φασισμού, ὅστις, ἤδη, εἶναι ἐξηρημασμένος ἀπὸ τὰς χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις τῆς πλουτοκρατίας.

Τίνα θὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ περάσματος τοῦ φασισμού διὰ τὸν ἰταλικὸν λαόν; Ἐν τῇ συνόλῳ νομίζω θὰ ἀφῇ ἕνα μικρὸν δίδαγμα εἰς τὸ ἰταλικὸν πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἔως τώρα δὲν ἐπρόσεξε τὰ γενικὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος του μετὰ τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει ὅλους τοὺς λαούς. Οἱ ἰταλοὶ εἶχον διαιρεθῇ εἰς πολλὰς πολιτικὰς φατρίας καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶχαν πράγματι πολιτικὰ κόμματα. Ὅταν ἐξαφανισθῇ τοῦ φασισμού ὁ ἐφιάλτης, θὰ ἴδουν τὰ κοινὰ αὐτῶν δικαιώματα ἀκρωτηριασμένα. Κατέναντι αὐτῶν παρατεταγμένα εἰς φάλαγγας θὰ εὐρεθῶν περίεξ τῆς μοναρχίας τὰ ὀργανωμένα συμφέροντα τῆς πλουτοκρατίας καὶ τῶν προνομιοῦχων τάξεων, ἔχοντα εἰς πᾶσαν σπουδαίαν θέσιν ἀνὰ τὴν χώραν τοὺς ὑποστηρικτὰς τῶν—εἰς τὸν τύπον,

τὸν στρατὸν, τὴν ἀστυνομίαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν κοινοτικὴν καὶ κρατικὴν ὑπαλληλίαν. Κατὰ τοῦ ἐνιαίου αὐτῶν μετώπου, θὰ πρέπη νὰ ἀντιπαρταχθῇ ἐν ἐνιαίῳ μέτωπον.

Ἡ πενία, αἱ δυσχέρειαι τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἄνισος φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις θὰ ἀναγκάσουν τὸν λαὸν νὰ ἔχῃ μείζον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ δημόσια πράγματα. Τότε θὰ ἐξαλειφθῶν ὅλαι αἱ μικρομμεταίχαι ἀποχωρήσεις—φιλελεύθεροι τῆς δεξιᾶς καὶ φιλελεύθεροι τῆς ἀριστερᾶς, φιλελεύθεροι Τζιολιτικοὶ καὶ Δημοκρατικοὶ Νιττικοὶ, καὶ Λαϊκοὶ καὶ Ρεμπουμπλικάνοι καὶ Κομμουνιστὰ καὶ μαξισταὶ καὶ σοσιαλιστὰ μεταρρυθμιστικοὶ καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι κομματικαὶ ὑποδιαίρεσεις, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ πολυσύνθετον μωσαϊκὸν τοῦ 'Ιταλικοῦ πολιτικοῦ βίου. Ἡδὴ ὑπάρχουν σήμερον συνεννοήσεις ὅλων τούτων τῶν διισταμένων μερίδων εἰς ἕνα μεγάλο μπλόκ, ὅπερ ἐνεφανίσθη εἰς τὰς τοπικὰς ἐκλογὰς τῆς Σικελίας. Τὸ μπλόκ αὐτὸ θὰ εἶναι πιθανώτατα ἀντιμοναρχικὸν καὶ θὰ ἔχῃ ἀντίπαλον τὸ αὐλικὸν κόμμα. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ὑπάρχουν δύο μεγάλα κόμματα, περίπου ὅπως οἱ φιλελεύθεροι καὶ οἱ Τόρρις ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὴν κλασικὴν περίοδον τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου τῆς.

Τοιαύτη ἐξέλιξις δὲν θὰ εἶναι βλαβερά διὰ τὴν 'Ιταλίαν καὶ δυνατόν νὰ ἀγάγῃ εἰς περίοδον εἰρήνης καὶ εὐημερίας τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Αὐτὸ ἐλπίζω καὶ αὐτὸ πιστεύω.

J. MURPHY

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ

ΑΙ ΚΑΡΥΑΙ ΤΗΣ ΚΟΡΣΙΚΗΣ

Εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 52—54 καὶ 56 τεύχη τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐδημοσιεύθη ἱστορικὴ πραγματεία τοῦ ἡμετέρου διευθυντοῦ περὶ τῶν ἀποικίων τῆς Κορσικῆς καὶ περὶ τοῦ ὕψιστου ἀρχοῦ αὐτοῦ ἐλληνικοῦ χωρίου Καρυαί.

Ἐσχάτως ἡ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενη γαλλόφωνος «Ἐφημερίς τῶν Ἑλλήνων» δημοσιεύει λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ διακεκριμένου Ἑλλήνου ἱατροῦ κ. Πεττίδη εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ἐκθέτει τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ προσφάτου ἐπισκέψεώς του εἰς τὴν ἐν Κορσικῇ ἐλληνικὴν ἀποικίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἐγκατεστημένη ἐκεῖ ἀπὸ αἰώνων. Ὁ κ. Πεττίδης γράφει τὰ ἑξῆς:

Πέρουσι τὸν Αὐγουστον, ἐνῶ παρεδεδείχμεν εἰς τὴν Κορσικὴν, ἤκουσα μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Αἰάκιον νὰ γίνεται λόγος περὶ τοῦ Καργκέζε. Εἶχα λησμονήσει ἐπὶ τοῦ μέγους αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ἡκουσὰ τὸ ὄνομα συνεκινήθη ὡς ἐπιπρόσθετος ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐγκαταλείπω τὴν ὥραιαν νῆσον, χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πολίχνην αὐτήν, ὅπου οἱ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Μανιατῶν προσφύγων διαγωνίζονται τὴν γλῶσσαν καὶ τὰς παραδόσεις τῆς χώρας, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰγονται.

Μία ἐλληνικὴ ἀποικία ἀριθμοῦσα βίον τριῶν αἰώνων σχεδὸν ἑτῶν ἐπὶ γαλλικοῦ ἐδάφους εἶναι κατὰ τὸ ἰδιόρρυθμον, τὸ ὁποῖον ἀξίζει νὰ παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ πληθίου. Μίαν πρῶταν λοιπὸν ἀνεχωρήσαμεν μετὰ αὐτοκίνητον διὰ τὸ Καργκέζε, τὸ ὁποῖον ἀπέχει πενήντα χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ Αἰάκιον.

Ὁ δρόμος εἶναι καλός, τὰ τοπία εἶναι γραφικὰ, ἡ βλάστησις ὀρειανή, καὶ ὅλα αὐτὰ φαίνονται ἀκόμη ὡραιότερα λόγῳ τοῦ καθαροῦ ἀέρος, ὁ ὁποῖος εἶναι κεκορεσμέ-

ρος από το άρωμα των άνθέων, από την διαπεραστικήν όσμήν των μύριων.

—Καλκατίτζιο, είπεν ο σωφέρ.

Είναι έν χωρίον κτισμένον άμφιδεατρι-
κώς και καταβάλλομενον από κασιανέας, κυ-
παρίσους και συκέας. Παρακάμπτομεν τό
Καλκατίτζιο και κατερχόμεθα προς την θά-
λασσαν. Καθώς καταβαίνουμεν, απλώνεται ή
θέα του ώραιου κόλπου του Σαγόνε. Επί
ένος λόφου φαίνονται τά ερείπια ένός φρου-
δαλικού πύργου. Περαιτέρω, εις άλλος πύρ-
ρος, λείψανον της κυριαρχίας των Γενονη-
σίων. Τά χωρία, κρεμάμενα από τās κλι-
τύας των ύψηλων όρέων, δεικνύουν τās
προσπαθείας των Κορσικανών, ίνα άμυν-
θουν κατά των επιδρομών των βαρβάρων.

Διερχόμεθα μίαν γέφυραν επί του ποτα-
μού Διαμόνε και φθάνομεν εις τό Σαγόνε.
τό όποϊον άλλοτε ήτο σπουδαία πόλις και
τόωρα μικρός συνοικισμός αλιέων. Έξακο-
λουθούμεν τον δρόμον μας, πάντοτε εις την
παράλιαν, και βλέπομεν τά ερείπια της Πα-
ουίας, της πρώτης έν Κορσική κοιτίδος των
Μανιατών.

Μόλις είχαμεν διέλθει τον μικρόν ποτα-
μόν Ρούμπια, ο σωφέρ μās δεικνύει μα-
κράν τό Καργκέζε (έλληνικόν Καρύες). Εύ-
ρίσκεται επί ένός άκρωτηρίου, τό όποϊον
χωρίζει τον μικρόν κόλπον του Πέρο από
τον κόλπον του Σαγόνε. Διασχίζομεν μίαν
προσώνην κοιλάδα, όπου, μεταξύν των άσφο-
δέλων και των μύριων, βλέπομεν λαχανο-
κήπους και άμπέλους, και εισερχόμεθα τέ-
λος εις την ήρεμον πολίχνην. Οί δρόμοι της
είναι καθαροί, αί προσόψεις των οικιών
είναι έκθαμβωτικά εις λευκότητα και τό
πράσινον χρώμα των παραθύρων θωπεύει
και αναπαύει τούς όφθαλμούς. Τά οικήμα-
τα του Καργκέζε θεωρούνται ως τά περισ-
σότερον επιμελημένα και τά καλύτερον δια-
τηρημένα όλης της νήσου. Εις τά παράθυρα
και τούς εξώστας βλέπομεν γάστρας, ές άν-
θη, μεταξύν των όποιων επικρατούν ο βασι-
λικός, τά γεράνια και τά ρόδα. Όπισθεν
των τοίχων αυτών υπάρχει πάντοτε τό μι-
κρόν εικονοστάσιον, πρό του όποιου τρεμο-
λάμπει ή φλόξ της κανδήλας.

Όσον επροχωρούμεν, τόσο ένισχύετο έν-
τός μας ή έντύπωσις, ότι τά πράγματα αυ-
τά δεν τά έδιδέσθαιεν πρώτην φοράν. Μās
εφαίνετο ότι είχαμεν έμπρός μας τά ώραία
σπιτάκια των χωρίων της Ελλάδος. Η
σειρά των σπιτιών κατέρχεται έως τά γά-
λήνια νερά ένός μικρού όρμου, εις τά όποία
ταλαντεύονται μερικά αλιευτικά λέμβοι.

Και εις τον αίγιαλόν, πλησίον της θαλάσ-
σης, ή όποία ηνύνησε την σωτηρίαν των με-
ταναστών, εύρίσκεται τό κοιμητήριον, όπου
τά κύματα λικνίζουν τον αϊώνιον ύπνον των.

Πλησίον της κρήνης με τά διαυγή νερά,
νεαράι γυναίκες, λυγροί και εύκίνητοι, φέ-
ρονται επί των κεφαλών των τās σιάντας
των, ανακαλούν εις την μνήμην μας εικόνας
της άρχαίας Ελλάδος. Επί λιθίνων θρα-
νών γέροντες ήλιάζονται, συζητούντες ή-
ρέμα. Και πέραν, εις τούς άγρούς, αί εύ-
ρυθμοί γραμμαί των ώραίων παλληκαριών,
τά όποία εργάζονται, δίδουν την έντύπωσιν
ότι αυτά διετήρησαν όλας τās ιδιότητες
της φυλής των.

Την πρωίαν της επομένης—ήτο Κυριακή
—μετέβημεν εις την έλληνικήν εκκλησίαν.
Η εκκλησία αυτή, της Κοιμήσεως της Θεο-
τόκου, έκτίσθη τό 1872 επί μιας ώραίας
πλατείας, εις τό άλλο άκρον της όποιας κεί-
ται ή εκκλησία του λατινικού δόγματος. Λι-
ότι εις τό Καργκέζε υπάρχουν δύο εκκλη-
σίαι, ή μία έλληνική και ή άλλη λατινική.
Η έλληνική εκκλησία, ή ανοικοδόμησις της
όποιας έτελείωσε τό 1875, έκαιλωπίσθη
σημαντικώς υπό του σεβασμιωτάτου Κόιτη,
ο όποϊος είναι άρχιμανδρίτης του Καργκέ-
ζε από τό 1882. Οί Έλληνες του Καργκέ-
ζε μετέφερον οί ίδιοι, άνδρες, γέροντες,
γυναίκες και παιδιά, τά υλικά της οικοδο-
μήσεώς της.

Πολλοί πιστοί παρίσταντο εις την λειτουρ-
γίαν και μεταξύν αυτών παρετηρήσαμεν και
στρατιωτικάς στολάς. Φυσικά, όλη ή λει-
τουργία ενάλλετο έλληνιστί υπό χορόν κο-
ρασίων και παιδιών. Ο σεβασμιώτατος Κόι-
της, με τό μεγαλοπρεπές παράστημά του, με
την τετράγωνον πολιάν γενειάδα, ιεροούργει
περιβεβλημένος πολυτελή βυζαντινά άμφια.
Ητο όντως ώραϊος ο ιεράρχης όστις ψάλ-
λων την λειτουργίαν του Αγίου Ιωάννου
του Χουσοστόμου. Και όταν ο αναγνώστης
του άπήγγειλε τό «Πιστεύω», ήκούσαμεν ένα
«Πιστεύω» χωρίς τό FILIOQUE. Άλλως
τε, μεταξύν της λειτουργίας, την όποιαν ή-
γερούμεθα και μιας σιγήν όρθοδόξου λει-
τουργίας, δεν παρετηρήσαμεν παρά μίαν μό-
νην διαφοράν, ότι ο ιερούργων, αντί να
μνημονεύση τον Οικουμενικόν Πατριάρχη,
εμνημόνευσε τον άρχιερέα Πίον τον ΙΑ'.

Μετά την λήξιν της λειτουργίας, ο σε-
βασμιώτατος Κόιτης, ο όποϊος όμιλεί λαμ-
πρά την έλληνικήν, είχε την καλωσύνην να
μās δείξη τά αξιοθέατα της εκκλησίας, με-
ταξύν των όποιων έδανμάσαμεν τās παλαι-

ας εικόνας, τās όποιας εκόμισαν μαζί των
οί πρόγονοι των κατοίκων του Καργκέζε, ό-
ταν ήναγκασθησαν να εγκαταλείψουν την
γενέθλιον γήν. Εις τό κατώφλιον της εκ-
κλησίας αναγινώσκειται ή έλληνική επιγρα-
φή: «Μετανοείτε». Ο βωμός κοσμεΐται με
κιτρίνας λαμπάδας και με κανδήλας. Βλέ-
πομεν άγιογραφίας με έλληνικάς επιγρα-
φάς, αναθήματα, και τό εικονοστάσιον με
τās ιερείς θύρας του, φερούσας παραπετά-
ματα.

Μετά την έξοδόν μας εκ της εκκλησίας,
ήκούσαμεν να μās απευθύνονται πολλά έγ-
κάρδια «χαίρετε», συνοδευόμενα υπό εύθύ-
μων μειδιαμάτων και βλεμμάτων, τά όποία
έλαμπον από άγάπην. Μάλιστα εις Γάλλος
άξιωματικός ήλθε και έσφιγγεν ισχυρώς
την χείρα του συνοδού μου, και συνενκίνηθη

όχι όλίγον, όταν τον ήκουσα να λέγη τό όνο-
μά του. Ητο ο λοχαγός Κοριτζής, Έλλην
από τό Καργκέζε, ο όποϊος συνεχίζει την
παράδοσιν των γενναίων πολεμιστών, τούς
όποιους ή Έλλάς έδωσεν εις την Γαλλίαν.

Εάν έρωτήσετε μίαν γυναίκα περί των
γονέων της, σās άπαντι ότι έχει πατέρα
Έλληνα και μητέρα Λατίνην, ή τό αντί-
στροφον, εάν, έννοείται, δεν είναι άμιγρους
έλληνικής καταγωγής. Εις τό καφενεόν
όταν έθέσαμεν τό αυτό ερώτημα εις άνδρας,
έλάβομεν άπαντήσεις περιπλοκωτέρας, διό-
τι μās ώμίλησαν περί της μάμης των ή
της προιάμης των.

Οί Έλληνες του Καργκέζε έχουν έλθει
εις πολλάς επιγαμίας με τούς έγχωρίους.

(Τό τέλος εις τό προσεχές)

Δρ. ΠΕΤΤΙΑΗΣ

ΟΡΦΕΥΣ

Η παντελής έλλειψις βιβλίου πραγμα-
τευμένου περί της άρχαίας Θράκης και
των άρχαίων Θρακών, έξώδησε τον κ. Κ.
Κουσιτίδη, ιατρόν εκ Σουφλίου της Θράκης
και τέως Γενικόν Διοικητήν αυτής, γνω-
στόν λόγιον, να εκδώση εις κομψόν τόμον
υπό τον τίτλον «Τά Θρακικά, ήτοι ή άρχαία
Θράκη, οί άρχαίοι Θράκες, τά Διονύσια, τά
Έλενοίνια μυστήρια, Όρφικά, Όρφισμός».

Αξιον ιδιαίτερον ιστορικού ενδιαφέρον-
τος του βιβλίου τούτου είναι τό κεφάλαιον
περί του Όρφέως, εκ του όποιου παραλα-
βάομεν τά κάτωθι:

«Ο,τι άποτελεί ιδιαίτερον γνώρισμα των άρ-
χαιών Θρακών και δίδει έξαιρετικήν σημασίαν
εις την προϊστορικήν του Έλληνικού βίου περίο-
δον είναι οί Θράκες αοιδοί και ραψωδοί, οτινες
κατά γενικήν όμολογίαν υπήρξαν οί πρωτοπόροι
και εισήγηται της μουσικής και της ποιήσεως.
Είναι δε αξία ιδιαίτερας προσοχής ή έξαιρετική
έπιμονή, μεθ' οίς οί Έλληνες ιστορικοί, ποιηται
και μυθογράφοι αποδίδουν τούς πρώτους αοι-
δούς, ραψωδούς και μουσικούς εις την Θράκην.

Ο Όρφεύς φαίνεται, ότι υπήρξεν ο άρχαιό-
τερος μυθικός αοιδός των Θρακών των οίκούντων
παρά τό Αίγαϊον, των Κικόνων κατά πάσαν πι-
θανότητα. Κέντρα δε της δράσεώς του υπήρξαν
ή πεδιάς του Έβρου, ή παρά τον Όλυμπον Πι-
ρία Θράκη, ο Παρνασσός και ο Έλικών. Ητο
υιός του βασιλέως Οιάγρου ή κατά την μυθολο-
γικήν εκδοχήν του Απόλλωνος και της μούσης
Καλλιόπης. Έγένετο σύζυγος της νύμφης Εύρυ-

δίκης. Είχε διδάσκαλον τον σοφώτατον Δίον.
μεθ' ού οί νεώτεροι τον συγγένουν. Οί Άλεξαν-
δρινοί σχετίζουν τον Δίον με τον Όρφέα και
τον Μουσαϊον. Κατά Διόδωρον τον Σικελιώτην
υπήρξε διδάσκαλος του Ήρακλέους και του Όρ-
φέως ο Δίνος.

Συνέξατρατεύσεν ο Όρφεύς μετὰ των Άρ-
γοναυτών, άπεκοίμησε δε με την δύναμιν της λύ-
ρας του τον φρουρόντα τό χρυσόμαλλον δέρας
δράκοντα και τοιοιτοτρόπως οί Άργοναυται έ-
κλεψαν αυτό. Μυθολογείται, ότι κατά τον πλούν
της Άργούς ήγέρθη φοβερά τρικυμία έν τή Θρα-
κική πελάγει άπειλούσα καταστροφήν. Τότε ο
Όρφεύς έπεκαλέσθη τούς θεούς της Σαμοθράκης,
ή τριχομία άμέσως κατέπαυσε και ή Άργώ έξή-
κολούθησε τον πλούν προς τά στενά της Έλλάς.
Αί περισσότεραι, άλλως τε, ειδήσεις και μύθοι
της Άργοναυτικής έκστρατείας περιστρέφονται
ανά την Θράκην. Έν Σαλμυδησσώ της Θράκης
επί της ακτής του Εύξείνου Πόντου ο τυφλός
μάντις Φινεύς έδειξεν εις τούς Άργοναυτας την
προς την Κολχίδα όδόν.

Καταβάς εις τον Αθήν έθαψε διά της θείας
αρωμίας του την Περσεφόνην και κατέπεισεν
αυτήν να επαναφέρη την σύζυγόν του Εύρουδόν
εις την γήν, υπό τον όρον ότι δεν θά σπρέψη να
την ίδη άκολουθούσαν. Και ύπεσχέθη μέν τούτο,
πλήν δεν έτήρησε την υπόσχεσίν του την τελευ-
ταίαν στιγμήν και ή Εύρουδίκη επέστρεψεν όπισω
εις τον Αθήν.

Ο Δεσάρμ άπεικονίζει εις την Έλληνικήν
Μυθολογίαν του τον Όρφέα διά των εξής ποι-

στηρίων, ἡ ὥρα ἡ πανηγυρική ἐφθασε, καθ' ἣν θὰ σὲ εἰσαγάγω ἕως εἰς τὰς πηγὰς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός. Ὅσοι δὲν ἀνέγειραν τὸν πυκνὸν πέπλον, ὅστις καλύπτει ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἀόρατα θαύματα, δὲν ἔγιναν τέκνα τῶν θεῶν.

Ἀκουσε λοιπὸν τὰς ἀληθείας ποῦ πρέπει νὰ μάθῃς καὶ διδάξῃς εἰς τὸν λαὸν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν δύναμιν τῶν ἀδύτων τῶν ναῶν.

Ὁ Θεὸς εἶναι εἰς καὶ πάντοτε ὁμοῖος ἑαυτῷ. Βασιλεύει πανταχοῦ. Ἀλλὰ οἱ θεοὶ εἶναι ἀναρίθμητοι καὶ ποικίλοι, διότι ἡ θεότης εἶναι αἰώνιος καὶ ἀτελεύτητος. Οἱ μεγαλειότεροι θεοὶ εἶναι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀστέρων. Ἡλιοι, ἀστέρες, γαῖαι καὶ σελήναι, ἕκαστος ἀστήρ ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ καὶ ὅλοι καταγονταὶ ἐκ τοῦ οὐρανίου πυρός τοῦ Διὸς καὶ τοῦ ἀρχικοῦ φωτός.

Γνωρίζεις τί εἶναι ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως; Ὁ ἦχος τῶν ἐμπνευσμένων ναῶν. Εἰς τὴν μουσικήν των ἡ Ἑλλάς συναρμύζεται ὡς μία λύρα καὶ τὸ μάρμαρον αὐτὸ ἀκόμη θὰ ψάλλῃ με λαμπροῦς ρυθμούς, με θεῖας ἀρμονίας.

Κοιμήσου ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ βράχου τούτου. Μὴ φοβοῦ τίποτε. Ἐνας μαγικὸς ὕπνος θὰ κλείσῃ τὰ βλέφαρά σου, κατ' ἀρχὰς θὰ τρέμῃς καὶ θὰ ἴδῃς πράγματα τρομερά· κατόπιν ἕνα γλυκύτατον φῶς, μία ἄγνωστος μακαριότης θὰ κατακλύσῃ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὸ εἶναί σου...

Ἐνδεδυμένος με πορφύραν ὁ Ὀρφεύς, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα τὴν ἐλεφαντίνην καὶ χρυσὴν λύραν του κατηνυγάζετο ἀπὸ αἰωνίαν νεότητα καὶ ἐπανελάβε· Χαιρετῶ σὰς ποῦ ἤλθετε, διὰ νὰ ἀναγεννηθῇτε μετὰ τὰς γήινους ὀλῖψεις καὶ ἀναγεννᾶσθε τόρᾳ. Ἐλθετε νὰ πῖντε τὸ φῶς τοῦ ναοῦ, σεῖς οἱ ὅποιοι ἐξέρχεσθε ἐκ τῆς νυκτός, μύσται, γυναῖκες, μεμυημένοι. Ἐλθετε εἰς τὴν ἀγαλλίασιν σεῖς, οἱ ὅποιοι ὑποφέρατε ἔλθετε νὰ ἀναπαυθῇτε σεῖς, οἱ ὅποιοι ἠγωνίσθητε. Ὁ ἥλιος, τὸν ὅποιον ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας καὶ θὰ λάμψῃ εἰς τὰς ψυχὰς σας, δὲν εἶναι ὁ ἥλιος τῶν θνητῶν. Εἶναι τὸ καθαρὸν φῶς τοῦ Διόνυσου, ὁ μέγας ἥλιος τῶν μεμυημένων ὡς ἐκ τῶν παρελθόντων παθῶν σας, ὡς ἐκ τῆς προσπάθειάς σας ἥτις σὰς ἄγει, θὰ νικήσητε καὶ ἐὰν πιστεύετε εἰς τοὺς θεοὺς λόγους, ἔχετε ἤδη νικήσει...

Βοήθειαν εἰς ὅλους τοὺς ἀδυνάτους, παρηγορίαν εἰς τὰς πασχούσας, ἐλπίδα εἰς ὅλους. Ἀλλὰ δυστυχία εἰς τοὺς κακοὺς, εἰς τοὺς βεβήλους. Θὰ κατασχυνοῦσι. Διότι ἐν τῇ ἐκστάσει τῶν Μυστηρίων ἕκαστος βλέπει μέχρι τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς τοῦ ἄλλου. Οἱ κακοὶ πλήττονται ἀπὸ τρόμους, οἱ βέβηλοι με θάνατον...

Ὁ μερῶν ἀνεγνώρισε τὸν Ὀρφέα ἀπὸ τὰ μακρὰ μαλλιά του καὶ ἀπὸ τὸν λάμποντα χρύσταλλον τοῦ σκήπτρου του.

— Τέκνον τῶν Δελφῶν, πόθεν ἐρχεσαι; εἰπεν ὁ ἱεροφάντης.

— Ὡ διδάσκαλε τῶν μεμυημένων, θεῖς γόνι, θαυμαστὲ Ὀρφεῦ, εἶδον ἐν θεῖον ὄνειρον. Εἶναι γοητεία τῆς μαγείας ἢ δῶρον τῶν Θεῶν; Τί συνέβη λοιπόν; Μὴ ὁ κόσμος ἤλλαξε πλέον; Ποῦ εἶμαι τώρα;

— Κατέκτησας τὸν στέφανον τῆς μυήσεως καὶ ἔζησες εἰς τὸ ὄνειρόν μου. Ἡ Ἑλλάς ἀθάνατος. Ἀλλὰ ἐξέλωμεν πλέον ἐντεῦθεν, διότι διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ τοῦτο, πρέπει ἐγὼ μὲν νὰ ἀποθάνω, σὺ δὲ νὰ ζήσης...

Ὡ Εὐρυδίκη. Ἐν τῇ ζωῇ σου μ' ἔδιδες τὴν μέθην τῆς εὐτυχίας, νεκρὰ με ὠδήγησες εἰς τὴν Ἀλφειαν. Ἀπὸ ἔρωτα ἐνεδύθην τὸ λινὸν ἔνδυμα ἀφιερῶθεις εἰς τὴν μεγάλην μύησιν καὶ τὸν ἀσκητικὸν βίον. Διὰ τοῦ ἔρωτος εἰσέδυσαι εἰς τὴν μαγείαν καὶ ἀνεξήγητα τὴν θεῖαν ἐπιστήμην. Ἀπὸ ἔρωτα διέσχισα τὰ σπλάγια τῆς Σαμοθράκης, τὰ φράκτα τῶν Πυραυλῶν καὶ τοὺς τάφους τῆς Αἰγύπτου. Ἀνέσκαψα τὸν θάνατον διὰ νὰ ζητήσω ἐν αὐτῷ τὴν ζωὴν καὶ πέραν τῆς ζωῆς εἶδον τοὺς προδόμους τοῦ Ἄδου, τὰς ψυχὰς, τὰς διαφανεῖς σφαῖρας, τὸν αἰθέρα τῶν Θεῶν.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ Θράκες ἔψαλλον ὡς προφήτην ἐκείνον, τὸν ὅποιον εἶχον φονεύσει ἕως ἕνα ἐγκληματιὰν καὶ ὅστις τοὺς εἶχε προσηλυτίσει διὰ τοῦ θανάτου του. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ὀρφικὸς Λόγος διεισέδυσσε μυστηριωδῶς εἰς τὰς φλέβας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν μυστικῶν ἔδων τῶν ἀδύτων καὶ τῆς μυήσεως. Οἱ θεοὶ ἐνηρμογίνθησαν πρὸς τὴν φωνὴν του, ὡς εἰς χορὸς μεμυημένων ἐντὸς τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοὺς ἦχους ἀοράτου λύρας καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀρφέως κατέστη ἡ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτως ὁ Ὀρφεύς, ὁ πρῶτος Θράξ αἰοδός, εἶναι ὁ μέγας εκπρόσωπος τῶν αἰοδῶν καὶ ραψωδῶν, οἵτινες κατ' ἀπαραίτητον συνθήκην προηγήθησαν τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν, τὰς παραδόσεις δὲ αὐτοῦ ἠκολούθησαν ἄλλοι διάσημοι τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος Θράκες, ὁ Μουσαῖος, ὁ περιφάνης ψάλτης Εὐμόλπος καὶ ὁ γλυκὺς Θάμυρις, εἰσηγηταὶ ὅλοι γενόμενοι τῆς δημοδοῦς λατρείας τῶν θεῶν διὰ τῶν ὕμνων, οἵτινες ἐφέροντο κατ' ἀρχὰς ἀνὰ τὰ στόματα τῶν πλανωμένων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ αἰοδῶν καὶ ραψωδῶν. Συνέτελεσαν δὲ τὰ μάλιστα αἱ δοξασταὶ αὐταὶ τῶν Θρακῶν ὡς τελετουργικὸν μέσον τῆς Ἑλληνικῆς θερησκείας. Κυρίως δὲ τέσσαρες κατ' ἐξοχὴν Θρακικαὶ θεότητες, ὁ Ἄρης, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Διόνυσος καὶ ἡ Ἑκάτη, κατέλαβον ἐνωρίτατα θέσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πάνθεον. Ὁ Ἡρακλῆς, θεὸς τῶν ἡρωιστικῶν καὶ ὁ Διόνυσος, θεὸς τοῦ οἴνου, εὐδοκίμως παραγομένου ἐν Θράκῃ

καὶ αὐτοφυῶς ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος, ἦσαν διὰ στενοτάτης φιλίας συνδεδεμένοι, ἀφοῦ, ἄλλως τε, εἶναι πασίγνωστον, ὅτι αἱ ἡραιστικῶς δειεῖς χῶραι εὐνοοῦσι κατ' ἐξοχὴν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀμπέλου. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι Θράκες ἐφημίζοντο καὶ κατηγοροῦντο ἐπὶ ἀκρασίᾳ. Ὁ δὲ Ἄρης, ὁ φοβερός τοῦ πολέμου Θεὸς ἐλατρεῦτο εὐρύτατα παρὰ τῶν μαχιμωτάτων Θρακικῶν φυλῶν, ὁ δὲ Ὀμηρὸς λέγει ὅτι κατὰ τινὰ μάχην ἐν Τροίᾳ μεταμορφωθείς εἰς Θράκα βασιλέα, τὸν Ἀκάμαντα, παρώτρυνε τοὺς Τρῶας. Τρῶας δὲ στίχας οὐλος Ἄρης ὠτρυνε μετελθὼν εἰδόμενος Ἀκάμαντι βοῶν, ἡγήτορι Θρακῶν.

Καὶ ὑπῆρξαν μὲν οἱ Θράκες οὗτοι ἱδρυταὶ τῆς δημώδους λατρείας ἐπὶ τῇ βάσει θεογονικῶν μύθων καὶ μυθοπλαστικῶν ἐπεισοδίων, ἡ ἐπίσημοποίησις ὅμως καὶ ἡ κωδικοποίησις τῶν τινὰ ταύτης ἔγινε πολὺ βραδύτερον, ὀλίγον δηλονότι πρὸ τῆς αὐγῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων, κατὰ τὸν ἑβδομῶν αἰῶνα, ὁπότε ἤρχισαν ἀναφαινόμενοι οἱ μεταρρυθμισταὶ τῆς ἀτελοῦς καὶ στοιχειώδους ἐκείνης λατρείας, οἵτινες ἐπελήφθησαν ταῦτοχρόνως καὶ τῆς ἡθικῆς καὶ δογματικῆς διαπλάσεως τῆς θερησκείας. Τοιοῦτοι δὲ ἦσαν οἱ διάσημοι Ὀρφικοί.

Συνετάγησαν τότε, ὡς παρατηρεῖ ὁ DECHARME, βιβλία πρὸς διάδοσιν τῶν ἰδεῶν τούτων, θεογονία, ὕμνοι ἱεροί, μαγικοὶ τύποι καὶ ἐξίλαστήριοι, ἅτινα ἀπεδίδοντο—καθ' ἡμᾶς ἱσως χάριν σεβασμοῦ ἢ διὰ νὰ περιβάλωσι ταῦτα με περισσώτερον κύρος καὶ κύθεντιαν—εἰς τὸν Ὀρφέα, τὸν πρῶτον πατέρα τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως. Οὕτως ὁ Ὀρφεύς κατέστη ὁ ὑποτιθέμενος ἱδρυτὴς μυστηριώδους τινὸς λατρείας, ἀρχαίας ὅσον καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἥτις, ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἔζησεν ἐν τῷ σκότει, ἀνεφαίνετο εἰς τὸ φῶς χάριν τῶν εὐσεβῶν ψυχῶν, αἵτινες ἤρχοντο ζητοῦσαι ἡθικὰ παραγγέλματα ἐν τῇ ὑποσχέσει εὐδαίμονος ἀθανασίας.

Αἱ δοξασταὶ τοῦ Ὀρφέως εἰσῆλθον διὰ τῶν περιηγήσεών του ἐνωρίτατα εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τῆς Πιερίας εἰς τὸν Ἑλικῶνα καὶ Παρνασσὸν καὶ ἐκείθεν πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς μέχρι τῆς Σικελίας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῆς Αἰγύπτου καὶ Τριπολιτιδος.

Κατὰ τὸν διάσημον γραμματικὸν καὶ λεξικογράφον Σουῖδαν Φερεκύδης ὁ Ἀθηναῖος, πρῶτος τοῦ Συρίου Φερεκύδου, φέρεται συναγαγὼν πρῶτος τὰ τοῦ Ὀρφέως.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως, ὡς εἵπομεν, πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐτιμάτο ὁ Ὀρφεύς. Παρὰ τὴν Κορώνειαν τῆς Μεσσηνίας ὑπῆρχε τὸ Λιθόθριον ὅρος· ἐν αὐτῷ ἦσαν ἀγάλματα Μουσῶν καὶ Νυμ-

φῶν ἐπικαλουμένων Λιθόθριον. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ πηγαί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ὀνομάζετο Λιθόθριας, ἡ δὲ ἄλλη Πέτρα ὀνομάζετο μεμαστούς γυναικὸς καὶ ἐξήρχετο ὕδωρ ὅμοιον με γάλα.

Εἰς τοὺς Δελφοὺς ἐγένετο ἀρχαιότατον ἀγωνισμῶν, κατὰ τὸ ὅποιον διὰ πρῶτην φορὰν ἐθεσαν ἀθλα, τὰ ὁποῖα ἀπλούστατα συνίσταντο εἰς τὸ νὰ ψάλλωσιν ὕμνον εἰς τὸν θεόν. Καὶ ἔψαλε καὶ ἐνίκησεν εἰς τὸ ἄσμα ὁ ἐκ Κρήτης Χρυσόθεμις, τοῦ ὁποῖου ὁ πατήρ Καρμάνωφ λέγει ὅτι ἐκάθηρε τὸν Ἀπόλλωνα. Μετὰ δὲ τὸν Χ. σάβειν μνημονεύεται, ὅτι ἐνίκησεν ὁ Θράξ Φιλάμμων καὶ μετ' αὐτὸν Θάμυρις, ὁ υἱὸς τοῦ Φιλάμμωνος. Τοῦ ἀγωνίσματος τούτου δὲν ἠθέλησε νὰ συμμετάσχῃ διὰ τὴν σεμνολογίαν τῶν τελετῶν καὶ τὸ φρόνημά του ἐν γένει ὁ Ὀρφεύς, ἀλλ' οὐτε ὁ Μουσαῖος, ὅστις ὑπῆρξε κατὰ πάντα μιμητὴς τοῦ Ὀρφέως.

Ἐκ τῶν θεῶν οἱ Αἰγινῆται ἐτίμων πρὸ πάντων τὴν Ἑκάτην καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἤγον τελετὴν πρὸς τιμὴν τῆς Ἑκάτης λέγοντες ὅτι τὴν τελετὴν ταύτην τὴν καθιέρωσεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θράξ Ὀρφεύς.

Εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καταντικρὺ τῆς Ὀλυμπίας Ἀφροδίτης ὑπῆρχε ναὸς τῆς Σωτείρας Κόρης· ἔλεγον δέ, ὅτι τὸν ναὸν τούτον ἐποίησεν ὁ Ὀρφεύς. Τὴν δὲ χθονίαν Δήμητραν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐσέβοντο, λέγοντες ὅτι παρέδωκε τοῦτο εἰς αὐτοὺς ὁ Ὀρφεύς, φαίνεται ὅμως ὅτι παρέλαβον τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐν Ἐρμιόνι ἱεροῦ. Ἐν τῇ Λακωνίᾳ ἐπίσης, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πόλει Βρυσηῖ, ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διονύσου καὶ ἀγάλμα ἐν ὑπαίθερ. Εἰς τὸν ναὸν τούτον μόνον εἰς τὰς γυναῖκας ἐπετρέπετο νὰ εἰσέρχωνται καὶ αὐταὶ ἐτέλουν ἐν ἀπορρήτῳ μυστικισμῷ τὰ κατὰ τὰς θυσίας νόμματα. Ἐπὶ τῶν ἄκρων δὲ τοῦ Ταυγέτου ὑπῆρχεν ἱερὸν τῆς ἐπικαλουμένης Ἐλευσινίας Δήμητρος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐλέγετο, ὅτι ἐκρύβη ὁ Ἡρακλῆς, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὸ τραῦμά του ὁ Ἀσκληπιός. Ὑπῆρχε δὲ ἐν τῷ ναῷ καὶ ἕδανον τοῦ Ὀρφέως, ἔργον, ὡς ἔλεγον, τῶν Πελασγῶν.

Εἰς τὴν ἱερὰν Ὀλυμπίαν μεταξὺ τῶν ἀναθημάτων ὑπῆρχεν ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀγῶνος, πλημὸν δὲ αὐτοῦ ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ὀρφεύς. Ἐν τῷ Ἑλικῶνι δὲ ὑπῆρχε τὸ ἱερὸν τῶν Μουσῶν καὶ ἡ Ἴππου κρήνη καὶ τὸ ἄντρον τῶν Λιθόθριον νυμφῶν· ἐκ τοῦ ὁποῖου δύναται τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι οἱ Θράκες ἦσαν οἱ καθιέρωσαντες τὸν Ἑλικῶνα εἰς τὰς Μούσας, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οἱ ὅποιοι καὶ τὴν Πιερίδα καὶ τὸ Λιθόθριον καὶ τὴν Πίμπλειαν διὰ τῶν αὐτῶν θυσιῶν ἀνέδειξαν.

θέτησιν μέτρων αποτελούμενων τὴν νέαν βιομηχανικήν μας πολιτικήν, ἄνευ τῆς ἐνδελεχοῦς ἐξουχίσεως τῶν ἀναφαινομένων προβλημάτων παρ' ἐπιτροπῆς εἰδικῶν, λαμβανομένων οὐχὶ μόνον παρὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἔξω ἱσταμένων ἐπιφανῶν οἰκονομολόγων μας. Τοῦτο δὲ ἐπ' ἀγαθῇ αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας, ἐν τῷ συνόλῳ τῆς λαμβανομένης, ὑπὲρ τῆς προστασίας τῆς ὁποίας ἐπανειλημμένως μᾶς ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ νὰ ἐκφρασθῶμεν.

Π. Ε. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀγορεύσεις περὶ θρησκείας κλπ.

Εἰς κομψὸν τεύχος ἐξεδόθησαν κατ' αὐτὰς αἱ ἐνώπιον τῆς Γ' Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἀγορεύσεις τοῦ γηραιοῦ πολιτευτοῦ Ἀττικῆς κ. Νικολάου Λεβίδου, εἰσηγητοῦ τῆς πρὸς καταρτισμὸν σχεδίου τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπῆς. Αἱ ἀγορεύσεις αὗται ἀφορῶσι τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος περὶ θρησκείας, αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀναλλοιώτου τοῦ κειμένου τῶν ἁγίων γραφῶν, καθίστανται ἐξαιρετικῶς ἐπίκαιροι σήμερον ὅτε ἀπεκαλύφθη ἡ ὑπὸ τῆς σπείρας τῶν μαλλιαρῶν ἀντεθνικῇ καὶ ἀντιθρησκευτικῇ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Γεώργ. Ν. Σκαυμάκη, Πάτρας.—Θὰ ἤμεθα λίαν εὐτυχεῖς ἀποκτώντες τὴν συνεργασίαν σας ἐπὶ παντὸς θέματος.

Κον Γεώργ. Ν. Σκαυμάκη καὶ Ἀθ. Κωνσταντίνου, διηγήτορες Τρίπολιν.—Παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ εὐαρεστηθῆτε καὶ μᾶς ἀπαντήσητε. Ἀφοῦ παρητήθημεν πάσης ἀξιώσεως, σὰς δυσχερεστεῖ ἡ ἀξίωσίς μας νὰ μᾶς ἐπιστρέψετε τὰ τεύχη.

Ἐμ. Π. Π. τ. ρ. α. κ. η. ν. Χ. α. ν. ἰ. α.—Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία... Ἄλλως τε οἱ ἀγῶνες οἱ ἰδεολογικοὶ ἀπαιτοῦν καὶ θυσίας...—Δημ. Μαυρίδην Καβάλλαν.—Ὅταν γράφεται ἱστορία, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραληφθοῦν στοιχεῖα ἅτινα παρέχουν τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τοῦ ἀνδρὸς ἔστω καὶ ἂν ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὸ πολὺ ἀπομεμακρυσμένον παρελθόν.—Εὐχαριστοῦμεν ἀπερίως τοὺς κάτωθι ἀξιοτίμους συνδρομητὰς ἡμῶν διὰ τὴν ἐνίσχυσίν των κ.κ. Κόκκιν, Παπαπαναγιώτου καὶ Μπρούσαν Κυπαρισσίας, Φώτιον Γκιουζέρην Πατρῶν, Β. Μακρῆν Τριπόλεως, Γεώργ. Γούναρην Ἀνδριταίνης, Δ. Πρατογιάννην Ἀργίας Βόλου, Γεώργ. Μαρκαντώνην, Καστελλίου Πεδι-

ἄδος Κρήτης, Σ. Γκάνιον Ἰωαννίνων, Ἐμμαν. Καραβελάκη Σητείας Κρήτης, Θ. Πετρόπουλον Ἀμφίσσης, Ἐρρ. Γράβαρη Ἐδέσσης, Ἐμμ. Καλαντζάκη Ἀγ. Στεφάνου Κρήτης, Γ. Μαλέαν Μεγάρων, Ζαχ. Μανωλιουδάκη Πανέμου Κρήτης, Νικόλ. Φιλίππην Σύρου, Χρ. Τσιαντούλαν Μολύβου Μυτιλήνης, Θεόδ. Φουρνιωτάκη Ἡρακλείου, Δημ. Πιπινόπουλον καὶ Εὐστρ. Γεωργιάδην Λαρίσης, Ἡλ. Φλυρόπουλον Μεσολογγίου, Ν. Ἀνδρουλάκη Ἡρακλείου, Ἰωάν. Κεφαλογιάννην Ἡρακλείου, Διον. Τσελέντην Φισκάρδον Κεφαλληνίας Γερασ. Τζουγανᾶτον Ἀργοστολίου.

Ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐποδλέποντες εἰς τὴν ταχυτέραν ἔκδοσιν τῆς Ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους τὰ φυλλάδια θὰ ἐκδίδονται 16 σελίδα ἀντὶ τῶν 8 σελίδων τῶν ἐκδιδόμενων μέχρι τοῦδε. Τὰ τεύχη τῆς «Ν. Ἐποχῆς» θὰ περιορισθοῦν εἰς 16 σελίδας μέχρι πέρατος τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἱστορίας Δ. Γούναρη.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Λευκώματος τῶν Ἀγωνιστῶν»—ἑδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5—Κήπος Κλαυθμῶος—πωλεῖται ἡ πεντάτομος

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀδετος δραχμὰς 350

Χρυσόδετος δραχμὰς 450

Χάριν τῶν ἐν ταῖς Ἐπηρεσίαις συνδρομητῶν καὶ ἀναγνωστῶν τῆς, ἡ «Νέα Ἐποχή» ἀναλαμβάνει νὰ ἀποστέλλῃ τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὰς ἀνωτέρω τιμὰς, ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Τυπογραφικὰ Καταστήματα
«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

εὐθύνης, τὴν ἀπογοήτευσιν τῆς ἀποτυχίας, ὅταν ἀποκτήσωσι τὴν πεπολιθυσιν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ ἀπὸ τὰς δυνάμεις των ζητοῦσι τὴν συντήρησιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τούτων ἀποδλέποντες καὶ ὅχι εἰς τὴν εἰσβολὴν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἵνα ἐν ἰδρωτί ἐξευτελισμοῦ τρώγῃσι τὸν ξηρὸν ἄρτον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλῃσκου ἢ αἰσθάνοντας τοὺς τῆς γαστρὸς τοῦ Παυσανίου.

«Υψώσατε τοὺς διδασκάλους».

— Καὶ πῶς νομίζετε ὅτι ἡμπορεῖ νὰ δοθῇ τοιαύτη ὥθησις εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν;

— Πρὸ παντὸς ὅταν ὑψωθῇ τὸ φρόνημα τῶν διδασκάλων. Ἐφ' ὅσον εὐρίσκονται πολιτευόμενοι τόσοι μικροί, ὥστε νὰ ἀξιῶσι νὰ βλέπωσιν ἐξευτελιζομένους πρὸ αὐτῶν ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ἔχει διαπιστευθῇ ἡ ἰδιαπαιδαγώγησις τῶν Ἑλληνοπαίδων, ἐφ' ὅσον εὐρίσκονται ἄνθρωποι τόσοι ταπεινοὶ ὥστε νὰ μὴ ἀρκῶνται εἰς τὴν καθιστώσαν δραστὰ τὰ νανώδη ἀναστήματά των ταπεινώσιν των συγχρόνων, ἀλλὰ φθάνουσι καὶ μέχρι τῆς ἐγκληματικῆς σκέψεως νὰ κρατήσωσιν ἐν ταπεινώσει καὶ τὰς μελλούσας γενεάς, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσι τὸν φόβον ὅτι θὰ παραβληθῶσιν οἱ λησμονημένοι σκελετοὶ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν νοηθῇ ὅτι εἶναι ἐθνικὸν ἐγκλημα καθοσιώσεως αἰαδῆποτε ταπεινώσιν καὶ τοῦ τελευταίου γραμματοδιδασκάλου, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχωμεν ἐκπαίδευσιν παιδαγωγούσαν τὸ φρόνημα καὶ μορφοῦσαν ἄνδρες καὶ ὅχι θεσιθήρας.

Ἀγαθὴ τύχη οἱ δημοδιδάσκαλοι χειραφετήθησαν ἀλλ' ἡ χειραφέτησις δέον νὰ ἐκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν διδασκόντων. Τὸ σύστημα ἐξευρέθη, ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῇ μετὰ τῶν φυσικῶν τροποποιήσεων εἰς ὅλους τοὺς ἀτυχεῖς εἴλωτας μετὰ τοὺς ὁποίους παίζει ἀχαλίνωτος ἡ κομματικὴ κερδοσκοπία.

«Τὸ Α' καὶ τὸ Ω'. πάσης μεταρρυθμίσεως».

— Καὶ νομίζετε τοῦτο ἀρκετόν;

— Θεωρῶ αὐτὸ ὡς θάσιν πάσης ἄλλης μεταρρυθμίσεως. Ὅταν οἱ διδάσκοντες χειραφετηθῶσιν πάντες, ὅταν αἰσθανθῶσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των, θὰ ἀγαπήσωσι τὸ ἐπάγγελμά των θὰ ἐμπνευσθῶσι τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ ἀγωνιστοῦ πάσης εὐγενοῦς ἰδέας θὰ αἰσθανθῶσι τοὺς παλμοὺς τῆς μεγάλης εὐθύνης ἣν ὑπέχουσι κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας των τὸ μέλλον τῆς πατρίδος καὶ θὰ καταστῶν ἄξιοι τῆς θείας ὄντως ἀποστολῆς των.

Με ὅργανα δὲ ἀνεξάρτητα καὶ ἐνθουσιώδη δύναται εὐκόλως νὰ δοθῇ ἡ προσήκουσα ὥθησις εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐκ τῆς εὐκλείας τῶν προγόνων θὰ συλλέγωνται μεγάλα παραδείγματα, ἔξοχοι ἰδέαι καὶ ὑπέροχοι ἐμπνεύσεις ὅχι διὰ νὰ νεκρώσωσι τὴν ζωὴν ἀλλ' ἵνα ἐξάρωσι τὸν πρὸς τὸν διωτικὸν ἀγῶνα ζῆλον διὰ τὸν ὁποῖον δέον νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια ὥστε νὰ παρασχεθῶσιν εἰς τὴν νεότητα πλήρη τὰ ἐπὶ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Ἡ ἐκπαίδευσις δέον νὰ ἐννοηθῇ ὅτι κύριον ἔχει σκοπὸν τὴν ἐξυπηρετήσιν τῆς ἀναπτύξεως τῆς παραγωγῆς τοῦ τόπου.

Καὶ τοῦτο θὰ ἐπιταχύνῃ διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ κυρίου παράγοντος—τοῦ ἀνθρώπου—τὸν ὁποῖον πρέπει ν' ἀναπτύξῃ ἠθικῶς ἵνα ἔχῃ ἀκμαῖον τὸ φρόνημα καὶ ζωντανὸν τὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἔρωτα, καὶ ἐφοδιάσῃ μετὰ τὰς ἀπαιτούμενας γνώσεις ὥστε νὰ χρησιμοποιῇ ἐν τῇ ἐργασίᾳ του τὴν πείραν τοῦ παρελθόντος ὁλοκλήρου.

Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις ὀριζομένη κατὰ τόπους ἀναλόγως τοῦ ἐπικρατοῦτος ἐπαγγέλματος ἢ ἐκείνου τὸ ὁποῖον πρέπει κατὰ τὰς φυσικὰς περιστάσεις νὰ ἐπικρατήσῃ, εἶναι οὐσιώδης ὁρὸς τῆς ἐνίσχυσεως τῆς τοπικῆς παραγωγῆς παραλλήλως δὲ μετὰ ταύτην πρέπει νὰ χωρῇ μικρὸν ἰσχυρισμὸν καὶ ἡ πρόχειρος παροχὴ πρακτικῶν οδηγιῶν εἰς καταρτιζο-

Ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ Δημητρίου Π. Γούναρη

μένους εις επαγγελματίας πρὸς βελτίωσιν, τῶν προϊόντων αὐτῶν συντρεχούσης ἐν ἀνάγκῃ τῆς πολιτείας καὶ δι' ὑλικωτέρων θυσιῶν θ' ἀπολαύσῃ πολλαπλάσιως.

«Μορφωμένος κλήρος ὁ μοχλὸς τῆς προόδου.»

— Περὶ τοῦ κλήρου ποίαν ἰδέαν ἔχετε; Εἰμπορεῖ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς πολιτείας;

— Μ' ἐπρολάβατε. Ἀκριβῶς ἤθελον νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ ὁ κλήρος δύναται ν' ἀποβῇ σπουδαιότατος συνεργάτης τοῦ κράτους ἐν τῇ ἀποστολῇ του. Εὐτύχημα εἶναι ὅτι ἡ μητέρα ἐκκλησία ὄχι μόνον δὲν διέστη ποτὲ πρὸς τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἀκοίμητος φύλαξ τοῦ ἱεροῦ Παλλαδίου τοῦ ἡμετέρου ἐθνισμοῦ, τοῦ ὁποίου εἶναι ἐπίσης γενναῖος στρατιώτης, ὡς καὶ τῶν γνωστῶν ἰδεῶν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας μας. Ὁ κλήρος ὑπὸ τοιοῦτου διεπόμενος πνεύματος δύναται καὶ πρέπει ν' ἀποβῇ σπουδαιότατος μοχλὸς τῆς προόδου τῆς χώρας ἡμῶν. Ἀνυψῶν τὸ ἠθικὸν φρόνημα διὰ τῶν θείων διδαγμάτων, ὧν ἐτάχθη κήρυξ, καθιστᾷ κλειότερον τὸν ἄνθρωπον, πληροῖ αὐτὸν ἐλπίδος ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου, τίθησιν εἰς αὐτὸν μέτρον ἐν τῇ μέθῃ τῆς ἐπιτυχίας καὶ ἐμπνέει τὴν ἐγκαρτέρησιν ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ, κρατῶν οὕτως ἐν ἰσορροπίᾳ ψυχῆς τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον ἐξευγένισε καὶ ἀνύψωσε διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, συντελεῖ ὑπὲρ πάσαν κοσμικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, καθισταμένου οὕτω διὰ πάντα σκοπὸν χρησιμότερου. Οἰαδήποτε δαπάνη τοῦ Κράτους πρὸς βελτίωσιν τοῦ κλήρου τοιαύτην ἔχοντος ἀποστολήν, εἶναι δαπάνη ἐξόχως παραγωγικὴν, καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἐπιβεδλημένων εἰς τὸ Κράτος ἡμῶν υποχρεώσεων εἶναι ἡ ἀξιοπρεπὴς μισθοδοσία τοῦ κλήρου. Περὶ πλεον δὲ ὁ κλήρος δύναται νὰ βοηθήσῃ σπουδαίως τὴν πολιτείαν ἐν πολλαῖς αὐτῆς λειτουργίαις. Εἶναι αὐτόδηλος ἀλήθεια, ὅτι ἂν ἀνελθῇ εἰς τὸν κλήρον, καταλλήλως μορφούμενον ἢ τήρησις τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, τὸ σπουδαῖον περὶ αὐτοῦ νομοθέτημα, δὲν θὰ ἔμενε γράμμα κενόν. Βελτίωσις τοῦ κλήρου ἀφ' ἑτέρου θὰ συνεπήγετο οὐ μικρὰν ἐλάττωσιν τῆς διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην δαπανῶν μετὰ χρονικὸν διάστημα σχετικῆς μακρὸν θεοῦ.

— Τίνα ἄλλα μέτρα νομίζετε ὅτι ἐπιβάλλονται εἰς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς;

— Ἄμα ὡς ἡ πολιτεία κατορθώσῃ ἐν πληρότητι νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἐκτεθέντα καθήκοντα αὐτῆς, δύναται νὰ ὀνομασθῇ πολιτεία. Τὰ περαιτέρω εἶναι ἀναλόγως μετὰ τοὺς πόρους αὐτῆς ἐπιβεδλημένα μὲν ὅταν οἱ οἰκονομικαὶ αὐτῆς δυνάμεις ἐπιτρέπουσιν αὐτά, δύνανται ὅμως νὰ παραλειφθῶσιν ἐν ἀνεπαρκείᾳ πόρων.

«Ἀνάπτυξις τῶν οἰκονομικῶν πόρων.»

— Ἡ ἀνάπτυξις τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ρυθμιζομένην κατὰ τὰς ἐπιτακτικωτέρας ἀνάγκας εἶναι τὸ σοβαρότερον μέσον ἐκπολιτισμοῦ καὶ ἀναπτύξεως ἀνταποδίδουσα, ὅταν μετὰ λογισμοῦ διατίθενται δι' αὐτὴν τὰ κεφάλαια, πολλαπλάσια τῶν δαπανηθέντων.

Ἡ ἀποξήρανσις ἐλῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν σώζουσα τὴν ζωὴν τῶν κατοίκων καὶ μηκύνουσα τὸν μέσον ὅρον τοῦ βίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ παραδίδουσα γῆν εἰς τὴν γεωργίαν, ὑπερρετὶ πολλαχῶς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας. Ἡ ἄμεσος ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς διάφορους κλάδους τῆς ἐργασίας πρὸς παροχὴν τῶν μέσων πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς ὡς λ. χ. διὰ τῶν παρεχόντων τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως τῶν σπορῶν καὶ τῶν ζώων, γεωργικῶν σταθμῶν καὶ πληθὺς ἄλλων ὁμοιοτρόπων ἐνεργειῶν δὲν πρέπει νὰ παραμελῶνται ὅταν οἱ πόροι τοῦ κράτους ἐπιτρέπουσι τοῦτο.

Ἀλλὰ τὸ Κράτος εὐρισκόμενον ἐν πτωχεύσει καὶ διέπον κοινωνίαν ἐξηνητημένην ὡς ἐκ τῶν ἀπερισκεψιῶν αὐτοῦ, πρέπει, νὰ ἀποφεύγῃ ἐπιμελῶς πᾶσαν ἰδέαν μεγαλείου καὶ ἐπιδείξεως, χωροῦν μετ' αὐστηρᾶς οἰκονομίας εἰς τὴν περισυλλογὴν τῶν οἰκονομικῶν του δυνάμεων, ὡς καὶ ζυγίζον μετ' ἀκριβείας πᾶν λαμβανόμενον μέτρον ὑπὸ μόνην τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ ἐποψιν.

— Πῶς ἄλλως νομίζετε ὅτι τὸ κράτος δύναται ἄνευ δαπανῶν διὰ διαφορῶν μέτρων νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου;

— Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία προσηκόντως χειριζομένη δύναται ἀναμφιδόλως νὰ κηδεμονεύσῃ εὐεργετικῶς τὴν κοινωνίαν ἐπιβάλλουσα τὴν εὐστοχὸν ρύθμισιν τῶν παντοίων κοινωνικῶν σχέσεων, ὥστε νὰ προάγῳνται καὶ ἀναπτύσσονται, ἀπαλλασσόμενοι πάσης ἀντιδράσεως, οἱ διάφοροι ἄξιοι προστασίας κλάδοι τῆς τοπικῆς παραγωγῆς, διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς προσηκούσης θέσεως ἐν τῷ ἔλθῃ κοινωνικῷ συστήματι. Τὴν χρῆσιν τῆς δυνάμεως ταύτης δὲν πρέπει νὰ παραμελῇ ποτὲ τὸ Κράτος. Ἐὰν διὰ καταλλήλων νομοθετημάτων ἐκ τῶν ὑποδεικνυομένων ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων ἐκانونίζοντο τὰ διάφορα ζητήματα τὰ παρουσιαζόμενα λ. χ. ἐν τῷ ἐμπορίῳ, θ' ἀπετρέπετο πολλὴ σύγχυσις καὶ πολλὴ ἀνωμαλία, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν διαφορῶν ἐμπορίων. Ἀπαξ ἀνέλαβε τὸ Κράτος νὰ νομοθετήσῃ κατὰ τὴν ἐννοίαν ταύτην καὶ τότε πιεσθὲν ὑπὸ τῆς ἐκ τῆς σταφιδικῆς κρίσεως ἐξεγέρσεως τῆς κοινῆς γνώμης, ὅταν ἐκانونίσῃ τὰ τῆς παρακρατήσεως τῆς σταφίδος. Βεβαίως ἡ σταφὶς καὶ ἡ τύχη αὐτῆς πρέπει νὰ εἶναι τὸ μονιμώτερον μέλημα παντὸς πονούντος τὴν χώραν ταύτην.

«Τὸ παρακράτημα»

Ἄλλ' ἀκριβῶς διὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ πράγματος, εἶναι ἄξιος Ἑθνικῆς κατάρτας ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ζητεῖ ἰδίᾳ πολιτικὰ καὶ ἄλλα ὠφελήματα ἐκ τῶν σχετικῶν τῇ σταφίδι μέτρων. Εἶναι ἀναμφισβήτητον πλεόν καὶ ὑπὸ τῶν ἐναντίον ὁμολογεῖται ὅτι ἡ παρακράτησις, εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ εἵδους. Εἶναι πλεόν καιρὸς ν' ἀρθῶσι τὰ προσκόμματα τὰ ὁποῖα ἐπέβαλεν εἰς τὴν πλήρη συστηματοποίησιν αὐτῆς ἡ ἄλλοτε ἀντίδρασις, ἵνα λειτουργήσῃ τελείως ὁ μηχανισμὸς καὶ ἐπαρκέσῃ εἰς πᾶσαν περίστασιν. Τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ποσοστοῦ πρέπει νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν πεφωτισμένην κρίσιν καὶ τὴν φιλοπονοῖαν ἐπιτροπῆς προσηκούσης συγκροτημένης, αἰρομένης πάσης δυσπιστίας ὅτι δύναται ἐντεῦθεν νὰ πιεσθῇ ὑπερμέτρως ὡς κατανάλωσις· διότι ἀδύνατον καὶ τοῦτον τὸν παράγοντα νὰ παρίδῃ πρεπόντως συγκεκριμένη ἐπιτροπή. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονηθῇ ὅτι τὸ παρακράτημα δὲν ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται ὑπὸ ποικίλλην κατανάλωσιν μετὰ βιομηχανικὴν ἐπεξεργασίαν, οἷαν θὰ ὑφίστατο καὶ ἂν παρέμενεν ἐν τῇ ἀγορᾷ ὥστε οὕτω δημιουργεῖται καὶ ἐνισχύονται καὶ ποικίλλαι βιομηχανίαι ἀποτελοῦσαι τὴν βάσιν μελλούσης σοβαρᾶς αὐξήσεως τῆς κατανάλωσος.

«Ἡ σταφιδικὴ Τράπεζα.»

Ἀφ' ἑτέρου ἡ σταφιδικὴ Τράπεζα τὸ τέκνον τοῦτο τῆς παρακρατήσεως, τὸ ὁποῖον προώριστα νὰ ζήσῃ καὶ νὰ εὐεργετήσῃ τὴν σταφιδοπαραγωγὴν δεόν νὰ χειραφετηθῇ τῆς κηδεμονίας τῶν τοπικῶν κομματαρχῶν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀκατανοήτως ἐτάχθη. Ἰδρυθεῖσα ὡς ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας τῶν μαστιζομένων ὑπὸ τῆς κρίσεως παραγωγῶν δεόν ν' ἀναχθῇ εἰς τὴν περιωπὴν τελείου τραπεζιτικοῦ ἰδρύματος τοῦ εἵδους τοῦτου κανονισμένης τῆς διοικήσεως κατὰ τρόπον ἀσφαλιζόντα τὴν χρησιμοποίησιν πάσης σχετικῆς

μορφώσεως, ειδικότητος και πείρας εις τὴν ὁποίαν ν' ἀφεθῇ ἀνάλογος ἐλευθερία ἐνεργείας ἵνα διαχύσῃ τὴν εὐεργετικὴν τῆς δυνάμιν εἰς πάντα θεόμενον αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς δυνάμενον ν' ἀνωρθωθῇ. Ἀπὸ αὐτομάτου μηχανισμοῦ, οἷον κατέστη τὸ ἰσχύον καταστατικόν, νὰ κατὰ τὴν ζῶν, κινούμενος καὶ σκεπτόμενος ὁργανισμὸς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν εἰδικῶν εὖς δύναται νὰ προσελκύσῃ μόνῃ ἢ χειραφέτησις ἀπὸ τῶν ὑπόπτων κηδεμόνων, οἱ ὅποιοι συγκροτοῦσιν ἐκάστοτε τὰς πολλυθρυλήτους γενικὰς συνελεύσεις τῶν πάντοθεν ἀγρευομένων μετόχων. Ὅταν τὸ ἱδρυμα ἀναχθῇ εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ ἀναγκαίως θὰ ἐπιλύσῃ κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τὸ μέγα πρόβλημα τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σταφιδικῶν χρεῶν προσελκύν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κεφαλαιούχων εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τῆς ὅλης σταφιδικῆς παραγωγῆς καὶ εὐκόλως ἀγόμενον εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαιτούμενων κεφαλαίων πρὸς λύσιν τοῦ μεγάλου ζητήματος τοῦ διακανονισμοῦ τῶν χρεῶν.

« Ἀπλοποιήσεις τῆς φορολογίας ».

— Ἡ προσήκουσα ρύθμισις τῆς φορολογίας δὲν εἶναι σπουδαῖον μέσον πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς ;

— Βεβαίως. Πρὸ παντὸς ἡ μελέτη τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος παρουσιάζει τοιαύτας τερατώδεις ἀνωμαλίας ὥστε γεννᾶται ἀπορία πῶς κατορθοῦσι νὰ φυτοζωοῦσι παρ' ἡμῖν ἐπαγγέλματα τινά. Ἡ χάριν ὀλίγων προνομιούχων προστατευτικὴ φορολογία εἰδῶν τινῶν ἀπογυμνῇ τὸν πολὺν κόσμον πληροῦσα τὰ ταμεῖα τῶν ὀλίγων τῶν οὐδὲν εἰσφέροντων εἰς τὴν κοινωνικὴν παραγωγὴν ἄλλα παρὰ τὴν ἐπιτηδειότητα δι' ἧς ἐπέτυχον τὴν προνομιακὴν θέσιν των.

Ἡ ἀπλοποίησις τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας ἐπιβάλλεται περισσότερον εἰς ἡμᾶς παρὰ εἰς οἰονδήποτε ἄλλο κράτος. Ὁ λαὸς εἶναι φύσει εὐπειθής, ἡ διοίκησις τόσον αὐθαίρετος εἰς τὰς κατωτέρας βαθμίδας καὶ τόσον γωχελὴς εἰς τὰς ἀνωτέρας, ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν δικαιοσύνην ὅπου ἐπιτρέπεται, τόσον ἀμφιβόλου ἀποτελεσματικότητος, ὥστε ἔχει παραχθῇ γενικὴ πεποίθησις ὅτι ἀδύνατον ὁ πολίτης ν' ἀντιδράσῃ ἐπιτυχῶς ἔστω καὶ κατὰ παρανόμου κανονισμοῦ τοῦ ἐπιβάλλοντος αὐτῷ φόρον. Ἀναγκάζεται οὕτω καὶ κάμπτεται ἀδικούμενος ἂν δὲν ἀποφασίσῃ νὰ προσφύγῃ εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας. Ἐν τοιαύτῃ ὁμῶς περιπτώσει οἱ ὅροι ἀναστρέφονται· προστατεύεται ὄχι μόνον ἀδικούμενος ἀλλὰ καὶ ἀδικῶν ἀναλαμβάνει ὁμῶς ὑποχρεώσεις ἀποτελοῦσας αὐτόχρημα ἀπαλλοτριώσιν τοῦ εἰς αὐτὸν ὡς κυριάρχον προσήκοντος πολιτικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν μεταβαλλόμενος εἰς οἰκτρὸν πολιτικὸν εἴλωτα. Ἡ φορολογία ἐν τῷ συνόλῳ δέον νὰ συστηματοποιηθῇ ὥστε νὰ καταστῇ δυνατόν νὰ διευθυνθῇ προσήκοντως καὶ ἀναλόγως ἐπὶ πᾶσαν τὴν παραγωγὴν μὴ λησμονουμένης οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τῆς ἀρχῆς ὅτι οὐδέποτε πρέπει ν' ἀφαιρῇται ἐκεῖνο τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας τὸ ὅποιον χρησιμεύει εἰς τὴν ἀναγκαίαν συντήρησιν τοῦ ἐργάτου καὶ τὴν μικρὰν ἀποταμίευσίν του σκοποῦσαν νὰ προμηθεύσῃ αὐτῷ τὰ ἀπαραίτητα κεφάλαια πρὸς ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐπαύξεισιν τῆς παραγωγικότητος του. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὑπὸ τὸν διέποντα ἡμᾶς φορολογικὸν κυκεῶνα στεγάζεται μακαρίως δολόκληρον σύστημα καταχρήσεων ἐπαυξάνον ἐπαισθητῶς τὸ ἐκ τῶν θυλακίων τῶν παραγωγῶν ἐξερχόμενον χρῆμα τὸ πρὸς ποικίλλας κατευθύνσεις τρέπόμενον ἐπὶ ἀγορήτῃ διαταράξει καὶ τῆς οἰκογενειακῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἡθικῆς τοῦ τόπου υποστάσεως. Κατὰ πάντων τούτων τῶν ἀτόπων δύναται ν' ἀντιδράσῃ ἀποτελεσματικῶς συστηματοποίησις τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς μετὰ ὥριμον μελέτην τῶν παραγωγικῶν τοῦ τόπου δυνάμεων τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀνγκῶν αὐτῶν κατανέμουσα ἀναλόγως τὰ βάρη μετ' ἀπλότητος ὅσον ἐνεστὶ τελείας καὶ σαφηνείας πλήρους ἀποκλειούσης πᾶσαν κατα-

πίεσιν καὶ παρξνομίαν ἄνευ διατυπώσεων ὀχληρῶν διὰ τὸν φορολογούμενον καὶ ἄνευ υπερβολικῶν ἐξόδων βεβαιώσεως τῆς εἰσπράξεως μειούντων ἐπαισθητῶς τὴν καθαρὰν τοῦ δημοσίου πρόσδοον.

« Προστασία τοῦ ἐργάτου ».

Ὁ ἐργάτης εἶναι τὸ σπουδαιότερον τοῦ τόπου κεφάλαιον. Ἡ προστασία καὶ ἡ περιθάλψις αὐτοῦ ἐπαυξάνουσα καὶ βελτιοῦσα τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένον καθήκον τοῦ Κράτους.

Ἀπανταχοῦ τοῦ, πεπολιτισμένου κόσμου κατενοήθη τὸ τοιοῦτον καὶ ὁ ἐργάτης προστατεύεται δι' ὀλοκληρῶν σειρὰς νομοθετημάτων ὧν ἡ τήρησις καὶ τὸν ἐργάτην ὠφελεῖ καὶ τὴν κοινωνίαν ὅλην εὐεργετεῖ. Παρ' ἡμῖν πάντα ταῦτα εἶναι ἀγνωστα. Ἐνῷ ἡ διομηχανία ἀνεπτύχθη ἐν πάσῃ πόλει, οὐδαμῶς ἐκانونίσθη οὔτε ἡ ἡλικία κάτω τῆς ὁποίας νὰ ἀποκλεισθῶσι τὰ παιδιὰ τῶν ἐργοστασίων, οὔτε αἱ ὥραι τῆς ἐργασίας τῶν ἐφήδων, τῶν ἐνηλίκων καὶ τῶν γυναικῶν. ἀναλόγως τῆς ἀντοχῆς αὐτῶν, οὔτε περὶ τῆς ὑγιεινῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐργῶν τῶν ἐλήφθη καμμία πρόνοια. Διὰ ταῦτα ἔχουσι κανονίσει λεπτομερῶς ὅλα τὰ εὐνομούμενα κράτη καὶ εἶναι αὐτόχρημα ἀντιχριστιανικὸν καὶ ἀνθεθνικὸν νὰ ἐλλείπῃ οἰαδήποτε πρόνοια περὶ τούτων παρ' ἡμῖν. Τὰ νεώτερα κράτη χωροῦσι καὶ περαιτέρω· ἐπρονόησαν καὶ περὶ συντάξεως τῶν ἐργατῶν καὶ περιθάλψεως αὐτῶν ἐν περιπτώσει νόσου ἢ δυστυχήματος, σειρὰ δὲ δολόκληρος νομοθετημάτων ἐκπηγάσασα ἀπὸ τὴν μεγίστην πολιτικὴν διάνοιαν τοῦ λήξαντος αἰῶνος—τὸν Βίσμαρκ—μετεδιδάσθη ἀπὸ τῆς Γερμανίας καὶ εἰς τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ ἐπροστάτευσεν τὸν ἐργάτην ἀπὸ πάσης στέρησεως τῶν ἀναγκῶν ἐν πάσῃ βιωτικῇ αὐτοῦ περιπτώσει.

« Ὁ Στρατὸς καὶ τὸ Ναυτικόν »

— Περὶ δὲ τῶν μὴ παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου τί σκέπτεσθε ;

— Τί νὰ σκεφθῶ ;

Τὸ ζήτημα εἶναι : χρησιμεύει ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν μας οἷα εἶναι εἰς προστασίαν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ ; Πᾶς τις θὰ μειδιάσῃ ἀναλογιζόμενος ὅτι ἐν πλοίοις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ ἵνα παραμείνῃ πρὸς προστασίαν τῶν Ἑλλήνων σπογγαλιέων, δὲν ἐνθυμούμαι, πρὸς, κατάρθωσε νὰ φιλοδωρήσῃ τοὺς ρεπόρτερ τῶν ἐφημερίδων μὲ ἓνα καυγᾶ μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν του. Δὲν βλέπω δὲ ποῖαν προστασίαν παρέχει ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν μας ὅταν ἡ κατόπιν σύμμαχος Ρουμανία μᾶς ἡδίκηει ἢ ὅταν οἱ Βούλγαροι ἀναγκάζουν εἰς ἀπέλασιν τοὺς ὑπηκόους τοῦ Βασιλείου μας. Κατὰ πόσον δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς λύσιν τῶν ἱστορικῶν ἀνωμαλιῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου συμφώνως πρὸς τοὺς πόθους ἡμῶν ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν μας, τὸ μαρτυρεῖ ἡ Ἑθνικὴ συμφορὰ τοῦ 1897, ἡ ὁποία δὲν εἶναι πόλεμος ἀποτυχῶν, ἀλλ' ἀπλοῦστατα πιστοποιήσας ὅτι δὲν εἴμεθα κράτος ἱκανὸν νὰ κάμῃ πόλεμον ἔστω καὶ ἡττώμενον. Ὡς ἔχουν ταῦτα σήμερον, διὰ τὰ ὁποῖα τόσα δαπανῶμεν ἑκατομμύρια, δύο σκοποὺς ἐκτελοῦσι· μακαρίζουσιν ἐν ἀδρακείᾳ τοσούτους ἐκλεκτοὺς ἄνδρας πλήρεις ζωῆς καὶ παρακωλύουσι τὴν δημιουργίαν μαχίμων δυνάμεων ἀναλόγως πρὸς τὰς ὑλικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου ὁργανομένων κατὰ σύστημα δυνάμενον νὰ καταστήσῃ ἐν στιγμῇ ἀνάγκης στρατιώτας πάντας τοὺς Ἕλληνας τοὺς θέλοντας νὰ χύσωσι τὸ αἷμα των ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Ἑθνικῶν βλέψεων· καὶ τοιοῦτοι εἶναι ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Σήμερον ὁ πόλεμος δὲν γίνεται μεμπουλούκια, ἀλλὰ μόνον με στρατὸν καὶ εἰς στρατὸν πρέπει νὰ ὁργανωθῇ ὁ τόπος.

Ἐπειδὴ εἶναι πτωχὸς καὶ δὲν δύναται νὰ συντηρῇ μόνιμον στρατὸν, δὲν ἔχει

άλλο να κάμει παρά να εφαρμόσει το ελβετικόν σύστημα. δι' οὐ δύναται ἄνευ μεγάλων δαπανῶν να ἐπιτύχη στρατευτικὴν ὀργάνωσιν ἐξασφαλίζουσαν ὅτι τοῦλάχιστον θὰ παρυστή ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ κινδύνου δλόκληρος ὁ μάχιμος πληθυσμὸς τῆς χώρας ἑτοιμος να ὑπερμαχήσῃ τῶν προαιωνίων ἐθνικῶν πόθων, ὅχι ὡς ἀσύντακτον μπουλουκι, ἀλλ' ὡς τακτοποιημένη στρατιωτικὴ μηχανή».

«Χαρακτῆρες»

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς συνεντεύξεως ταύτης ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἡ «Ἀκρόπολις» εἰς τὸ φύλλον τῆς 15 Νοβρίου ἐδημοσίευσε τὸ κάτωθι ἀρθρίδιον, γραφέν ἀπὸ τὸν Γαβριηλίδην.

«Αὐτὸς ποῖος; Αὐτὸν γὰρ να τὸν βγάνῃ στὸ φῶς ἐκκοιλοπόνῃσιν ἡ κακομοίρα ἡ Πάτρα 70 χρόνια. Εἶναι ὁ πρῶτος ἄρτιος πολιτικὸς ποῦ μετὰ ἐβδομηκονταετὴ ἐγκυμοσύνην ἀναδεικνύει ἡ κυρία Δευτερεύουσα. Αὐτὸ θὰ πῇ ἐξέλιξις. Ἐπρεπε να περάσῃ πρῶτα διὰ τοῦ ὑπερηφάνου καὶ ἀρχοντικοῦ καὶ πατριωτικοῦ καὶ ἐθνοδημιουργικοῦ κοτσαμπασισμοῦ, ἔπειτα διὰ τῆς μαφικαμορικῆς τραμπουκοκρατίας, συγχρόνως διὰ τῆς πολυχρώμου μπουρμουλιθρικῆς ἀερολογίας, ἔπειτα διὰ τῆς βουτυρώδους λιγδιασμένης συμφεροντολογίας. ἕως ὅτου ξεδγαλθῇ ἡ φουρνιά τῶν ὀνομασθέντων νέων καὶ μεταξὺ αὐτῶν καταλάβῃ τὴν πρώτην θέσιν αὐτὸς ὁ τριανταπεντάρης Δημήτριος Γούναρης.

Ἡ «Ἀκρόπολις» ἐθεώρησε μίαν ἀπὸ τὰς τιμὰς τῆς να τὸν ξεχωρίσῃ, να τὸν διακρίνῃ καὶ να τὸν παρακαλέσῃ να δημοσιεύσῃ διὰ τῶν στηλῶν τῆς τὸ πρόγραμμά του. Ὅσοι τὸ διαβάσατε καὶ εἴσατε εἰς θέσιν να τὸ νοιώσῃτε καὶ να τὸ ἀντιληφθῇτε, ὅσοι μπορῇτε να βλέπετε χωρὶς φθόνον καὶ χωρὶς μοχθηρίαν, ἔσετε βέβαια θὰ χειροκροτήσῃτε τὰς γραμμάς μετὰ τὰς ὁποίας κλειόμεν τὴν Γουναρολογίαν μας.

—Τί εἶναι σήμερα ὁ κ. Δ. Γούναρης;

—Τίποτε.....

—Τί δύναται να γείνῃ αὔριον;

—Τὸ πᾶν!.....

Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΛΟΓΗ

Αἱ ἐκλογαὶ τῆς 20 Νοεμβρίου 1902 διεξήχθησαν ἐν Πάτραις μετὰ πείσματος καὶ ἐκ τοῦ τρίτου συνδυασμοῦ εἰς ὃν μετείχε, ἐξελέγη μόνος ὁ Δημήτριος Γούναρης. Σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν του αἱ «Ἀθηναί» τῆς 22 Νοεμβρίου 1902 ἔγραψαν τὰ ἑξῆς:

«Ὁ κ. Γούναρης ἐξετέθη μὲν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ τρίτου συνδυασμοῦ, ἐψηφίσθη ὁμως ἐκλεκτικῶς ὑφ' ὅλων τῶν συνδυασμῶν».

Τὸ δὲ «Ἀστὺ» τῆς 21 Νοεμβρίου 1902 ἔγραψε:

«Ὁ κ. Γούναρης ἐψηφίσθη κατ' ἰδιαιτέραν ἐκτίμησιν ὡς νέος ἀνὴρ καὶ ἐπιστήμων ἐπιλεκτός, παρέχων πολλὰς ἐλπίδας εὐδοκίμησης ἐν τῇ πολιτικῇ».

Τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Γούναρη ἐώρτασαν αἱ Πάτραι μετ' ἀλλόφρονος ἐνθουσιασμοῦ. Πρωτοφανῆς εἰς ὄγκον διαδήλωσις κατέκλυσε τὰς πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Γούναρη ἐδοῦς καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου ὁ πρῶτην φορὰν ἐκλεκτός τῶν Πατρῶν ηὐχαρίστησε τὰ πλήθη διὰ θαυμασίου λόγου τοῦ ὁποίου ὁ ἐπίλογος ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀπὸ τὰ στόμα τῶν καλῶν ἐξηνέχθη ἡ πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνη τῆς πατριᾶς, ἱερὸν συνήφθη μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν συμβόλαιον, τοῦ ὁποίου ἀναλογίζομαι τὰς σοβαρὰς συνεπείας. Οὐδὲν ὑπόσχομαι πρὸς ὑμᾶς, διότι αἱ ὑποσχέσεις δὲν εἶναι ἔργον σοβρῶν καὶ σωφρόνων πολιτευομένων. Τοῦτο μόνον ὑπόσχομαι: ν' ἀφιερῶσω πᾶσαν τὴν δρᾶσίν μου,

να θυσιάσω πάσας τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις μου, τὰς ἀσχολίας τῆς ἡμέρας καὶ τὰς ἀγρυπνίας τῆς νυκτὸς χάριν τῆς ἐξυπηρέτησεως τῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος μέχρι τῆς τελευταίας μου στιγμῆς». Καὶ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του!...

ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ νέος βουλευτὴς Πατρῶν» τὸ Ἀθηναϊκὸν «Ἀστὺ» τῆς 25 Νοεμβρίου 1902 ἐδημοσίευσε μακρὰν σκιαγραφίαν πλήρη ἐνθουσιῶδων ἐγκωμίων, περὶ τοῦ Δημ. Γούναρη, ὀφειλομένην εἰς τὸν κάλαμον ἐξέχοντος Πατρινοῦ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπαίνων περιλαμβάνεται καὶ ἡ κάτωθι περικοπή:

«... Εἰς τὰ πολλὰ πλεονεκτήματα τοῦ νέου βουλευτοῦ μας δυνάμεθα να προσθέσωμεν καὶ τὸ ἀνεπίληπτον αὐτοῦ παρελθόν, τὴν χρηστότητα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν εὐγένειαν καὶ ἀγαθότητα τῶν αἰσθημάτων του... Ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἐπικρατοῦσης ἐν Ἑλλάδι ἀπελπιστικῆς λειψανδρίας, ἡ ἐμφάνισις τοῦ κ. Γούναρη εἰς τὴν πολιτικὴν σκηνὴν δύναται να θεωρηθῇ ὡς εὐτύχημα καὶ οὐδ' αὖ τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ διὰ τὸ ἔθνος ὅπερ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν τῆς νέας γενεᾶς ἀναμένει τὴν θεραπείαν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ τὴν ἀνατολήν ἐντυχεστέρων ἡμερῶν».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Εἰς τὴν Βουλὴν

Ὁ Δημήτριος Γούναρης ὠρίσθη ὡς βουλευτὴς Πατρῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 Δεκεμβρίου 1902 ἡ δὲ ἐκλογή του ἐπεκυρώθη κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 31 Ἰανουαρίου 1903. Κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην τῆς Βουλῆς ὁ Γούναρης παρέμεινεν ἀνεξάρτητος μὴ ἀκολουθήσας οὐδὲν τῶν ἐν τῇ Βουλῇ κομμάτων προσεχώρησε δὲ εἰς τὸ Θεοτοκικὸν κόμμα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1904.

Τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν ὡς δεινοῦ ῥήτορος ὁ Δημ. Γούναρης, ἔκαμεν εἰς τὸ σταφιδικὸν ζήτημα ὅπερ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπασχόλει τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐκράτει εἰς συγκλίνησιν τοὺς σταφιδικοὺς πληθυσμούς. Ἐκ σταφιδοφόρου ἐπαρχίας καταγόμενος καὶ γνώστης ὅσον ὀλίγοι τοῦ ζητήματος, ἤρην ἀληθὴ θράμβον κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γνώμων του ἐπὶ τῆς διατηρήσεως ἢ οὐ τοῦ θεσμοῦ τῆς «παρακρατήσεως» καὶ παρουσιάσθη τὸ ἀσύνηθες ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ φαινόμενον να χειροκροτηθῇ ἡ ἀγόρευσις του ὑφ' ὅλων τῶν κομματικῶν μερίδων.

Θεσσαλὸς πολιτευτὴς ἐπιζῶν εἰσέτι διηγείται ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ «νέου» ῥήτορος ἐνεποίησε ἀληθῆ κατάπληξιν...

— «Ἐμεῖς οἱ τῆς Θεσσαλίας βουλευταί, οἱ τῶν νήσων καὶ οἱ τῆς Στερεᾶς δασαίς ἐπρόκειτο να συζητηθῇ σταφιδικὸν νομοσχέδιον ἐτρεπόμεθα εἰς φυγὴν... Πᾶμε! ἀρχίζει ἡ σταφίδα ἀλέγομεν καὶ ἐξηρχόμεθα τῆς αἰθούσης. Ὅταν ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ δῆμα ὁ Γούναρης καὶ ἤρχισεν ὁμιλῶν ἤλθε δρομαίως εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ὅπου εἶχομεν ἀποσυρθῇ περὶ τοὺς τριάκοντα βουλευταί, Κεφαλὴν βουλευτῆς καὶ μᾶς εἶπε: Ἐλάτε διότι θὰ χάσητε... Ὁμιλεῖ ὁ Γούναρης!... Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐγὼ ὡς γραμματεὺς τοῦ Προεδρείου ἐκάθησα παραπλεύρως τοῦ Προέδρου τοῦ αἰμνήστου Δημητρίου Ράλλη, ἀφωσιόμενος εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Γούναρη.

— Κύριε Πρόεδρε, εἶπον εἰς τὸν Ράλλον, πῶς σὰς φαίνεται ὁ ἀγορεύων;

— Ὑπέροχος! Θὰ πάῃ πολὺ ψηλὰ ὁ Γούναρης!»

Διὰ τῆς πρώτης του ταύτης ἀγορεύσεως ⁽¹⁾ ὁ Γούναρης κατέκτησε τὸν τίτλον τοῦ «ἐπιφανοῦς». Ὁ ἀειμνηστος πρωθυπουργὸς Θεόδωρος Δεληγιάννης ὁμιλῶν μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Γούναρη εἰς κύκλον βουλευτῶν εἶπεν ὅτι «ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γούναρη ἡ Ἑλλάς ἀποκτᾷ ἕνα ἑξοχὸν πολιτικὸν ἄνδρα» τόσον δ' αὐτὸς ὅσον καὶ ὁ ἀειμνηστος Γεώργιος Θεοτόκης ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι οἱ ἀρξάμενοι τῶν χειροκροτημάτων ἅτινα ἐπεσφράγισαν τὴν μνημειώδη πρώτην ἀγόρευσιν τοῦ ἐκ Πατρῶν πολιτευτοῦ.

* *

Ἡ δευτέρα ἀγόρευσις τοῦ Γούναρη κατὰ τὴν ἰδίαν σύνοδον τῆς Βουλῆς ἀφεώρα τὴν ἀνακήρυξιν ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῶν ἀλιευομένων κοραλλίων. Καθαρῶς νομικὴ συζήτησις καθ' ἣν ἀνεφάνη ὁ θησαυρὸς τῶν γνώσεων τοῦ ἐκ Πατρῶν πολιτευτοῦ. Ἡ ἐρμηνεία του «φρονῶ ὅτι δὲν δύναται νὰ γείνη ἀνακήρυξις ἰδιοκτησίας ἢ ὁποία δὲν συγκομίζεται» καὶ ἡ ἄλλη «ὑπάρχει πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχω, δὲν δύναμαι νὰ ἐκμεταλλευθῶ καὶ ὅμως ζητῶ νὰ μὲ προστατεύσῃτε εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πράγματος τούτου. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον οὐδαμῶς ἐδέχθησαν ἰδιοκτησίαν πραγμάτων εὐρισκομένων ἐν θαλάσσαις, οὔτε μεταλλείων ἀκόμη. Ὅταν τὸ κράτος ἔχει ἰδιοκτησίαν ἐπὶ μεταλλείων, ἡ ἰδιοκτησία ἐπὶ τῶν μεταλλείων ἄρχεται ἀφ' ἧς ὑπάρξῃ λόγος πρὸς τοῦτο θεωρητικὸς. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἔχει τὸ κράτος ἰδιοκτησίαν ἐπὶ πραγμάτων εὐρισκομένων ἐν τῇ θαλάσσῃ μόνον ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει αὐτῶν προστατεύεται. Διὰ τοῦτο οὐδεὶς εἶπεν ὅτι ἐπὶ τῶν κοραλλίων ὑπάρχει ἰδιοκτησία» ἠκούσθησαν μετὰ θρησκευτικῆς προσοχῆς.

Τὸ Μονοπώλιον τῆς Σταφίδος.

Ἡ σταφιδοπαραγωγὴ διήρχετο κρίσιν δεινὴν. Μέγα μέρος τῆς προηγουμένης ἐσοδείας ἦτο ἀδιάθετον ἢ δὲ ἐσοδεῖα τοῦ ἔτους ἐκείνου προεμηνύετο πλουσιωτάτη καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ παραγωγεῖς εὐρίσκοντο ἐν ἀπογνώσει. Τὴν στενοχωρίαν ταύτην τῶν παραγωγῶν ἤλθε νὰ μεταβάλῃ εἰς ἀληθὴ ἐνθουσιασμόν, ἡ πρότασις ἀγγλῶν κεφαλαιούχων περὶ Μονοπωλιακῆς ἀγορᾶς τῆς σταφίδος ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν. Ὁ τότε Πρωθυπουργὸς Θεόδωρος Δεληγιάννης ἀνεκοίνωσε τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς ἐρώτησιν τοῦ βουλευτοῦ Τριφυλίας κ. Φ. Μοσχούλα περὶ τῶν κυβερνητικῶν ἀπόψεων, ὁ Πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι κατήρτισεν ἐπιτροπὴν ἐξ «εἰδικῶν» ὅπως μελετῶσα τὰς προτάσεις, καταρτίσῃ καὶ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν σχετικὴν σύμβασιν. Μεταξὺ τῶν ἐκλεγέντων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς κατελέγετο καὶ ὁ Δημήτριος Γούναρης ὅστις ἐξελέγη παρ' αὐτῆς εἰς τῶν «εἰσηγητῶν». Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν κατοίκων τῶν σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἀληθὴ φρενίτιδα, αἱ κραυγαὶ «Ζήτω τὸ Μονοπώλιον» «Μονοπώλιον ἢ θάνατος» ἐκυριάρχουν καθ' ὅλην τὴν σταφιδοπαραγωγὴν Ἑλλάδα καὶ πᾶς ὅστις ἐτόλμα νὰ κηρυχθῇ κατὰ τοῦ Μονοπωλείου λόγῳ ἢ ἔργῳ ἐκηρύσσετο ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ καὶ ἐκινδύνευε νὰ λυντσαρισθῇ.

Ἡ στάσις τοῦ Γούναρη.

Μεταβάς διὰ νὰ διέλθῃ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα εἰς Πάτρας ὁ Γούναρης, ἐδέχθη συντάκτην τοῦ «Νεολόγου Πατρῶν» ἐρωτήσαντα αὐτὸν περὶ τῆς πορείας τοῦ ζητήματος τοῦ Μονοπωλείου. Ὁ Γούναρης ἀπέφυγε νὰ δώσῃ ἀπεριφράστους ἀπαντήσεις λόγῳ ἔχε-

(1) Ἐφημερίς Συζητήσεων Βουλῆς Α'. Σύνοδος 157. Βουλευτ. περίοδος Συνεδρίασις 52 Μαρτίου 1903, σελὶς 848.

ΕΑΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1926

ΑΓΓΛΙΚΑ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ ΚΑΣΜΗΡΙΑ

ΦΙΝΤΕΞ

ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΠΕΝΤΛ & ΡΙΒΕΤΤ ΛΙΜΙΤΕΔ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΧΟΥΔΕΡΣΦΙΛΔ & ΣΚΩΤΙΑΣ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Μέγαρον Ἐφεσίου ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

Εὐρίσκονται ἐπίσης εἰς τοὺς καλυτέρους ἐμποροπό-
πτας τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποστέλλει δείγματα τῷ αἰτοῦντι.

Παραγγελίαι δεχταὶ οἰασδήποτε ποσότητος ἀποστελλόμεναι ἢ ἐξ Ἀθηνῶν ἢ ἐκ Λονδίνου.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΦΙΝΤΕΞ (ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ)

Ἐγγνώμεθα ὑπευθύνως ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ κατατεθὲν
σῆμα ΦΙΝΤΕΞ κασμήρια, προϊόντα τῶν ἐν Huddersfield
(Ἀγγλίας) ἐργοστασίων μας εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ
τὰ ἐκλεκτότερα ὑπάρχοντα ὕλινά καὶ ἐπεξεργασμένα μετὰ
τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἐπιμελείας καὶ τελειότητος.

Ὅλα τὰ ὑφάσματά μας τὰ φέροντα εἰς τὰ ἄνω κεντη-
μένον τὸ σῆμα ΦΙΝΤΕΞ εἶναι τελείως ἡγγυημένα εἰς τοὺς
ἀγοραστὰς τόσον διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρωματισμοῦ των,
τὴν ἀπαλότητα τῆς ἀφῆς, καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν των ἀντο-
χὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀμεμπτον τεχνικὴν των ἐκτελέσειν.

PENDLE & RIVETT LTD

ΜΕΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σκεπτάκι των στὴν ἐξοχὴ.

Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ὑποκατάστασις εἰς ὥρατον διαμέρισμα.

Διὰ τὰς δεσποινίδας θὰ εἶναι ἡ προῖκα των.

Διὰ τοὺς ἀστούς θὰ εἶνε ἡ εὐμάθεια.

Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶναι νέα κεφάλαια.

Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ 6 ΔΡΧ. ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΘΑ ΔΥΝΗΘΗΤΕ Ν' ΑΣΦΑΛΙΣΗΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡ. ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ Παπαρροηγόπουλου 9.

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πράκτορας τῆς Ἑταιρίας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Κεφάλαιον Δρχμαὶ 10,000,000

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 33

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

ΔΟΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6%
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ — ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ